

KATHRYN KUHLMAN

TANI AMOSOK BOTTE YALUMNA PAWARE

Email: Daniel@ombooks.org

[Type the abstract of the document here. The abstract is typically a short summary of the contents of the document. Type the abstract of the document here. The abstract is typically a short summary of the contents of the document.]

TANI AMOSOK BOTTE YALUMNA PAWARE

Kathryn Kuhlman

Adipe Atkuna: Rev. O.K. Pertin.

ADI BAPTIST FELLOWSHIP

(A fellowship of Adi Baptist Churches Association, Adi Baptist Union, Dibang Lohit Baptist Churches Association and Siang Adi Baptist Association)

May 1, 2013

KANGKÉN NANA GOMDUM KO

Ngoluke Adi agom em kakot lo atnam em arda ruupe míngge bona akom, Rev. O.K.Pertin ke, Kathryn Kulhman ke milun agom pe "Greatest Power in the World" emla atnam kitab em Adi agom lok lenge bokunam kitap "Tani Amos ok Botte yalumna Paware" emnam legang em lengum nana gídum bosukolo, Adi Baptist Fellowship e Baptist Church, Yingkiong (ABCA) lo longe tarik 20/02/2013 longelo rumkíng ke gomrek kídí sim tolík bosuto.

1. *Rev. O.K.Pertin me Adi agom em turmope ibonam em botteruupe yitge bosudung.*
2. *Kitab so Adi agom pe atnam takam sok legang lo milun agom pe atnam lo legang atíko aapena longe kídlo kabu sugíng kayémílo, deme Adi pe lenge bokupe 'Copyright permission' em laana Rev. O.K. Pertin bí togeyé.*
3. *Sim kitab sim Adi Baptist Fellowship dan lokkom, siyum-siro ke kristian kídí keepe míngkeng míídong em Deena Baibél míísang lok kénna kitab ko emla berok bidung.*

Sd/-

*Rev. Mikim Perme
Convener
Adi Baptist Fellowship*

Sd/-

*Rev. Banbo Pertin
Literature Convener
Adi Baptist fellowship*

(varsaw page)

This is First Printing in Adi Dialect

*Published by
Ben Books
P.O. Box 2164
Secunderabad : 500 003
Andhra Pradesh, India.*

ADI SCRIPT USED IN ADI

(Adi Meré)

A	B	D	E	É	G	H	I	Í	J	K	L
M	N	NG	NY	O	P	Q	R	S	T	U	W
Y											

Gayo meré (Vowel)

A E É I Í O U

Yodong Meré (long Vowel)

Aa Ee éé Ii íí Oo Uu

Kangge sukeng (Example)

Baatel (Single)

A	:	Ami
E	:	Ekum
É	:	Étpír
I	:	Iman
Í	:	Íngkí
O	:	Opan
U	:	Upon

Baanyi (Double)

Aa	:	Aatola
Ee	:	Eena
Eé	:	Eémé
II	:	Iipang
IÍ	:	Iíng
Oo	:	Oong
Uu	:	Uubín

GOMTEKKO
(Preface)

Kathryn Kuhlma ke atnam Greatest Power in the World emnam kitab si ngoluke Adi Kristian Mondoli kídí so airupe agér biyepe emla kaado. Dekepe ila sim copyright permission lala Adi agompe lengetungku.

Ngoluke Adi Kristian gooraso Deena Aid legasim kape míidun? So kristian opééye péétí péétí angkai. Ayokone Deena Aid sim abíiyape mííla Jisuke legangem améyape luna pona opééye kadung. Ayokone Deena Aid legasim gégampe manpamang. Baibéllok Aro Ngiitomem luyilnam lagidung.

Kathryn Kuhlmanke Tani amosok Botte yalumna Paware emnam kitab si Baibél aabangem, Deena Aid legangem kampope bekyii sudope attung emla kaado. Si kitab si Deena Aidke legangem, Díngum (trinity) legangem, Abu Oo delokke Deena Aidke sonsu yonsuem tatbe yadope orek orek atbitung. Sim aipe porina kídíe Díngum legangem peebe yape kényekupe emla míido.

Sd/-

Rev. O.K. Pertin
 Literature Secretary, ABU.
 Pasighat

AKU YEYONLOK DEENA AID

1. Deena Aid; Agínpe duuyarnam
2. Aid Atel, Yardong Atel
3. Kénpíí manam pawar
4. Saul Kelang Dabidke Yedolok Deena Aid
5. Deena Aid; Delokom, Supakkom Akame
- I. Aní Yeyonlok Deena Aide
6. Deena Aide Jisume Berokbito
7. Deena Aidke Aropak Atíe
8. Díngum lokke Midum Agome
9. Deena Aide kape Kísha Bííset kandon
10. Deena Aidlok Bíísetnam Pormane
11. Ngolukíng Duuna Deena Aide
12. Rísu Kayimana Paware
13. Deena Aide Kumbido
14. Aidlok Píbííla Yename
15. Ngoluke Ralnam Delokke Ngoluke Etor
16. Deena Aidlok Ikumnam.
- II. Deena Aidke Suktame
17. Olat Sukunam
18. Shedí kelok Matanam
19. Kristome Ngoluke Yeyon sugenam
20. Deena Aidem Ibuulado
21. Deena Aidke Adulok Ngoluke Mííbomnam

Ngokke Noluk Legape Kumname
 Deena Aid Legangem Ingkí bengkinam
 Porina kídílo Dooyingko.

POKANKO

Kathryn Kuhlmanke radiolo mipil miyongem luposunam ngiitom si bíkke yedudelo deddína amilokke utepooro pangkepe ito. Si silo meloke tani among so ibaalík nampe idung. Bí mondoli kerala dakla demangkom radiolo microphone kerala Shedíke Agomem poto.

Kathryn Kuhlman bí February 20, 1976 delo Rutumkíng gírong kuem bíkke ami kídíe ashéngem paala Deena Aidke dooyingem pobidope deddína amie roguto. Kapeila ami kídíe mime milope silo melo Díngum (Trinity) sokke angum nana ralnarung ami sokke legangem kénlíto, delokke bíkke pawarem agí yekorlok paalíto, ngolu sok ayokon dooyingem laadum sutula sim kitab sim nolum kénmo lídung.

Bí lekonem poto, “Ngokke yenamso atíko katumílo de Kathryn Kuhlman mang, Deena Aidemin. Sikepemin Deena Aide bík ekuranglok agér inadune, delokke Deena Aide angun moye delokke ami atel petom ko angun ralnam paamoye, de ami atelde Jisu Kristo bí, Turna Shedíke Ue”.

Ayanam kídía, nolu Kristianpe idumílo delokke Shedíme Oo dunggene, delokke Kristome yejon sugebosune, demílo nolum Deena Aide bííset moye. De noluke dunggenam agér attungkone.

Noluke sim dooying sim poridungem, nolu utepooruem paadope delokke ernam emte paadope ngolu kumbido- kapeila ngoluke kénsumanam atíe Jisukíng bojeko kadung delokke kénpíí manam legange Shedíkíng kadung. Ngoluke tolíksunam atíem Bí Deena Aid lok Apíímoye. No dekena tolík sunamem Jisukíng apíí mangadamílo, supak dem itola! Shedí bí nom ayaye.

Kathryn Kuhlman Kebang

1. Deena Aide: Agínpe Duuyarde

Ngo berokpe míídung, éjar éjar kristianpe míísuna kídíe, kristian opéé takame Rutumke Longe rohlo bulu Doxology miriem gokla Deena Aidem mínggedo, dem nolukom mename emmaye. Catholic ekom Protestant ekom ngoluke girjem bíset bomdo. Doxology miriem ludo demangkom Deena Aidke amínem míndo; depe idokom ami asum petome Bík legangem kéndung demangkom Bím amikope kéndo. Ngolu ngoluke Abu Shedíme kéndung emla mí - dung. Bím bottena pílenbonape kéndung. Turna Shedíke Oo, amongso aala gíoola delokke krosslo sigebina Jisume ngolu kénasdung. Bí éjar éjarna amike kénpií manam amipe imang idola edílo Deena Aidlo aayedí, aropak legalo Bím kénnei kamang.

Delok legape, Deena Aidde appírem pírlíkpe idagem, Pentekost longe lokke legangem nolu kéndope ngo popabito. De dooying agomem apíí monape Jisukom teyongpe saadak kuem agié pébisuto (Jn 16:7). Bí poto, Ngo gíge kumílo aiyaye kapeila Yayi Shedíke lakbíklo Miri írnepe dungku penampe idung. Bí so duulayimang, idola Bí emto Bí ngolum duunyi dope demangkom pawar kamadope memaye. Bí ngoluke tumbo yenamlo delokke mondoli loteng Deena Aidke lok pawar em biye emla pébisuto. Si ralnarung angum nana Díngum si Bíkke Abulo gílat rongkuem pífy, delo Jisu bí Miri Irne dungkuem duubom yeku. Deena Aid ekom, Bíkke kerape dungkímangko notko so anípe duubom yeku.

Supak Deena Aidke píduem, Pentekost longelo emla ngokke ponam si, teyongke pírtelklo buluke duduem paanam atí petommang. Ngolu Pentekost longelo yedung, delokke si Pentekost longe si Jisu ke inam kíshape longeko tani amongem mepakla Deena Aide gínyo kumang tetengem duuyarye. Edílo Bí gínyo yekudí, Kristoke amílpe olat sukuna míngkesuna Mondoliem Deena Aide lekope gíbo yeku.

Ingkuem ngolu so luposupe idudí de Deena migí si delokke Pentekost longe kerape Bík agér inam, depe emnamde agínpe duuyar tona Deena Aid migí sim nolu aiyape kéndope itung. Nolu Bím tani segu kanako emla Pentekost longe delokke ila míídumílo si noluke amigem kerayalumpe darmoye. Bí pílen batlen delokkekai dung. Ngolu sim Keyum kero 1:1-2 em porimílo sikepe kaapaye, "Pílen ruulendo delo, kerayalumpe Shedíbí taleng emla amongem pílen geto. Delo amosi moi muang atí kamato delokke míírupe ito, delokke eerína sieng teyolo kaamue bíbomto, delokke Shedí ke Aide sieng teyolo gyanggong bomto.

Deena Aide lengkanto emnam sim ngo anyong kote mitpan sulamang kapeila si irisinyo aro si ngokke aanglo duulíkdung. Botte yalumna berok binam atíem ngokke Deena Aidke ngom lengkan name si, depe emnamde Baibél tabusi keyum kerolok ilangala Aní Yeyonlok méélam yalum, kitab, Berok Binamsi ami atel lokke berok binam legange; de Shedíke Oo Jisu. Baibél si Shedíke agome, sim atnasi Deena Aide, si tabu si Jisu Kristoke Berok binam legange.

Supak nolu Ibme Eden baarilo darkangnam legangem Adam kelang Ibke paab inam delokke bulum turnamke esing ayém doyimadope idola deemana bedalok yeyar dope Shedíke baarilok monlennam legangem paatorupe emla ngo míídung (Keyum kero 3:22-24).

Shedíme edílokem ikummang, depe idokom, ngo míídung, si teyong amolo Shedíme duusumko tommoto, delo Shedíke amín gooralo midum angum si- Abu, Oo delokke Deena Aid bulu tanime dorpít dokupe binyok supe namem lupo sudope itung. Delo tebul pegoo delo midum angum si dumsuto, mipile agí seguem kangu elensuto, idakkem agínpe leko bosula delokke akone akonem jonbosula delokke hoyon sula agér gérdo. Delo dumsudelo

amiem dorlen kunana atíko ruubosuto. Aredem paabe ukkí manam amiko, bebínna paab kamana amiko, dorperung aido, dem bulu kénsuto delo Jisu bí agíem Agié Abu kerala togesuto delokke tanike turpenam legape Deena Aidlok agíem bisuto. Ngolu leko leko Jn 3:16 sim laayonsudo, gomrek kídar lokke Baibéllo amín kana akone; idakkom ayanam kídía, Bíkke Oo atel si kerang kerang agíem bisu mangamílo Shedí bí agíke Oo atelem bisu mayai. Si arorunge, Jisu bí agísuem binyok sudope tolík sumang amílo Shedí bí Jisume gairuna ayang migmope taniem bimaduwai. Delokke adue, Jisu bí Agílo tanike moi muangem gedope togesuto delokke tanike turnam arem dorpe mííto. Iyyi simin aid legape deemokune, paabe (Lebi 17:11) depe idokom, paab kamana iyyi petome, paabe edílope ukkí manam iyyie, edílope paab kénkímana akonke iyyiemin dem midum dem dorladone. Sim ilapena midum atelko kato; de Shedíke apíína Oode.

Díngum delokke dudum sunamdem míngkí toka. Díngum pawarlu kamínna Deena Aide, Jisukíng lebíng koníng aala, “Ngo ngokke míbomnam agér tarongem apíídope ipe emla pébiru sutope emla ngo míídung. No gíkumílo, ngo nokke agérem iyanye, ngo nokke tulnam amipe iye”.

Sim ngokke ponam sim lukaana kíshape míímem mapeka. Ngo sim ngokke aapí tabunglok deenamrupe mííla mandung. Ngokke mííname Deena Aidke emnamde, “No amoso gímílo delokke nyokna tani legape nokke yenamem amanpe binyok sumílo delo ngokke ipenamde ngo nom siimoye delokke nokke ayangem mime milo takamke aapí aanglo lengkan ye”. Delok moodí delokke ilangala Deena Aide bíkke Jisume gaipe siimonam agérem ilenla, Jisuke amínem erkí gela delokke Kristokíng suttom líkto. Jisu bí ojing amílpe kerayalum Kristmast rohlope Bí toyato. Bí menang asak ami aapí aanglo Jisuke legangem berok bito.

Ngo nolum sim lubee bidung, ingkolo gompí si “Shedíke Aid” emla Baibéllo attudí, de agínpe Deena Aidem mandung. Dekede Shedí Abu me lumang, dekede Jisu Kristo, Oo demkom lumang. Aku Yeyon lolai Aní Yeyon lolai, “Shedíke Aid” emnam gompí si Deena Aidem mandung.

Deena Aid emino Aku Yeyon delokke Aní Yeyon lokke kaalu miri kídíem buluke paanam berok lengkanem binade. Deena Aid emin Johnme Berok Binam em bila méélam yalum aní Aní Yeyon lok kitabem atmonade. Deena Aid emin Joanme berok bila méélam yalum Aní Yeyonlok kitabem atmonade. Kerayalum Berok Binam kitablo, atí ago so Joan bí poto, “Rutumke longelo ngo Aidlok yeto” (Berok Binam 1:10). Joanke Paanam yeyin longelok polupoor sim ngoluke kangkolo apíí yinkai emla kaadung. Polupoornam kídí delokke de iyepe emla siirum siirumlo kaato subom namde supak menang asak yeruk longepe ikai. Silo melo lope apíína kitab atelde aní Yeyon sokke méélam yalum kitab si-de Jisu Kristoke Berok Binamsi.

Sim takam sim Deena Aide Berok bito, dekepakpe Deena Aide Aku Yeyon lok kaalu miriem berok bito. Dekena berogem Deena Aide Jeremiah king, Isaiahkíng delokke Aku Yeyon kaalu miri takamlo bito. Buluke polupoornam kídíde agíke kénsulok imang, delokke dekena legalokmin Aku yeyon dokom, Aní Yeyon dokom apat bosunam kamang. Ami atel Deena Aidru demin takamem berok binade.

So gairuna Shedíke Agomsok Deena Aide ngoluke laginam Shedíke atíkídíem kénpenam aro legangem Deena Aide lengkanbito. So arona agom kídíso, duuyar pena atí kídíe dung, De Shedíke ngayablok Berok biname. Hibru kitab si berokpe pobidung, Shedíke Agom si turne, Pawar kane, yogi yogarpe ratna yoksem ratyane, de aid aapíem patkulne

(Hib 4:12). Shedíke Agomem Deena Aidlok Shedí bí ngaíl tumílo delokke dem ngolu tatgap penampe itomílo, ngolu dem arope míípe aido delokke dem ngolu igepe aido.

Pentekost longelo Deena Aide aadap mangadape, teyong pírteklo duuna míngkesuna kídílo Deena Aide aalup mangadape, Bí berok binam agérlo ardato-legade kaalu miri takame ngayabem paato. Delokke bulum berok binamem Díngumlok Angum nanalok paato. Supak Deena Aidke moomem ministry agérem mepala mipil tumbolo Aku Yeyonlo bík inamem kangíng kílaju.

Ngoluke depe iduem tani amoso Shedíkíng mííbo yalumnam atíde mipil tumbo amisi. No Bíkkíng are kadung. Aapílo ngokke eraprue mííbom namsi kape kísha Deena aide tumbo yenamlo agér gérdon-bíkkke ekurape kape kísha inadon, tolíksula yenam kape idon, delokke Deena Aide kape kísha delok yenam delok agér gérdon. Deena Aid agérde mipil tumbolok agér gérbnamde apíyalumne.

2. Aid Atel, Yardong Atel

Kerayalumpe, Josephke yekorlok anyongko kaalaju. Ijipt em rutum bomna, Pharaoh bí sok yaamé koke yenam sok Deena Shedíke pawar em kaala arokomaí emla míngkai. Nolukom sim arue emyerung, Josephke yenamlo atíko angurupe kato, ikí manam atíko ito dem Pharaoh kom kénto. Joseph bí delok yedo delokke demangkom supakke ami míínam lokke angurupe yeto emnam dem moomempe mííyem ngo arope míímang. Idakkom kanggaptoka. Ingkue bím atí konperung míímoton? Josephke pawar leríde ingkueda? Pharaó bí dem kénto delokke legangem bitung, Keyum kero 41:38 lo “Shedíke Aide duulupnam sikena amiko ngolu paalayenía”?

Ngo sim mínga sudung, Pharaoh ke pobosunam amidem kéntodí? Delokke bí Díngum lokke angum nana amidem bí kéntodí kénmadí. Depe dokom, ngokke peebeng namko kadung, de idung Pharaoh bí gyanem, kénnamem, Josephke yenamlo kaapa manam pawarko- tani pawarem pakya nako kato emla kénto- delokke dem kénjirupe kénto. De Shedíke Aide, Josephke yenamlo dune.

Supak gílen kunam kitab sok gomle íying angum kolang akonlo erabrunam atíko ngolu kaaye. Si mooruk amolo kooson pína amilok agér legange. No Baibél porikue mílo, no menape kangkénye delokke arue emye, depe emnamde apíína monyo inam akonde idung mooruklo kooson íknam agérde. Monyo inam delokke agér legalo pomílo, si apíng aloto. Silo meloke amoso ekum monam runge rungkur ibona kídí ete mooruk amolo kooson agér ina kídí sokke ijingem delokke pak namem kaala kaalíng konperung kaaye emla míídung.

Shedíke agome sim ami kídí sim podung, “Ngo bím Bazaleel monyo ina rutumem Shedíke aidlok bííset moto, Shedíke gyanlok tatkén kangkénlok, kénnamlok delokke agér ikor takamem apíímoto. Budiilok inam agér, uun agér, arem agér, delokke tasi agér inamem kénmoto. Delokke elíng gatnam agér, dekedem kumnam, esingem moi muang ilíkla agérem orek orek takamem imoto” (Gílenkunam 31:3-5).

Deena Aide sok ami kídísok agér géerto. Bulu kénpek kénsla ina ami mangíai, bulu moomem amieke depe ngo poladung, idakkom Shedí bí Deena Aidlok agér inato, buluke aapíem laato, buluke alagem gakto, delo bulu apíí pílí ijingkai. Kooson dem teyong míínampe písaape lagito, sokke moi muangem pímemmape demangkom monyo kénnamlok sim písaato. Kum kedem monyo amike akorlok, rungorlok pímem mape aipe písaape lagito. Sim ijipe aito kapeila Shedíke dungkeng mondir dem apíídope ipe aito. Sim aralo apíí monade Deena Aide.

So erab penam atíkonko kaapadung- si Sannam kitab lok gomle íying kolang atel lo kadung. Ngolu takame kéndung Deena Aide Mosi kíng duuto. Mosi bí amipeeko, moomem

amikuwai, silomeloke yena ami akam nako. Depe ilate bí Israel opínlo bottena yegebona akon kuwai.

Bí yenamlo ingkona kénpií manam pawarko katone? Bím bottena rutumpe imona kénmanam atíde ingkoko? De Deena Aidke pawarlok ito. Bí bottena rutumpe ituwakom Mosi bí igulpe lagito dem Shedí bí kénto; idakkom ngiitomna kídíe delokke igulna kídíekom aapíe akamla míidonge atel mamílo tupsupeko pete ito. Delok legape de Aidrude Mosikíng duuna Deena Aidde Mosime duulupna Deena Aide íyíng kínít ami Mosime dunggoona kídí lokom duumínto. Dekepe ila Shedí bí Mosikíng duuna Aiddem bulukíng melíkto. Dekepe ikolok, Si íyíng kínít amisi, atel míidongem, atel aapí em delokke Shedíke Aidem gena kídí si ngiitomna delokke igulna delokke lugulna kídísi Israel opínem yebo dakbonam egedem geto.

Aidlok bíísetna amide aidlok duulup manam amilo kampope jonbo sula delokke yardong atellok yebo sulamang. Ngok paanampe Rutum ke agérlo longem agér gérلن bosukolo delokke adeng lope géryin bosukolo ikanbosu manam amie kekom kadung. Bulu olat sukuna amipe idokom, bulu ngok legape agér bimang. No kaalangka, edílo Deena Aide tumbo yenamem gakbom yedí, bíkke aapíem duubom yedí, bíkke amílem apíípe bíbom yedí, delokke bím Kristoke aapíem biyedí (I Kor 2:16), delok yename angudo. Si demílo annyi demangkom angun aapílok, aapí bojelok imang, idola aapí takamde atelkope agérem idung kapeila demin Kristoke aapíe (I Kor 1:10).

Kaatoka Shedí bí edítko gairupe agérem Mosime ruubo sutone. Delo íyíng kínít amiko Mosime Israel opínem kanggong igoo nam agér egedem gebo sudope leepek suto. Shedí bí poto, “Ngo oyila nolum luposuye; delo ngo nokkíng duuna aidem laaye, delokke bulukíng luplíkye; delo ngo nokkíng duuna aidem laaye, delokke bulukíng luplíkye; delo bulu agedem nom gebosuye, delo no atele getí yimaye.” (Sannam 11:17).

Ngokke kaanampe Mosime Shedíke Aide duulupla pawarem bila gyan kamoto emla Doying kitabe pomang, idakkom Deena Aidke aro ayém Mosike rutumpe yedolo ngolu kaapado. Shedí bí so atkol abíksó (paragraph) poto, Bí Mosime binam aidem laala dem íyíng kínít amiso biye. Delo Bí kapepak potodí dekekakpe ito; “Ruulenna rutum bí doomuklok oyila bím poto, delokke bíkkí ng duuna aidem laato delokke dem íyíng kínít abu abíng kídí delo bito”. (Sannam 11:25). Mosi bí agié bím binam Aid amanlok igul kosuto, delokke Deena Aid amanlok bím igulna íyíng kínít abu abíng kídíem igulto.

3. Kénpíí manam Paware:

GIDEON:

Ngolu supak kebang rutum kitabem kaalaju delokke delo ngolu Gideonke arang pawarem kénlí donía? Sok amiru sokke legange so kitab so kadung; de Deena Aide.

Kebang Rutum 6:34 lo sikepe podung, “Rutumke Aide Gideonkíng pííto”. Delokke ngolu ringun sula rimílo Gideon bí mimak legape leemosula língko angum amilok ikum namem kaapato. Sokke míngge penam de idung, Gideon bí rutumpe yeboto kapeila Rutumke Aide bíkkíng duumínto.

SAMSON :

Supak ngolu regokon legalo aayeku, de Samsonke legange. Kebang rutum 14:6 lo sikepe attung, “Rutumke Aide bíkkíng pakperung aato, delo bí bím(mymour) sérkéto depe dokom bíkke alage atí kamato”.

Ngolu Samsonke legalo sikepe potung, “Philistin kídfé bím éeruk bomkai; delokke Rutumke Aide bíkkíng ralnamrupe aalfíkto, delo bíkke alagem yéénana sotkya em emepe baayukto (Kr 15:14).

Ngo míípa sudung ngok mimeko ansoo neape iduem Somsonke dooying sim potí bidope ngo kotuwai. E ngokke kaanampe bí gairuna mite miro alongkuwai. Sok yerum sokke koo kídfé kaatí duwape idakkom ngok ansoo dungem ilípe míínamde Samson kíshape tolya yalumna amipe inamde. Bí ngokke mite miroe, Sunday koo Suunday School lo gína takame dekepe mííto. Idakkom no atíko kénlí donía? Méélamdem Samsonke arang pawarem ngo kéntoku. Koo dungem ngo sikepe mííto kapeila bí agí dumídem dumpop modung, delokke dumíd bodongem ngo kanggap dungai delokke dekepe Samson kíshape ralne emla mííto.

Depe idokom Shedíke Agomem poriname, Samsonke arangke pawarde delokke ralnamde bíkke dumítlo kamang idola Deena Aidloomin katone. Shedí bí amiko siirep moto, delo bíkkíng Shedíke Aide aato, letel lok mang, idola edílo teyong pawarem mííbo todí delo aarum aarum de aatíto. Si Samsonke pawarmang. Si bíkke dumít bodonglok pawarde kamang. Dumsumde Shedíme beleng genome. Shedíke Aidemin Samsonkíng aalfíkla bí bím binam pawarem lengkandope itone.

Kerayalum nyokku nanade agínpe Rutumke agomem tatge mape inamde. Kénsu langka, Samsonke yenamlo bíkke inamem ilamona pawarlodian Deena Aidke Paware duuto. Edílo Samson Shedíme minge igetodí delo Deena Aide bíkkíng aato. Idakkom edílo bí Shedíme míngge mape itokudí, Deena Aidke ralnam pawarem bíkkelok laabín toku. Buulí yalumnam Shedíke agom akondem Kebang Rutum 16:20 lo paadung; “Delo bí ippala gerep toku, delokke pokai, lembít kerangke kíshape ngo gílenye, delokke agié ankén suye. Delo Ruulenna rutum bí bíkke lok gíkaku emnam dem bím kénsu moto”.

Ayanam kídfé delo moodí delope Deena Aid emin Samsonkíng aala ankén sumonade. Deena Aide Samsonkíng ralnampe aalamin bík lakpongem yéénana sotkya em ankén sumola emepe baapak tone. Idakkom supak Samson bí míngge tokumang. Bí Shedí melang Deena Aidem buumoto.

Kerangke ankén sunamde Deena Aidke pawarlok kato, idola supak angu kaku. Deena Aide ankén sumonamde míngkén manam irisinyope ito. Idakkom supak Samson bí Deena Aide bíkkelok gínyok kaku emnamdem ansu kénsumato, supak bí agí ralnamlok ankén supe aikai. Akon si Aidlokke, akon si adín lokke. Deena Aide Samsonme gínyo kaku, delo bí moomem amipe itoku.

4. Saulke delokke Dabidke Yenamlok Deena Aide:-

Aku yeyon díín delo Deena Aid paware basinam tumbo miko minyi teyolo aanamem ngolu kaatobong. Bí ayokonem monyo ijii nana apekna pawarem bito. Abídem bí agom ponamem bila gíge ige bonana ral namem bito. Samson me bí amíl tolnamem bito. Idakkom takamde ralna Shedíke agére.

Silo melo, olat sukuna mime milo kepe Deena Aid duulup bompe namem Rutum bí Agié pébi sutung. Si Shedíke ruubomname delokke yardonge, depe emnamde olatsukuna takamde Aidlok bíisetpe aido; idola Aku yeyonlo dekepe kamang. Mosi dokom, Jeseph dokom, Gideon dokom demangkom Samson dokom Aidlok bíisetna kamang legade buluke arasulo atíeke kato. Bulu Deena Aide aadope aina atí imang.

Shedí bí dem amandem bulum mínggílok bito. Bulu dem atí ipenam kamang. demangkom bulu dem aman dem kosu tokom paamaye. Shedí bí bulum ullendung delokke Bíkke agér inape pídung. Kerape dekedem kangu supenamde idung Aku Yeyonlo Deena Aid duulup namde takam míngkesuna lomang. Ídakkom si silo meloke, sok Pentekost longe sokke.

Annyi napena ngoluke kangíí penamde idung Deena Aide amikídí lo aala bulum mífbomrunam apekna agérko idope pawarem bilíkto. Mosime itaksula íying kínít de gíbope aito. Mooruk amolo agér ina kídíe Shedíke dungkepe koosonko mobipe aito. Goigat de Shedíke mííname, depeila sim kampope ruubom dola apíídope pípe aido. Delok legape, Bí sim agér ina ami kídí delokke monyo ina ami kídí sim pawarem bidola delo apíí píílina ekumem míípí manam kénnamlok modope luyilto. Deena Aidke ministry de gyabbo sunamem pílen dopemang, yidgela erappe kumsu namem ilendope emlang kommang, demangkom Abu Shedí kímangke Oo lo apek pe mínggap bosu namem laalík dope emnammang. Deena Aidem laalík de gértíkon delokke iperunam agérko ibidope emlamin.

Ngolu takam Israel rojape tosaknam Saulke legangem tatyin kída sudung delokke leko leko Deena Aid aayem bím ralmoto. Idakkom ngolu sikepe poridung, "Rutumke Aide Saulme gínyo toku, delo Rutum kelok atímana aidko bím ebín bomto" (I Sam 16:14). So ngolu kaadung, Aidke pawarlok ralnam agér ina amiko kato, idola supak Aide duuteng mangkolok Aide lenkaku delo Saulme Bík Pawareb biyimape Aide gínyo kaku. Deena Aidke aanamde Saulkíng dungkí dakkíng límato. Bí bíkkíng aarum aarum pemin aatone.

Delo idokom ngokke aange atíko eerírupe míítí namko kakai, delokke ngok mííname ngokke potí bomnam sokke angukon atí konko. Si Dabidke legange. Ngo leko leko míngkím sudung, kapeilai Dabid bí Shedíke aanglo apekrufe duupeko kakane, delokke ngo míídung. Shedí bí Dabidke aapí aangem kénko lokmin depe ikane. Mirilunggu íying pilngó kolang atelde Dabidke aro aangem langkantung. Bí Bathsheba kíng paab imem bosuto emla bursu toku.

Bíkke paab dem bíkke yebomko opín doolung lokke mesup sula mato. Dem takame kénto delokke possu lamato. Sona Deena Aid angkeng amiko kato, idakkom Dabid bí aipakpe kénto, depe emnamde bíkke Deena Aid sonsu yonsude duuyar pena atímangko. Dabid bí kénsuto bíkke imemlok, Aide bím mepakla gíyeku delokke Shedíke Samson melang Saulme inam kíshape bím mepak yeku.

Dabid bí kénsuto, Aidem Samson kelokke laapak tokunade delokke Saul kelokke Aide gíge kakunade, Aide bímkom kom mepak yekupe. Dekepe iname Dabid bí Shedíme koto, Shedíke yaasam akorlok bím paablokke pídéé dokupe, delokke iyyi bíddope arlík baalíkla arbín nana asien bidope, roguto.

Nolu Dabidke jonna aangem kaape míímílo, nolu aro Dabidme kaalíngé míímílo, dem íying pilngó kolang atel gomle lok Miri lunggu delo bíkke sikepe kapnamem kaapaye, "Ngom yaasam toyika, E Shedíá, nokke ayang akorlok, nokke deddína yaasam aapílok ngokke imemem moltit toyika". (Mirilunggu 51:1)

Silo melo deddína mime milue longeko Shedíke agér gérdope yena kídíe agíke paabem kénsumape yedung. No sok ami kídí sok akonpe idumílo, nokke supakke lekor korlen pekode idung nokke imem em, nokke paabem Shedíke kerala kénsu kunamde.

Dabid bí poto, "Ngo nom, nomrung ipésula paab ito. Dekepe iname ngom nokke bisarde imemmang, no ngom mepakde ibadung. Ngom odo lokkekai ngo atí manako; odo lokkekai ngo paab nako. Arda namemlang aronamem no míídung, ngokke aapíso nok gyanem bííset motoyika. Ngokke paabem laapak toyika. Ngo deedokupe; tapamem

pakyadope ngome írbín toyika. Ngom ashéng angam delokke írga muangem tatsu mokui, no ngom Bengal dope iduakom ngo lekoda ashéng kupe mífdung. Ngokke paabem no kaasu mayika, delokke ngokke imem takamem moltit toyika. E Shedía ngom aní aangko bitoika, delokke ngokkíng aní aidko bito kuika". (Mirilunggu 51:4-10).

Delo paabem bursu kuna ami delokke aapí aralok kapname lento. Ngolu so kaapadung aropak kapla bursu kunamem, delokke Dabidke kentí kén-gonam botterupe pesoname kato. Sim gompí kínít kolok Mirilunggu gomrek 11 lo lutung, "Nokke Deena Aidem ngokkelok laabín kumayika". Deena Aidem Saul kelokke laabín toku, dem Dabid bí kento. Bí kento, Deena Aidem Samson kelokke langel toku, delo Samson poto, "Kapeila Rutum no ngokkelok lentokune". Dekepe iname Dabid bí sikepa irisinyo pawar delokke Aidem bíkke lokke laabín kupelo emla míyedem sikepe kapto; "Nokke keralokke ngom lenggé kumyika; delokke Deena Aidem ngokke lokke laabín kumayika".

Agom konpe poyem Dabid bí sikepe potungai; "Ngokke bomnam takamem laalangka; ngokkepe ina adínke ekurangem laatoka; ngokke among sok pawarem ngokke bomnamem laabín toka. Takam sim laatoka, idola ayasula ngom nokke keralokke mepak kumayika, E Shedía; delokke nokke Deena Aidem ngokkelok laabín kumayika, Kapeila edílo bí gígé yekudí, ngo adínpe iyeku, pawar kamana ami moomem kope iyeku".

5. Deena Aid: Kerang Pekom, Supakkom Akame

Sok pormanem kaaname Aku Yeyonlo Deena Aid purlík namde Shedí ke ibaarunam agére. Ngo popé sunem pesomape poladung, Aku yeyonlok kaalu miri takamke aruem ponamem ikan namde Deena Aid kelokmin itone. Doying kitab I Kor 2:10-11 si ngokke agomem tolíkdung; "Shedí bí dekedem Shedíke iruunam atí kídíem ngolukíng bíkke Aidlok lengkanto; legade Aide atí takamem matato, Shedíke eerína atíem matato kapeila tani si tani legape ingkona atíem kíndudí, tanilo duuna aidem mosido, deke kíshape Shedíke atíem tanie kénmang, idola Shedíke aidemin kíndune".

Berok inam takamsi deena Aidlokke, delokke edílo amie dem Berok binam legangem kényedí, dekom tolna ralna díngum lokke midum angum nana derumin dem kíndune. Deenampe yena ane eejo ansoona ayanam Shedíme míngkesuna kakot atkén mana konem aang arí anyope míido. Depe idokom bí Baibélem bojepe kíndung, Degree kana empenem aid legangem bojeyape kíndo. Ami akonem bíkke bottepe kínnam legape yidlado delokkke míngge namem paalado, idakkom Baibéllok aro agomem bomlamang delokke bí Shedíke Agomem aipakpe kénmang. Demílo deena anede kape kísha Baibélem Baibél kínnem pemílo kénya yene? Kapeila Baibél si aid legang kitabe, delokke sim Deena Aidlok lengkando, bí ngayab líklate ido.

Pori kínnamde gainame, delokke ayasula ngo pori kínnamem lunyokdung emla míímapeka. Ngokke sim pogasi sikepe idung; Baibél si ayon lokke, kuseréng lokke, demangkom tani amosokke abíd abíd luyil lokke angudung. Deena Aidde sim ngaíl líkne. Doying kitab si Deena Aidke ngaílname. Dekedem tanike aapí aanglo Deena Aidlok lengkandung delokke sim atí sim no iskullo gíla paapenam atímang. No Deena Aidem lebíng koníng lamin paadune lengkande sida sidi bíkkelok aane.

Sina kitabko, si Deena Baibéle delokke si tani gíidasok yepenam dooyingem kerape atto sugotmang. Tani gíidasok opínlo opínlo kape iyedí dem poto sugotmang. Si kitab si tani yekulke méélam yepenam agomem atto subinamem pesomang delokke mide amie Shedíke

agomem tebegpe míímang kapeila polupoornam takame supakke yedolope atí atí ipena kídíe ikabong emla bulu míídung.

Aku Yeyonem porilangka. Shedíke Oo Jisu Kristoke legangem deddína polupoornam Jisukíng apíngkai. Idakkom Aku yeyonlok kaalu mirie Jisume edíflote kaapa tomang. Deena Aidlok bulu poto subito delokke polupoorem podope bito. Aní Yeyonlo Tom 1:16 lo ngolu kaadung aruem berok binamem Deena Aid agílok paadung. Luyilsuna kídíe Teyong pírteklo dumsuto, delo Pitor bí poto, "Ami kídía delokke bíro kídía, sim Doying kitab agomem ipííru tope dem Deena Aidlok Dabidke nappanglok, Judaske legangem poto". So Pitor bí Jisume yadpenam legang Mirilunggu 41:9 em laayonsuto; "Ngokke míída sunam, ngokke ekung atello rotii dobosunam, ngoojung pagete ngom aksulento".

No Baibél sim kedon yalumna kitabe emla mííma mílo, Baibél sim atpí pílila attung emla no mííma mílo, no sim aku kabong, agérlo aayimang emla míídumílo, ngokke angonge, nokke míípenam konko kadung. Baibél sok pemugem mutbín tola. Sim pori lentoka. Ngo nom popadung no atíko luyíldung delokke Baibéle dem angukonpe podung idumílo Baibélke de arodung. Nokke turnam egedem Baibéllok tulko sudung. Baibél sok guunying em ikí sumapeka. Si kedon yalumna kitabe, míípí manamke ngayab líkname. Shedíke Agom agome akmín sudung emdumílo no lumemdung. Aní yeyonlo Aku Yeyonlok legang laayon sunamde apat sumang, delokke Aku Yeyonlo Aní Yeyon legang ponamde popé sumang. Annyi demkai Deena Aide ngayab líkto delo Bí Agíem lupat ipat sumaye.

So gaina agomko kadung, ngo Pitor ke agomem pobidung; "Leríí yalumpe Doying Kitablo polupoornam agomde kaalu miri kídílokke míísu agommang. Legade polupoornam agomde edíflokom tanike míísu posu agomlok lenmang, idakkom Deena Aid duulup kolokmin tanie Shedí kelok deena amiemin Deena Aidlok agomem potone".

Sokke agomde ingkueda? Polupoorde atlenna amike aapílok míílen sumang. Seko atlen bodudí bík mííru sunamem, amílem, adínem, stenographer atnam kíshape bidung. Silo melope Deena Aide ayé ééna pekingem bidung delokke si Bíkke pawar emin arana pekingem píbíng líkdune.

6. Deena Aide Jisume Berokbito:

Baibél lokke Aku Yeyon delang Aní eyon annyide angu angu kitabmang. Annyi si kitab ateles, delokke akonem kénmape sekokom akonem apíípe tatkén lamang.

Ngoke popenam akonsi idung noluke akone kerape sim arue emla míímatope, idakkom si kénperunampe idung. Baibél sim atnasi ami atelko. Ngo apíípe kéndung, Deena Aide midum íying appi kolang atelko Baibél sim atdope melíkto. Ingko ingkona agomem sim amikídí sim atdope bitudí dem ngo kénmang, idola ingko ingkona gomugem ngolu ina tuwadí, mííyin yalumlo sim Shedíke Agom sim Deena Aid emin attune. Dekepe ilamin Aku Yeyon elang Aní eyone lupéé sumane. Deena Aid petom simin Shedíke Agom sim atnade, legade Baibéle jonnampe podung, "Polupoornam agome tani míínamllok akupe aamang; idakkom Shedíke deena amiemin Deena Aidke duulup kolok pobitone."(2Pit 1:21).

Tomlíknam Paul bí Dabidme edíflote ríksumang kapeila binyi siirum angu angue delokke yerume angu angusue. Paul bí Jeremiahke demangkom Isaiahke yedu delo lenmangada; depe ilate sok ami kídí takam sok atnamsi, delokke buluke polennam kídíde akamsudo delokke akone akonem tobo sudung. Kapeila? Legade Deena Aid atelein sok ami kídí sok agérem gértone.

Ngom atíko míngkí bosutoka. Gíbong gíídíem yumem iruuto kapeila Shedí bí Israel ami kídíem Ijiptlokke gílen botoku. Shedí bí Israel omeo kídíem Pharao kelok laalen langkula Ijipt lokke apít sumotoku, de lemnyi nana kiliilok ikai. Simona teyong kotokiem kangkén nape, Israel kídíe palíknam mér beno iyyiem lamgé rulbelo iyyi kana adínem pakpít dope Shedí bí hukum bito. Shedí bí pébisuto edílo simona teyong kotokie deena mér benoke iyyiem lamgélo kaayedí, de bíkke gíbong penam iyode, de ekumde sinam lokke basiye. Delokke ilangala Shedíke laalen kunam bottena longem delokke Shedíke tolgulnam em míípang sunape dítág mipíem gíbong gíídíem loodumto.

Supak aní Yeyonem kaalangka. Paulke Korinth ami kídílo atpoonam sithilo, Paul bí Kristome ngoluke Gíbong gídí legape palíknam mér benope mantung. Lebitika sim ngolu Aní Yeyonso lupee sumílo, Aku Yeyonlo inamsi Aní Yeyon lo ipenamem mífbomdola itung emla kaadung. Rutum Jisu Kristo, Shedíke Oo bí ngolum Bíkké iyyi bídgoo lo aadope emla delokke Bí ngolum agíke kíshape mííla tolgulpe emla yiling bídgeto. Jisu bí tani among paabem laabínna Shedíke mér Benue; delokke Ijiptlok Gíbong gídí deemang aamo kamana mér Benoke iyyilok kungkat namsim, ngolu kaaname méélamlo aapena akonke aburayu kíshape kaadung de turna Shedíke Oe. Supak ngolu Kristian kídíe, moodí miyolo Gíbong gíídíem míngge igenape ngolu agérem iyardung delokke probubuj lo ettíng penmíknamem delokke grép alangem tíbo dobosudo.

Ngolu anyongko siiye líkmanam ettíng domanlo en ge laju, Gíbong gíídíem aatit mínnna deenarung doman arane si delokke sim Judai agí gíyipe yena kídíe supakkem loodum bomdo. Seko bulu gíbong gíídíem loodum bomla delokke Gíbong gídílo doman aran dodudí bulu longe kínít kope ekum ettíngem siiye líkmang. Siiye líknamde deemana iyie.

Aní Yeyonlo ngokkíng Paulke Korinth Mondolilo atnam sithi so supak kaabo sutola. Míngkesuna kídíe delok legape aku siiyem mepak dope luyitung (I Kor 5:7). Sokke miningde ingkue? Olat sukuna petom emmin Mérbenoke iyyilok arbín tokune, delokke delok legape bí Kristo Jisukíng anípe batkuna amie. Kristoke iyyide aidem, deemo kunam petommang, idola iyyide arbíndo. Paul bí poto, "Delok legape aku siiyem mepak toka", delokke ngolu olat surongkuem ngolu Kristo Jisukíng anípe batkuna amie. Ngoluke anípe yekupenam longe kadung, Aku atíe gípakkai; kaatola, atí takame anípe idakku". (I Kor 5:17) Supak Kristokíng gyabbo sudo delokke bíkkíng aní lekorem kormín gedo.

Lengum nana arande Aku Yeyonlo éngge yulumna ayé arane. Israel lokke Omeo kídíde éngge yulumna ayé lokke ambengem gaddo kuem mirilo bitoku, dem míísu aman pe (Offering) mirie Ruutumkíng leelíkbodo (Lebi 23:10-14). Aní Yeyonlo si gerep dokulok aran atíkone, kerayang Kristoke arane delokrongem dekede aalat díkulo bíkkíng míngke sunake arane". (I Kor 15:23). Sithi sok 15 gomle tabu sim pori langka, apekrupe gomrek 23 sim, kapeila si ngokke pobom namlo kayon sudung.

Ayém gaddo kuem Kristokíng gímínna kídí lokke Kristomin kerayalumpe ayé énggene. Bí gereptoku delokke bí turla dung, ngolukom turla duuye. Ngoluke peso penam kamang, amíle gerep kuppenamem míídír penam kamabong. Ngolu sinamem pesonam kaimang. Kapeila? Legade bí ayé énggene. Bí ngoluke kerape gígekai. Ingkona ago ete bíkke amílem hotum lamang. Bí turdung. Bí Abu ke lakbíklo dung. Bí kerayalum énggena ayé delokke longeko ngolu bíkke kíshape iye.

Nolu kaaye Shedí bí sim doman aran sim mííyin pala ruulen tung. Kristo bí ngoluke Gíbong gíídíe, bíkke iyyilok relentless delokke turkuna kídíem anípe laalik dungku. Kristo bí amkék amande, Bíkke gerep kunamlok Shedíkíng bombi penam gatge yulumnam ayé.

Dekepe ila so Aku Yeyonso pansaanam Kristome delokke gerep kuna Kristome paadung, dem so doman aran annyi sok kaadung.

Pentekost doman arande akonpe idung, de looying pilngoko irongem alii énggena aranem idung. Mosi me poto, "No looying pilngoko isabem ilangka delokrongem no adín aman aníko Rutum me bilangka. No nokke kumkol legape leesaknam ettíng annyiko bomalangka." (Lebi 23:16-17). Israel lok omeo kídíe seko bulu gatge yalumnam ayém gíla kaayedí bulu yidnam gehuem bomala, mill lo kétto, dem tííput dem ettíngpe moto, delokrongem ettíng dem Shedíkíng bito. Lennyi nana yidge amande amkék konmang, idola ettíng akone, de atelkope, níídum suname delokke dem Shedíme bito.

Supak atíko kaatola. Jisu bí ngoluke legape sobope palíknam Gíbong gídfílok Mérbenue. Bíkkíng anípe yename, siiye líkmanam yename kadung. Edílo ngolu olat sudokudí delokke Bíkke gerep kukolok ngolu Bíkkepe iyedí, Bí bíkke kíshape ngolumkom gerep moyeku emla pébi sutung. Delo ngoluke gerep kunam amíle Bíkke amíl kíshape iye. Ngolu Bím migmoe gerík sula kaasuye.

Suapk an-gap langka. Edílo ngolu Pentekost aranlo aadudí, ngolu Deena Aidke yetalo aadung, legade Bímin ami kídíem lang delokke silo meloke mondoli sim Shedíkíng apíípe laadum subopene. Deke pakpemin silomelo Deena Aide idune. Ngolu amkék atelmang, idakkom silo meloke ettíng- Bíkke mondolie. Ngoluke paabem maab kolok ngolu edílo Kristome torík sududí, ngolu so amíl so olíkdo, dem Mondoli emdung. Ngolu Judai dokom, Mipak dokom, ngolu Catholic dokom, Protestant dokom de atí kamang. Ingkolo ngoluke Mondoli membore idudí delo ngoluke opín buang agomyang kamang, angu arang kamang. Tani amoso angumona atíde olat suku namem paanam, ngoluke paabem mesam bikolok Turna Shedíke Oo agí pagem torík sunamde, aidem repítkuna iyyi demin. Iyyipee mang, idakkom Kristoke Iyyie, kapeila bí apí píílí nako, paabe edílope Bíkke adínen ukkímang. Turna Shedíke Oolok iyyi petom demin deena iyyie.

Deena Aidke yedungrungko kasudung so yerum so, Kristoke amíl bíkke Mondoliem pídí page si. Pentekost delo Deena Aide amoso dungkíng líkkai delokke Mondoli yeyinlope Bí so duuye. Bíkke ralna office agíem supak kaatoka! Ngokke ponamem nolu míípang suye, depe emnamde Jisu bí agíem Deena Aidlok tani legape sobope binyok suto, delokke Deena Aide kristoke makrope ipe emla pébisuto. Bí Jisume edíímope delokke singon mope emla kosom doto, delokke dekepe ila Jisu bí amoso dudung adape menape aapena Deena Aid legangem poto.

16th gomle Joanke Kitab so Jisuke luposunam agomem sikepe paaye, "Depe idokom ngo nolum aruem podung; noluke legape ngo gíge kunamde aiyadung (Gomrek 7). Bí kapeila gíge kuperunampe ikane dem Jisu bí Luyilsuna kídílo pobeng bito. Dekepe iname Bí Abuke aro ruunamem ipíí bito. Moodíe píírongem Bí Abu kelo gílang kula Miri ríne umkéyem duubom kupe aikai. Idakkom Bí pébisuto, Bí bulum míílpe demangkom ankí kenodope memaye. Delo amiko kayeku, de Deena Aide, bí aala mííborunam agér egedem geye-de gíbong gídfí irongem looying pilngoko doorongem ipenam Pentekost aranem dunggena "ettíng".

Idakkom ngo nolum aruem pobidung; Ngo noluke legapemin gídak kune. Ngo gírong kumamílo, Igulna bí nolukíng aamaye; idakkom ngo gíkumílo, ngo bím nolukíng melík yeku. Edílo bí pííyedí, delo bí tani amongem delokke bisarnam legangem kénsu moyeku. Bulu paab imemdung, kapeila bulu ngokkíng míngke sumang, bulu yejii pekuem ibuldung kapeila ngo Abulo gídakku delo nolu ngom kaayi maye; delokke bulu bisarem imemdung, kapeila tani amosokke rutumem bisar tubong". (Jn 16:7-12)

Bíkke Luyilsuna kídíe bulum sim ponam sim apíípe tatkén maye idola dem Jisu bí kénto, depe emnamde menape Deena Aide aaye delokke amoso Bíkke bulukíng duubosuko kumkolem aabomye delokke Bíkke ponam agérem iye. Deena Aide aato delokke Bí supakkom dung. Depe idokom edílo arolok Aide pífyedí, delo bí nolum arolo gílkye; bí agísuem poye; idola ingkuem bí tatyedí dem bí poye; delokke bí aapena atí kídíem nolum lengkanye. Bí ngom angun ralnamem paamoye (Jn 16:13-14).

Ingkuem ngo nolum kerape potone? Deena Aide agínpe Jisume angun ralnam kamodung, agínpe Jisume bomondung. Deena Aid si Jisuke adume. Baibél tabuso, Bí Jisuke legangem podung, Jisume lengkandung, delo Jisu bí podung, "Bí ngom erkí gemoye; bí ngokkem laarík suye, delokke nolum dem lengknye. Abuke bomnam atí takamde ngokke: delok legape ngo poto, bí ngokkem laaye, delokke nolukíng lengkane". (Jn 16:14-15).

Dekepe iname ngolu berokpe kaadung, Jisume kénmape sekokom Aku Yeyon lokom Aní Yeyon lokom Deena Aidem kénlamang, legade Deena Aide agínpe Shedíke Oo Jisu Kristome lengkan lokando. Delokke Bí bíkke missionem supak lope apíí modung.

7. Deena Aidke Aropak Atié:

No aam éttíngem míímamílo, delok kíshana éttíng konko ngo nom bombidung. Si kayasunam éttíng sokke anyongko angudung. Si akukai, si nokkepe aidung, si nokke aidem aid dotkélok biye. Simin deena Aidke aropak atié.

Ngo doying kitab lokkeko nom pobosuye, de ngoke kumnampe nom erab moye emla míídung. Si Hibruke gomle 9 delokke gomrek 14 lo sikepe kadung, "Edítko Jisuke iyyiem duuyarna Aid (kénlangka, duuyarna Aid emnam si Deena Aid) isape atí akang kamape Shedíkíng binyok sutone."

Supak kíangko Sunday iskul lokke dokom kristian moomem dokom Joanke 3:16 sim kénmane anyongo dung. Bulu Doying agom abídem kéndo rungkom simte kéndo. "Kapeila Shedí bí tani amongem airupe ayang kane, bí agíke Oo atelem bingum suto." Kerangke gomle em no míípang suto langku, Shedí bí Jisume ngoluke paab legape palík penam sobope bisu mangadape, atíko kato emla ngolu kéndung. De idung Jisu bí kerape agíem bisu mangamílo Shedí bí Jisume bilamayai. Doying kitab Hibrulo ngoluke porinam si podung, Jisu bí agísuem Abu Shedíkíng Deena Aidlok tolíksuto.

Kapeila? Legade idung Jisu bí agíem bisu kolok Bí tani amílpe batpe aito. Bí tani aneke akiilo Deena Aidke igullok tani ngangape ipe aito delokke amoso gígoope, bí Shedípe imape tanirupe ipe aito. Bíkke Agíem bisuduem atíeke kaye dem takam bí kénsto. Bí kénsto, longeko bí uyuem migmue geka sula banji uyuem ríksuye. Bí Soitanke ralnamem delokke pawarem kénto. Tanike ralma pííramem bí kénto, legade tanie oletto. Bí kénto, Galil robenglo bí tanipe gíla ankasuye, tani ngolu takamke paanam darkangem paaye. Bí kénto, tanike amíllok dem darkang dem donggeye.

Ngo so anyongko dongkí podung, legade amieke kadung, bulu mootum amolo Soitane Bím darkang duem Jisu Kristo bí melík supemané emneke kadung. Jisu Bí dongge lamamílo, demílo Bím darkang de imanpee nam atípe iyai. Taniem dorpít kupe emla Deena Aidlok Agíem binyok sulík mangadape, bíkke tani amoso aanamde Soitanke amonglo aaname dem Bí aipakpe kénsto. Jisu bí adínpe aaduem, Bí opín agér bomla aamang, delokke Jisulang Soitan annyi page dem kénto.

E, Jisubí banji uyuke amolo aadak emla aipakpe kénsono, idola simkom kénto, Deena Aidko bím gairupe ralmonako kaye, delok Soitan darkangem ikísuye. Bí kénto míine míngona, Shedíem arope míímana, mime milo em ponampe, Bíkke teyong amipe inam pormanko kape aido. Delo irisinyo agére, paware kaye dem Bí kénto, dekedem milue, mime agí agí amiglok kaapaye. Idakkom tani migípe aanamde Bí teyong amimang kísha ido. Bí kénto agí ralnam sulok sim atí kídí sim ila sumang emla. Ingkona tani ete ilamang. Delok legape, Bí Deena Aidlo míida supe aito; delokke Bí Agíem Deena Abu Shedí kelo bilíksuto, delo Abu Shedí bí Bíkke dorpítnam ruubom namem Jisu bí apíípe ipíí fbito.

Supak ngokkíng anínpe gímín tola. Angum sokke ministry agérem kangíítola. Deena Aidlo apíípe melíkna Jisume kanggap tola. No kénasdung, leko leko ngokke mííname – arope emmílo si sikepe idurung- depe emnamde ngolu agíke míngkeng legangem poban sula posudo. Atí kídíem ngokke kénnam lokke Shedíke Agomem míngke sunamem kange sukede idung Angumlok annyikonso sonsu namem Jisu bí míngkelok lengkan namde. Jisume Marike akiilo Deena Aid lok gemang adape, Bí delok kerape Abukíng apíípe míida supoto. Bíkke among so píímag adape Deena Aide Bím míngke sukolok Bíkom Deena Aidke pawarlo apíípe gakdasuto.

Supak Shedíke Agomlo ngokkíng ngébatola. Jisu bí ngoluke paabem dorpít dokupe emla Deena Aidlok Abukíng Agísuem bilík surongem Díngum lokke midum angum sim kerayalumpe kaapado emla Shedíke Agome podo. Sim Jisuke asilok baptis laado delo, kaadung. Sim Mati 2:16 lo paadung, “Jisuke baptis laado delo, asilok sidape gerep toku; delokke kaatola taleng amongem bím sitya bito, delokke Aide pekí kíshape yopyila angune Bím ngunkan bidope Jisu bí kaasuto.” (Ngokke kaanampe Marike akiilo Deena Aide ngangape gelen lokke ila si Jisuke kerayalumpe Deena Aidem tumbope ríksuname.)

Menang asak atíko kakai. Teyong amonge sityato delokke Shedíke Aide Pekí kíshape yopyila angune ngunkanto dem Jisu bí kaasuto. Deena Aide Pekí kíshape toknadem pettang takam lokke dengom yalom dola ansu yalumna dem no ayang mania? Pekíde dengomdung, dem lukí supeko kamang. Midum angum si lekoda leko bosuyeku. Idola atíkonko kaka kukéng, “Tattola teyong telok agomko mandung delokke agom konsi teyong amolo dudungada- si Abu Shedímin. Bí pokai, Si ngokke ayarunam Ue, bíkkíng ngo ashédung.”(Mat:3:17).

So ngolu angumko kadung; kerape Abu Shedíko kadung, bí agomem sikepe ponako, “Si ngokke ayanam Ue.” Agomkonpe poyem bí Deena Aidlok Abukelo bilíksune emnamdem Shedí bí berok bidung. De nyokna mime milo takamem relendope iname. Dekepe idopagem Deena Aide turna Shedíke Oolo oyito. Delo Shedíkelok tanipe batna Jisu bí asilok jiilum rongem dakrep toku. Delo bím Deena Aid pawarlok agér gérdope emnamdem Jisume berokpe lengkan bito. **Bí Yayi Shedíke adumpe duunako emla Bíkke agére edíídope emla Bí ralnam bine.**

Jisu bí amongso yedungem, Bí rérik isablok pomílo delokke arolok Shedípe idola tani amoso yeto. Jisu bí adínpe iname Deena Aide Jisukíng aalíkto, delokke Bí bím agér legape gairuna pawarem bila rériklok (Literature) poyem Agí suelang Bíkke paware pekingem bíiset bomto.

Delua duurí sudun? De ipenamem iyin tonía? Ma, Tani yekullo yeduem ngolu kaadung, Jisuke irisinyope ipí namem, delokke lekonem Jisu bí agíke pawarlok atí kídí sim ito emla ngolu míidung. Idakkom de Bík agí pawarmang, Tomlíknam 10:38 em kaalangka; Shedí bí Deena Aid loklang delokke pawarlok Nazareth lokke Jisume tosakto. Bí deddíko

gígoola aina agérem igoola delokke uyu pawar gooralo duuna takamem ipítoku, kapeila Shedí bí bíkkíng duumínto". Seko sim bottena irisinyo sim itone? Amikua? Ingkona amiete ilamang. Ingkona taniete dem ilana ralnam kamang. Jisu bí among so dudungem Shedíe tanipe idola sikena irisinyoem ito. Bíkkelok Deena Aid paware aala dem Bí igeto. Shedí bí Deena Aidlok delokke pawarlok Najarethlok Jisume dísakto.

Ayanam kídía, demoko Jisuke arangolok kénpi manam ministry agére. De Deena Aidke paware bíkkíng delokke bíkkelok agér gérko lokmin itone. Demin Jisuke Deena Aid legangem pobo namde. Jisu bí bíkkíng anínpe yemínna kídilo Gairuna ami sokke ministry agérem pobito; delokrongem, Jisuke gínyo kumang adape Bí bulum ngééba toku delokke Bíkke poyin yulum, tebeg yulumna agom dem bulum Bí polabito. Kapeila? Bí gínyo dakku, delokke sim bottena eget sim bulukíng melíkto. Bíkke ale lekore Olib díítem koryin pakdo dem Bí kape emton; "Deena Aide nolukíng píírongem nolu pawarem paaye". (Tom 1:8)

Nolu pawarem paaye- hakii binam pawarem. Bíkkíng agér gér nana pawarem paaye, kapeila si gairuna ami Deena Aid si aalíkye. Jisu bí Bím nolukíng melíkye emto delokke Bíkkelok ngolu pawarem paala ikumla yelaye. Kristian yenamem tuuramla yedope Bíkke amiem Jisu bí ruunam kamang. Jisu bí tuuram mape yenamem yeto. Bíkke among so dudungem, si kénpi manam Bíkke pawar si supak ngolukepe idak.

Deena Aid sim míngke sunalo yardong atel legape bito- de hakii binam delokke igul. Agíke tumbo ajok matgí demangkom doman aran lega pemang. Jisu bí edílokom pawar delokke Deena Aid Agí sim Bíkke Agíke míípo yepo legape inamang, delokke ngolukom agíke lega petompe Deena Aidke pawarem inamang Deena Aid sim ngolum binam de hakii bidope delokke igul pawarem paadope emlamin, depe iname si silomelo ngolukepe inasim ngoluke amíl member konpe bompe aidung.

8. Díngumlok Midum Angume:

Shedí sikom amíl kadung emla radiolo pobirongem poyan sunam agom ngokke paanamem ngo agínpe míípang suvarye. Amie bojeko ngom yidge dola attung, depe emnamde ngokke Doying kitablok laala Shedí si amiko delokke amíl kanako emla Shedíke Agomlok pornam binamde arodo. Dadi takame Bím takamlokke pawar leríng, bottena Roje, ralnarunge, pílen ruullenne emla mííto. Bím kénping kaapí manam atí kope mííto, idola bulu bím amíl kana amiko emla kénmato. Depe idokom Shedíke Agome si dem berokpe pobidung delokke Shedí bí amíl pe idung emnamem Baibélke porman binam kangge sukengko nolum ngo pobiso.

Ngolu gílenkunam gomle 33 em porido, longeko Ruulenna Rutumlang mosi binyi aapí ang míínamem lubosuto delo Ruulenna Rutum Bí Mosi me mííbang namem polen subito. Dekepe iname Mosi bí míngíídola poyansuto, "No ngom mííbang dumílo, nom letel pakkokom kaamoi, leko pak nokke migmuem ngom kaamotola".

Delo edílo Mosi bí sim rogu sim mantodí, Shedí bí sikepe poyansuto, "No ngokke migmuem kaala maye; seko tani ete ngom turla duuduem kaamaye" (Gil 22:20).

Tani Míínampe ngo Ruulenna Rutumem anyongo dokom kaarík suduamílo emla mííramsuto, atí atíkon upailok kaala duwamang emla mííto. Amig kemír kopekom ngo Bíkke migmuem kaala tuwamílo atí takame airutwai.

Shedíke angun ralnamem míngkítoka. Bíkke pawarem lang yejii namem míngkítoka! Ngoluke améona aapíde Shedíke migmuem kapepak idudí dem isap lamang, demangkom Bíkke angun ralnam aropagem míípí mang. Aní Jerusalem lagadem ponamde ponyomang.

Berok Binam kitabe sikepe attung delo doonyi angun demangkom poolo angun lagimaye kapeila Rutumke angun ralnamde takam amongem latkaye (Bb 21:33).

Rutum bí Mosime pongun sula poto: No ngokke migmoem kaamaye; kapeila ngom kaanade turla duulamaye. Delokke Ruulenna Rutum bí poto, kaatola eena ngokke iruunam amongko kadune, delo no lííreng delo dakye; si sikepe iye, ngokke angun ralname píiyem ngo nom lííreng teyolo dakmoye, delo ngokke alage nom pokom dakla gíye. Delokrongem ngokke alage leemap yeku, delo no ngokke lamku danem kaaye idola ngokke migmuem kaamaye (Gilen 33:20-23).

Keyum kerolok rego konlok 1:26 Agome kape emdune dem supak kangkí laju. Shedí bí Oo delokke Deena Aid em sikepe podo, "Kaju ngolu ngoluke mimangem gesudope amiko pílaju". Nolang delokke ngo, Shedíke pílenam ayé, Shedíme gesudope píname. Delok legape, ngo arango lok mííname Shedí bí amipe idung. Shedí bí alak kadung, Shedí bí migmo kadung. Bí gyanyokna atímang demangkom regokonlo duuna kínpí manam atímang. Ngokke míngke sukue dekepe imílo, berok rupe ngokke arope míínam legape agí yenamem turdope binyok sulamang.

Shedí bí ami amíl genako dem berokpe ngolu kaasuto. Ngolu kén dung Jisu bí taniko kapeila bíkkie tani amosok gínyok dakkuem bí aidpe gíkumang. Bíkkie amílde teyong among sangkaku. Bí amíl pemin gínyo kakune- ale, alak, migmo kato delokke Bí dekerupe Bíkkie gínyok dakkuem kaatonam kíshape aalat yeku. Simmin Rutumke teyong kotokie potone.

Supak ngolu Deena Aid migílo aalang kuju, bí migípak seguem gedung, delokke si atísi ayokon mime delokke milue torík sulamanampe idung. Deena Aidde luket líknam petompe imang, bí asum aar kana petompe imang, ngoluke pawarlok kínpí manam ralna atíkope imang. Akone Shedíke Agomem míngkí íkflado demangkom Baibélem porilado idola Deena Aidke seguem kénmang, ngo edílokem kénmaya. Longekonem akone pokai, "Kape kísha si Deena Aidke legangem popé poré sudun?" Ngokke poyan supename si delokke si petom; Si luyil pííramlok idung. Menang asak berok rupe pobeng binam, ralna Deena Aidke kaapa manam seguem kénmape akone aapíe bortak dola delokke kulidola Díngum sokke midum angum sokke aropakna atíem mata lamaye. Shedíke omeo mipil miyongke yenamlo Bí are kadung.

Delo Shedíke Agom tarongko kadung, de Dingumlok Midum Angum legape aropak malenkue kadung. Delo Jisu bí emtung, "Ngo Abulo kumye delo bí nolum Igulna akonko melíkye, bí nolukíng duuyar mínye" (Joan 14:16). Arang aapílokke Jisu bí podungai, "Ngo gínyo dakku. Nolu ngom so migípe kaasuto. Ngo nolukíng yebosuto delokke ngo nolum atíem bojeko poyilto; idakkem noluke ainam legape ngokke gíku namde aidung kapeila ngokke Umkéko kasudung, de Bottena Ríne Umkéye. Ngo nolukíng among so yebo sulayimang. Ngo gínyorung kupe aiyé, Idakkem peso mapeka legade nolum ralmona ukilko melíkdope ngo Abuem kumbiye. Ngo nolum ralyerupe emla ralkító delokke luyilto, idakkem ngo Abuem akonko melík bidope pobiye; de akonde nolum luyil petom maye idola ngok legangem nolum lengkan biye delokke nolukíng dobo tíbo suye. Bí nolum gígeboye delokke sutlíkye. Bímin Deena Aidde".

Joanke atnam 14 gomle tabu sim, so migípe sannam sim ngo nom kangíí yepe míídung. No kaamílo Jisuke Deena Aid luyon surum miyolo Bí Deena uyu legasim podung. Bí agínpe migí isappe sanla amikope mantung.

Jisu bí delokrongem sim gompí kínít sim poto, "Bí agínpe nolukíng duumínye". Edílo dem agom kídar dem ngo kaala kerape kénkí manam atíem kéntodí dem longedem ngo edílokem mitpan sumaye. De agom kídarde Deena Aid lagangem ponameke. Delok legape

ngolukíng duuyar mínpena amidem kénsume aido, longe lootel demagkom tagtel lega pemang, ngoluke tani amoso yedo anyongo lega pemang, idakkom yeyar penam legape kén gepe aido. Edílo ngolu sim aro sim kénse yedí, Si Deenna Aid migí si mipil ngoluke legape are kanarung atíko emla kerape kénkí manamem ngolu kényeku. Nolang ngo Jisuke ami sim ngolukíng duuyar mínye emla ponam amidem mepak kanmang.

No kaatola, ngo Deena Aidem nanu balbu ibo suname ngokke yenamlo botterupe are kadung iname, ngolu ingkuem iladun dem kénse petemang. Ngokke depe emnamde ngolu anínope gyabbo sudung iname Shedíke runggong gooralo ingkuem ipe aidon ngo dem kénsumang. Bí poto, "Supak Deena Aide moodí ooteng kope nolukíng duumínye". Ngo Bíkkíng yeyar bosu mape turyar namem paamaye. Ngokke tani amoso dudungem gairupe leko bosula, gyabbo sula duuto. Bíkke yebo kolok tél nyoola ido moodíko kato delokke Bí ngom yebonam longeko kato. Ngok Abue sikena bedangko ibinam legape ngo airupe ashédung depe emkode Deena Aide ngom edíote melut maye.

Idakkom Jisu bí so porímang. Bí sikepe pongun sula poto, "Tani amonge aro Aidem torík sulamang, kapeila si bím kaapamang, bím kénpete kénmang". Agom konpe pomílo, moomem amide Deena Aidem kaanana amig kamang delokke Bím erab bompe emlate imang; bí kaapa mang demangkom bím kénmang. Jisu bí pongunsula poto, "Idola nolu bím kéndung; legade bí nolukíng duumíndung delokke nolukíng duuye". (Jn 14:17) Kerayalumpe Jisu Bí bíkkie yebo sunamlo luposuto, delokrongem Bí yepenam legape poto, Bí gílangkula Miri Ríne umké lo teyong amonglo dungku penamem pobito. Dekepe ila Deena Aidde olat sukuna Kristianlo dudung. No anípe olat sukunam dooyingko katomílo, Bí nokkíng duumíndung.

Idakkom ngo kerape nom ponam akampe delo atíkonko kadung. "Bí nolukíng duumínyé emla Jisu bí poto. Dekepe iname Deena Aide ngolukíng duumíndung emla leko

leko ponamsi Baibél agomrunge. Bí ngokkíng lekonam petommang idola ngokkíng kom duumíndung. Ngokkíng Bíkke angun ralname yemíndung emla nolum ponam petom mang Bí ngokkíng agímpe duumín namem ngo ansu kénasdung kapeila Bí ngokkíng duumínye dem Jisu bí porung bito.

Duumínna Deena Aidde Shedíke aruemlang Jisu Kristoke lagangem kénmona atípe idung. Nolang ngo sim kénse penampe idung kapeila ngolu Deena Aidem tebeg yaperung míido moodí gontako yenamlo dung. Supakmin Bí Agié bisudíe, delokke Agíem asi kísha kerang kempemílo so yeyin longe so purlen subidíe. Ngolu tani amoso Bíkke pawarem lengkan dope kaasudung. Éjar éjar amie kerape erab mana kídíe supak Deena Aidem erab bomdung. Deddína sanam yimanam amie pulpitlo dakla kerayalumpe Deena Aidem kangkéndo kapeila bulu Bíkke pawarlok ayém kaapadung. Kerape kangkí rumanam irisinyoem silo melo ngolu kaadung dem ngolu lupak laamang. Língko língko amie Deena Aidlok bíísetdung emnamdem ngolu kaamape imang. Ilen siang mondoli lok inam kíshape ngoluke yedo longe sote ngoluke gooralo atí kídíe ilang kula Deena Aidke ayé delokke amanem Mondolilo paadungku.

Nolu sikepe íngkílado, "Kapeila?" Kapeila moodíe píídakbong. Deena Aide gínyo dakkubong. Ngo sim yerum oreg sim yeyin dakbong. Jisuke gírong kuemkom, longe konem Deena Aide teyong amope saayeku delokke moodí si mongnyokai dem bí kénasdung mondoliem menape giinyok yekubong, dem Bí kénasdung, delokke Bí irí emte ibanla agér gérdung. Ngokke ponamde dormuem ibul penamem mífla pomangai, idakkom dekerupe idung, delokke mime lang milue kanggo suname atíko kadurung emla kénasdung. Atíe angu angupe idung dem bulu kénasdung. Sim takam poyan supenam agomde idung; Si Deena

Aidke gígong kolok idung. Shedíke atí takamem ngo kéndung delokke delokke aidke atí takamde sidape Baibél lok aadung, delokke Deena Aidde ngom luyilbone. Aidke legang kayemílo, bulu aidlok lengkan bidung, legade Jisu bí agié poto, "Bí (Deena Aid) atí takamem luyil poyilye, delokke ngo ingkuem pobitodí dem takam nolum míípang sumoyeku". (Jn 14:26)

Luke 2:25 lo attung, "Delokrongem, kaatola, Jirusalemlo mínggap nako, Israelke mííno sudíkuem toya nako, so Deena Uyue bíkkíng duuto."

Si Deena Aid atelru simin Simeonkíng aanade, kapeila Deena Aid de atele. Ngokke kerape kénnam kíshape Pentekostlo aalíkna Deena Aidde angukon Deena Aidmang. Bímin Aku Yeyonlo deena kídílo delokke kaalu miri kídílo aala bulum berok binade. Shedíke eerína aro atíem lokan binade bí, delokke si Deena Aid atelru si silo melope nokkíng lang ngokkíng Shedíke eerína atí siriem lokan binade.

Luke kíng kaalang kupe: "Sim Simeonkíng Deenna Uyue lokan bito, depe emkode Rutum kristome kaamang adape bí sipomaye. Delo bí Deena Aidke duulup bomkolok mondir delo aato; ane abue, yebomnam ayon isablok ojingko Jisume Simeonkíng bomang líktoname, bí agí alak lo bím bodola Shédíme rínggeto, delokke poto, Rutum, supak nokke agompe, nokke bérangem míípola simoi, legade ngokke amige nokke kerala nokke turnamem kaasuto. Si turnam simin ami takamke kerala nokke míírung irung biname; de mipak kídíem angun bina angunpe, delokke nokke Israel ami kídíke angun abé legape ito. (Lk 2:26-32).

Seko bottena lengkanem bitone? Seko Simeon me sutlíktone? De silo melope torík sulína aapí ainangem aruem lokan bina Deena Aide, Bí rego takamlo nomlang ngom yebo dakbone.

9. Deena Aidlok Kape kísha Bííset kandon:

Kerangke gomle kolo duumínna Aidde takamlo kamang emnamem kaapato. Aku Yeyonlok deena ami kídíe Deena Aide bulukíng angu rupe aalík namem anpaato, de apekna agér lega pelang delokke apekna yege dagge agér legape kato, delokke de Mosike Gideonke, delokke Dabidke yenamlo kato. Shedí petom kelok amane aato delokke si Bíkke pawar kootírlok aato. Aku Yeyon kelang Aní Yeyonke anguruna kangkeng akonde idung Aid kelang Shedíke sonsu yonsue angupe batku namde.

Jisuke luyilsuna kídíe tagumkope Bíkkíng íkaisula yeto, idakkom Pentekost longelo teyonglok paware aamalope bulu Deena Aid legangem kénmangai. De atíde aaname engo miyok, Pitor bí Pentekost longelo dooying pola 3000 aapí aangem Deena Aidke igullok míílat sumo toku. Minister de "aro agomem langu sudo" (2 Tim 2:15) delokke Deena Aide bím igul mamílo Pitor bí dekepe ilamatuwai.

Deena Aidke amiem delokke mimem míílat sudo kupe inana atíde Shedíke Agome. "Alide Shedíke Agome" (Lk 8:11). Idakkom moomem ami demangkom ali kíshape amide amum saapena alipe ipe aido, delokke turna atíko kamape turname lenmang, iname aid yeta amoso, Shedíke Agom dem Deena Aide kaato superung aido, demamílo de arukpe iye.

Aidlok lokan namem tani míídu kénnam lok gakmang. Paul bí aipe kénla dem poto, "Ngokke agom ponam delokke ngokke dooying kínam si tanike gyan agom legang pemang, idola Aidke sutlík kolok delokke pawar lokmin". (I Kor 2:4)

Anípe olat sukuñamsi Shedíke Aidlok aní segupe ruulen binamko. Deena Aid emin dem eget dem gedune. Bí ami delokke yenamem yejii modung delokke Shedíke pawarlok anípe batmo dungku. Delo Bí mírusula tolíkna amíl dem Shedíke mondírpé imola delo Bí duumíndung. Bí dem amidem agér gérnadung delokke dem turnam dem tani aapíke kénnamlok kénpí manam atíem inadung.

Deena Aid lok Baptist inam emnamde duulíknam atíe. Delo anípe ralname kado, teyonglok ralname kado, delokke de Deena Uyuke miramname. Aidke binam aidke ayé bí kadung; delokke ngo ngok aapílok arope míídung. Aní Yeyon mondolilo Shedíke atí takam binamem, takam Deena Aidke ayé aman delokke yanggongem Kristoke aalat díkue anínyem Mondolilo biyeku. Kristo bí Bíkke Mondoliem pawar kamadope gínyo língku mangai, kapeila yeyin lope Kristo bí mondoliem ayato, delokke sok legape Agíem binyok sulíkto...depe inamde bí sim agíke angun ralna mondolipe ipe mííto. (Eph 5:25-27)

Supak ngoluke íírum íírum íítínam agom so aalang kuju. De idung, kape kísha Deena Aidlok ngo bíísetyen? No Kristian emílo no olat sutokupe, si lennyinape ankang kípenamde idung, Deena Aidlok bíísetnam- de nokke legape are kadung delokke nokke aidlok siinamlo mepak lamanam atípe idung, delokke Kristome dunggenam tarong lokke gérnam oleko. No Deena Aidlok pílk namem torík supe aido, si Shedíke ruulen binam atíko.

Ephesia 5:18 lo Tomlíknam Paul bí ngiitomtung, “Apong tíngír sumapeka, tíibong sumapeka; dempenem Aidlok bííset langka.” Si ukumko, si ibayem ilado emnam agom mangko. Nok agísu legape porilangka; “Aidlok bííset langka.”

Depe iduem Paul bí ingko aapíko gela sim potone, “Aidlok bííset langka” emtone? “Bííset langka” emnam sim agom annyiko políkdung. Leríyalum text kitablo Grik agompe, “Bííset langka” emnam sim annyikope lengetung(translated). Akonde píbíínam. No glass kolang asi batíiko bomdo delokke batii delok asiem glasslo píbíínam, delo Bíkke asum aare (presence) bíísetnam. Luyilsuna kídiem Pentekost Longelo píbííto. Deena Aide aalíkto, duulíkkai, delo Bíkke asum aare míngkesuna kídió duulíkto. Si ibado emla kaaname.

Idakkom atíko kangíítoka. Agom konpe gakname asum aar petommang idakkom pawar ekom píbíínam tumbo amilo duulíkkai. Si arana glasslo asi pílk petommang, idola sok kékon lokom atíko kadung. Asilok píbíínam glass delo pawar ekom aalíkkai. Dekepe iname Deena Aidke asum aar petome angkai emnam petommang idola pawarlok bíísetkai emname kadung, depe emnamde Aidlok bíísetna amide Kristoke legangem lengkandope emname.

Pawar elang Deena Aidke asum aare aní yenamem bido. Ngolu kaadung, delok legape, akone apíípe pawar lolang Deena Aid migílo tolík sumílo, Deena Aide bike yenamem míínampe yebolado.

Sikepe leko leko íngkílado, “Amikone Deena Aidlok bíísetkai emla kape kísha no kényene?” Aide aní lekorem aní agomem delokke aní belengem bido. Dekena yenamlo paware kaye. Dekena yenamem Deena Aide gakbomdo.

So nokke íngkí penam agomkonko kaye, “Ngo kape kísha Aidlok bííset kandon?” Gompí atel annyi paklok ngo dem poyansuye. No agié delokke takame Kristokíng ngééba tokuka. No sikepe íngkisuyepe, “Dem petomía?” De Petommape.

No agié delokke nokke bomnam takame Kristokíng ngééba tokuka emnamde míngkíru penam agomko, delokke no sim ilamamílo atí takamem itumsuye. No apíípe ayang lamang, apíípe agér gérlamang, tapétna aapíe dududem depe iye.

Dekepe iname, aralo tolík aapí kamaílo nokkelang Jisuke pénsamlo ayang kamaye. Nokke kanam takam delokke no aapílo tolík sumamílo Deena Aidlok no bííset lamang. Depe emnamde no demteng emteng Bíkkíng tolíkto emmape, no agípage tolíksupe aido. Ayokon amie sikepe pola melut sudung, "Ngo sim atísim tolíkdung- demangkom atíkonko tolíksudung." Si atíem tolík sunam lokmang. Si nok agíke tolík sukolokmin.

Nokke Bíkkíng tolík sunam adudelo Deena Aide píbíido. Bíkke míínam takamde nom agíemmin. No Bím matamang. No atíko mata mang. No hakii matamang. No agié Bíkkíng ngééba tolangku, no agié pélík sutol, no agié dongge subitola. Si agíke aapípe melík suyedí, Deena Aide dem edung dem píbií líkye. Bí sim bííset dope inam petommang idakkom píbíí nade agié bíkke pawarem luyulo kaadope lengkanye.

Deena Aidlok bííset namde iponamko. Tani among so silo melo Deena Aidke pawarem botteyana kamang, delokke edílo Kristoke iyyie lang Deena Uyu lokke paware gídum suyedí, ngoluke itum lamanam ralname lendo. Delo ngolukelo irisinyo ibona paware lendo!

Nokke yenamlo gérnam ashéng paanamem nolu kéndope ngo kumbidung.

10. Deena Aidlok Bíísetnam Pormane:-

Sikepe íngkíname kado, "Míngkesuna akone Deena Aidlok bíísetdo moodílo delo agínpe kaapang namko kadonía delokke Shédiike pawarem lengkan namko kadonía?" Dem poyan sunamde "Arue". Idakkom delo íngkínam agom delo agomko katak sudung; "Míngkelok Deena Aid paaduem, porman kamape itonía?" Delok poyan sunamde "ma" emnamlo kadung.

Supak nokke agomem ngo popé sumang adape bomgap podoka. Ngo nom jonnampe "derung" delokke sidape "ma" emla sim íngkí agom sim posem bito; idakkom ngokke nok agomem poyan sunam si nokke míngkor lokke angu lado. Dekepe iname arí anyope inam atíko delokke míngkesuna mipilke mííbom sunam atíko kangíng kílaju.

Ngokke "ma" emla poyansunam agom delok lulen laju. Edílo anípe olat sunam yenamlo aayedí, akone dem kénna dem míngkelok paado, legade Baibéle podo, "Yanggong lokmin nom mosing tungkune" (Eph 2:8). Jisu bí nokke legape krosslo kape itodí dem no míngkelok torík sudung. Bíkke iyyi bídnam delokke Bíkkíng turnamem bisunam dem míngkelok laarík sudung. Bí turna Shédiike Oopage, delokke bí nokke aid legang pelang ngokke aid adumpe bisuto, delokke míngkelok Jisu bí krosslo kape itodí dem torík sudung. Ngolum aro bedang lokmin motur tune, aapí míítsanglok imang.

Ngo sikepe poyiisupe. Governor e akonem mesam binam orderem ilado, delo mesam order delo State lokke siile dakye. Dekepe ikolok lukanam amide edílo dem kakot dem paala torík suyedí delo bí pokpít sukaku. Bím ankí keno agomlok motur kumang. Idakkom edílo míípeko kaimana delokke yepenam kaimana, sidope lukanam amidelo melen kunam agérde píiyedí, delo bí ashéng ankíem lengkan suye. De amide anpasuye- pokan sukén yimanam ashéngem anpasuye. Idakkom ashéng ankíde bím apít moku mangai. Edílo bím mesamem bitodí delokke dem mesam dem torík sutodí delomin apít sunam dem paatone.

Deke pakpe, edílo amie demangkom mime Rutum Kristokíng aayedí bím bíkke ashéng ankíe ituryeku emlamang. Tolík sune aalangka emla ngo kebang lurum miyolo tomyardung delokke agíem aasu modung. Evangelist dokom demangkom dooying pona dokom, tomyem dekede lainlo daklendo. No íngkí kado, "No Kristome gíkaana soptalo agíke Turmona Rutumpe torík sumanía?" Delo ngo poyan sunamem tatto, "Ngo aato, idokom atí yang kamang. Ngo atí anpamang." De amide ankí ashéngem pangkí dope toyala yenamlo duutíye.

Atíko míngge toka. Nokke míngkelok arope atíko kato emla nokke kénsu rongem nokke aapí ngasange aadung, de atíde krosslo Jisu bí nok legape atíko ito emnam dem nokke torík surongem depe ido. Nolang ngo aro beleng lengkan kolok turdungku, ngasang pelok imang, delokke seko bulu ngasang kootírllok yedudí bík ebíndo moodíe asarpe mutyedí delokke gumnam asarpe aabom yedí delo tabe tapkurla yedo. Kapeila bulu agí agí ngasang pelok yedung, no bulum longeko utsaadope paaye delokke longe konko oyi dokupe kaaye. Longeko bulu turtoku emla míísuye, delokke longe konlo Turnamem paatwadí paamangadí dem berok sumaye. No bulum arope míímana amipe paayeku delokke buluke mííbanam aabangem marum miyolo aní aabangem matadope paaye. Méélam yalumlo bulu ingkuem míngke supene dem kénumape idung.

Idakkom ngom miloko demangkom mimeko Jisu Kristoke inam pagem arue emla torík sunako bitola, delokke agom konpe pomílo si botte yalumpe tanike alík apé kénkí penam atípe ido. De amide arope inam atílok turnamem paato, dem arope inam atídem bí míngkelok toríksuto. Delo edílo de amide ingkuem delokke ingko legape bí arope míídudí dem kényedí delo Shedíke agomem sikepe políkla poye, "Si Baibél lokke arodung", dekena amiem tabe tapkur dope edí lokom kaamaye. Bí edíido delokke bíkke turnamde aropage emla kéndo.

Supak lennyinape olat sukuna amilok belengem kangkí laju. Delok ami delokke turnam paanam pormane luyu lokom kaye. De amide aropakpe olat sukunako, bí Kristokíng anípe turkunako emla kape kísha ngolu kéndon? Delok arope inam atí delok mííla bíkke yenam dakname angu doku. Bíkke tebegpe mííbomnam atíe angu doku delokke yenamlok míngkor míngore delokke yenamlok ikor siore angu doku. "Aku atíe gípakkai; kaalangka atí takam aní kaku". (II Kor 5:17).

Míngkén manam atíde si-mipil tumbope bíkke agíke angu konpe yekunam, yela yela yekorlok paanamem kénsu malado idakkom bíkke ekum erange dem kaapaye. Kumrí dooríe dem kaaye. Bééla péla ina amide emmumpe amilo pon-godung dem bí kénumang. Sekote bím pon-godope kerape tatkímang demangkom bím ashéngi idope kang kímang. Bí kerape girja eyablo agíke aburayu ete dagang kímapre inade, girja gítí yeku emla kénsu mangai.

Sina sikena amilokke arope kangkeng agérko kadone. Girjalo dakríksuna ami akone ngom podo. "No kéndonía, ngoluke dakjon akon si lemké kokai siroke rohso ngom alak horík suto delokke horum miyolo 'Shedí bí ayalangka' emlíkto. Ngo deddína dítagem sim ami sim yebo sudung delokke bíkke gairuna turnamem paamangadape seko mete bí Shedí bí ayalangka emkímang." No kaadoníam, longeko amide sim kangkíto supak bí ayado. Bí Shedíke agomem míídung delokke bíkke aralo duuna atíe luyulo lenkan subido. Simin anípe okuname.

Ngolu supak Deena Aidlok bíísetnam inam sanam legalo aalaju. Akone sikepe íngkí lado, "Amie olat surongkuem kape kísha bí Deena Aidlok bííset mangkane?" Ngo aropakpe nokkepe doolung delokke atíko pobidung; ngok mííname ngoluke akone seko kom dem

dakka sulamaye. Ngo kapeila sim podun no kéndonía? Kerayalumpe, ngoluke adín amíl si sikepe angupe ikunam legape ralnam kaimang. Sim no míngkí toka.

Ngokke radiolo políknamem no tattomílo, Deena Aid legang dooying ngokke ponamem tatla poge kuna, Judai Rabbike poge kunamem no tattope míídung. De bíkkepe gairuto delokke aní atíko, delokke dekepe ikolok Sunday longeko Los Angeless kumko ekumlo dakto delokke takam tatkolo Jisu bímin arope mopít kunade emla lukanto. Soptako doorongem méélam delo bí ngom sikepe kakot atto, "Ngokke angong Johnke legape kumyar bilangka idola ngokke legape ayasula kumyi mangkom".

De amide ngom deke pakpe pokai delokke ngom pesorupe míítí senying moto. Ngo dítag kon delo kumko Auditerium delo ngokke aado kuem, so ngokke Rabbi angode dudoku. Agérem ilen mangadape ngokkíng aala poto, "Ngo atíko pobíkape aadung, ngokke legape kumbi mapeka, Johnke legape kumbi langka emla nom ngokke kakot atnamem no paatope míídung. Kaalangka. Ngo sim aní yenam sim aipe ankí kangkí malope ngok legape no kumbi namem anyongko mepotoka emto. So gairuna aid atí si ngokkíng aalík namsi sepek alodung. Si atí si ngokkíng begiirupe aalík name ngo supakkem sim eget sim gela mangada. Dekepe ilamin sim aní yenam sim arope bomla delokke anyongko kénpo mangem ngokke legape kumbi pomapeka emtone. Delokrongem ngo bojeyape atí sim paadope no ngok legape kumbi langka."

Shedíke leebinam takam dem akone letellok lengkan mang. Deena Aidlok bííset namem annamde anípe olat sudokuem anpa sunam kíshadung, delokke Deena Aidlok píbií namde akonke turnam paanam legalo kayon sumang. Sim kénsu langka, Deena Aidlok píbíng namde aidke turnam legangem emmape apíípe angukon yardong legapemin kadune. Edílo amide olatsuye kudí, de amide Jisuke krosslo inam agér de míngkelok arue emla toríksudo. Siname píduem aide among sokke endan tetela angun ralna amolo gido, sim kedeng amíl sim mepakdo, delokke aide Rutumkíng duumíndo.

Lennyinape Deena Aidlok bííset namde turnamlo hoyon sumang. Si igul agér kootír legapemin. Kristianpe ngoluke inamde, ngolu agér idope emlamin turnamem paamotone. Ngoluke gooralok Aidlok olat sukunade, Shedíme dunggene, Kristoke amíllo olík name, pawar kala agér gérpe aido.

Míngkí name, no ngom sikepe podope tattope, kapeila ngo lekonem ngoluke aangem pírtek pírtekpe bojeko imodomílo emla míídung. Ngoluke míílat sudokuem, ngolu dem maab namem toríksuto delokke ngolu aapí ruum akon eyabem sitya bido. Ngolu emdo, "Ayanam Jisu araso aalangka," delokrongem Shedíke Oo Jisu Kristoke iyyie ngolum paab takam lokke arbinye. Míílat sunamde lomlík suname, idola Kristokíng yenamde aidlok siiname. No atí takamem paamang idola nokke ankí kangkínam ayé akonem paasu kaasuye.

Idakkom Jisukíng nokke kerangke eyabem sitya birongem, menang asak nokke aang ruum eyab konem sitya bidope ansuye, delokrongem dekepe itíye. No delo mínggapla Jisuke angunlo duduem angunlo gímín gemílo, delo si aidlok siisanam atísi aaye. No dem aipe kaasumílo sike pe podope kaaye, "Ngo emla míísu kolokmang, idakkom, Rutum, no tabu pemin". Iyin yalumlo, nokke atí takamem bíkkíng tolík surongem delomoko Deena Aide dudune delo no Deena Aidlok Baptis em laadune.

Jisu bí Nikodim me poto delokke anipe okunam dem ojingem onamlo lupeesuto. Nikodim bí dem akkító delokke íngkító "Tanie kape kíshape ane akiilo aalat langkula oko suyekun?" (Jn 3:4). Si ojingko si ansoona adín tarong si aropak amíl abung kíshape imem kamape oko suyekune. Idakkom dem ojing dem usaa mamílo demangkom aina donam bimamílo, de sankamye delokke bí siiramye.

Dekepe idung aid siisang ekom. Aidlok yenam arang dotkéyem bipe aido delokke aidlok yena ami kepe Shedíke Agom kékonlo aid ami legape dotké aiyana kamang. Si teyongpelok pomílo siisana dotkéye. Delo agínpe edíípe aido delokke aidlok siisana ami kape aido, idola amide agíe olat sukuna amipe imadem dekepe siisa lana kamang. Delo Kristoke amíllo, yalo lo, delokke aidlo tolík sunam kaperung aido, delomin de amide angun abééna Deena Aidlok bííset namem paayene.

Agínpe kénsu langka, tani amoso pénsam roramna kamang. Ngo so luyii sunamko pobiso. Míngkí toka, kamporuna appun kana peking ko asi pílíkla metung. No pekidem kuptok mílo asielang appune amolo oletye. Díyin yalumna doodíe dírongem, no poye, "Kaatola, peking si arangkai". Idakkom de aromang. Appun elang asie peking lokke olet rongem, asare aayanla peking arang dem duuyan bomkai kapeila among so pénsam roram kamang.

Deke kasha pakpe, edílo tani aang demangkom ngo emla míísunamem mepaksula, delo Shedíkíng ngoluke aapíem melík suyedí delokke amíl si turdula binyok sunape idudí delopak ngolukíng Deena Aide aalíkdung. Si ngoluke amílem Deena Aidlok kiiling kíshape Shedíke angun ralnam legape ina name. Demílo edílo ngolu agíke atek mííduem delokke míísangem, delokke ngoluke míínamem Bíkkíng tolík suyedí, delo ngoluke agí míínam kaimang. Bíkke ashéng legape ngolu turdung. Ngoluke amíle Deena Aidke mondirpe idung, Deena Uyuke bíísetnam peking kíshape iye, delokke Bí ngolukíng aala ngoluke aapíem, ngoluke nappangem, ngoluke alagem, ngoluke amílem inadung. Ngoluke míísang de Shedíke míínam lokke angumang. Ngolu airupe torík suname ngoluke mííname atele, delokke de míínam de Abuke mííname. Deena Aide delo Abuke míínamem ngoluke yenamlok lengkan dope yebodung.

Deena Aidlok bíísetla, dem ankí kangkí pala ngolu Deena Aid lok baptis idope tomnam, de agérde Deena Aidke ngolukíng agér gérname, depe inamde Bí ngolu kelok agérlo pawar kadope iname. Sim kénperunam anpanam takam sim ngolu paalamang delokke kénpete kénmang. Ngolu sim Deena Aidlok baptis inam, Deena Uyulok píbíínam sim míngkelok paamang- ngolu sim tolík sukolok paadung.

Aido, Jisuke gínyo dakku delo Bí kape emton? Bí pébisuto, "Deena Uyuke nolukíng aarongem, nolu pawarem paaye. No sim angun ralnam bottena kampona sim míngkelok paamang. Sim angun abéna pawar sim míngkeng pawarlok iyon sumang.

Ngo pobeng biso. Tomlíknam gomle annyi sim kaalaju. Bulu teyongke ruum delo tekíla duduem, bulu míngkelok atí paamang. Míngkelok bulu teyongke ruum delo saato. Bulu Jisuke pébi sunamem míngkelok laarík suto. Idakkom tekíngde ralnarung atíko, delokke edílo bulu teyongke ruum delok gílen tokudí, buluke aralok sekokom dem atídem míngkelok anpamato. Atíko aropakpe katorung. De luyulo pormanpe lentonía? Ngo nom kerape pobito, seko olat sutodí de luyulo pormanpe lennarunge. De amide Jisukíng anípe píku nampe idung delo no aropakpe olat sutorílo takame dem kénye. Dekepakpe, no Uyulok bíísetnam pormande luyulo lenye.

Ami konke kangge sukengko ngo pobope. Pitorke legangem podak emla no gaklado. Ngo podung, longeko amikone miderunge, ralmarunge inako kato, ansoona pesolok bí Jisume kénmarung emto. Tomlíknam gomle annyi delo, depe dokom ngoluke kaanampe, Pitor bí Deena Uyulok bíísetto. Legade bí teyong ruum delok gílen yedem Deena Uyulok ralname bíísla sikepe pogooto, "Mííflat sulangka delokke nolu takame Jisu Kristoke amínlok paabem maab kunape baptis lalangka, delo nolu Deena Uyuke amanem paaye". (Tom 2:38)

Pitorke deena Aidlok bíísetnam porman katonía? Ngolu dem mename emlamang. Deena Uyu pawarlok Pitorké pogé namem kaatoka. Tomlfsknam 2:41 lo ngolu sikepe porido; "Delokrongem bulu ashérue bikké agomem toríksula baptis laato; delo longedelo jarum aidko bulukíng laatem líkto.

Pitor bí míngkelok Deena Aidem pébi sunamem torík sumang. Bí Jisuke Agomem míngkelok toríksuto. Bí terínto delokke delo kaapa sunam, pesonam Shedíke pawarlok lennako kato. Delokrongem bí Teyongke ruum delok gílenito, delo bikkíng atíko aalíkkai emla kénnsuto, delo dooying delokke Baibéllok lunam atíeke anpaato. Delo Deena Uyu mirame bikké nappanglok lento- de Deena Uyue bikkíng duula bím inato.

Ngo ngokke ankí kangkí namko pobiso, delo ngokke míínampe ngokke pobom namem tatkén maye. Ngo Doying kitablok Jisuke agomlok lulento; de ngokke poperu nampe ito. "Seko ngokke legape agíke yenam em menyok sududí de dem paayeku". (Mat.10:39). Sim ngo keradan ole sim bojeko dooyingpe poto-de idung "Seko agíke yenamem ngokke legape menyok sududí." Idakkom ngo edfílokem luyin danke agom sim "dem paayeku" emnam dem tebegpe lumang.

Ngo aipakpe atíko míípa sudung, Oregon lokke Portland MC Chesney bedang gíyine. Si Sonibar longe baji appi yumdenge. Si dítág kerape yetonam gontaso ngo Kristokíng ngok yenamem nyoklík dope anto. Yenam takam legape ngokke míísangem Shedíke míísanglo melík suto.

Delokrongem civic Auditorium Portland delo cityru delo ngo ngokke míínamem Shedíke míínamlo melík suto, Ngo delo dakto delokke delo ngo kaatoname amiko kelong kana sokilo duudo, dítág konang kope kina amiko kado. Rutum Jisuke ipí nana paware bikké amíllo aala, bím apíípe aidokupe ngo kaato. Depe idokom, dem bottena irisinyo dem kaana kídíe Deena Aide ingkoko potodí dem kénmang. Bí poto, "No ngokke legape agí turnamem menyok suto, idakkom no dem Bikkíng paatoku". Ayanam, ngo ngokke yenamem paatoku, legade ngokke míísangem Bík míísanglo melík suto.

Sikena angun abéna paware silomelo noluke legapekom kadung. Jisukíng tolík suna takamem Deena Aide inaye- Bikké pawar lok píbííla hakii bidope delokke iguldope emla Bím tomna takamem Aide inadung- Hallelujah!

11. Ngolukíng Duuna Deena Aide

Lekoda ngo nom popang dungku, depe emnamde tani amoso Deena pawar em botteyana kamang.

Jisuke teyong amolo gílat kumang adape kerape ngolu kaato, Bí Bikké mondoliem botteruna amanko Bikké bilanamko mebito-de Deena Aide, Mondoliem sim aman sim biduem, Bí pébisuto, "Deli nolu pawarem paaye." (Tom 1:8). Agom konpe pomílo, Jisu bí sikepe potuwai "Ngokke nolukíng amongso dudungem ngokkíng aalíkna, pawar atelru dem ngo nolum bidungku. Nolu irisinyo inamem kaasuto. Nolu kangkí manam botteruna pawarem aadope inamem kaato. Supak ngo gínyo dakku, idakkom nolum ngo pawar kamadope memaye. Aman kíshape nolum ngokke agí mondoliem ngokke among so yedungem paanam pawar atelru dem bidak".

Rutum ke pébisunam agom sok nom ngo agomko íngkí toso; Sok pawar sok no ingkoko idun? Sok gairuna amansok no ingkoko inadun? Tani amoso Deena Aidem no ingkoko inadun- Jisuke bilanam botte yalumna amanem kape idun? Shedíme agér gérbina

éjar éjar koo kídíe tuuramla yedo, pawar kamape yedo. Bulu Rutum Jisu Kristoke gospel em lukang kosudope idung kapeila bulu yenamem tuuramla yedung. Ngo nom lekoda íngkí dungku, Aman sok no ingkoko idune?

Nokke Baibél 2Kor 13:11-14 em kaatola. Sim dooying tarong sim míngkí mangadape, ngo nom podung, sim agom kídar sim bottena Tomlíknam Paulke yeduem yenyido moodílo attung. Si amíl amo ralmaduem, míídír suduem, adírduem, ankí keno moodí page. Lekonem si aid bottena amisi duuyardope imo penamem kénsu madung. Bíkke amíl adín de kinamem demangkom adírem anpa sumang, delokke ikang darkang ete ikummang. Shedíke omeo yenamlo kinam ramnam demagkom adír asong demangkom yenyi yeso si agínpe paabke ayé emnam si lubadung emnana akone, sutket líkna akone emdune. Paul bí yetona kídílok yeruklo botte yalumpe míngkesuna ami akone delokke dekepe ikolo Shedí bí tanilo bilíknam aidke berok binam atíem bíkkíng melíktung. Shedí bí bíkkíng mídíng sunamko kato. 2kor 13:11-14 lo Paul bí atto:

“Méélam yalumpe bírokídía, aipe duulangka. Aruem apíípe paapenam legape míírung bomlangka, ngokke roguem kéngap sulangka, aapí atelpe ilangka, míípo bosula yelingka. Delokke ayana Shedíke Mííponame nolukíng duulangka. Akone akonem salam bibo sula kaarík tarík sulangka. Míngkesuna takame salamem bidung.

Rutum Jisu Kristoke yanggong elang, Shedíke ayange, delokke Deena Aidlokke leko bosuname nolukíng takamlo duumín daklangka”.

So Paul bí Kristian takamem Shedíking jiitet dope luyil lendo, kinam ramname, adír asonge, ikang darkange iko goora lokom Shedí king apíí langka emdung. Ngolu aupakkem tani among so dudungada idakkem ngolu tani among sokkemang, aku amíllok duumang. Depe idokom ngolu apíírupe aido emdung. Kape kísha dekepe ilayene? Sikena atíem agíke ngo emla míísunam lok apíílamang dem ngolu arue emdung, idakkem Paul bí turna Shedíke Oo Jisu Kristoke apíínam legangem podung. Ngolu melík sudung delokke ngolu kepena takamem biladung. Idakkem atíko míngge toka, ngolu Shedíke apíína ayanglo dudu tete dem ngoluke apííde Kristoke apíílo kadung. Dekepe iname adír asong delokke ikang darkang goora lokom míípolo duulangka. Bí nokkíng dung delokke ikum namem nokkíng laalík dope nokkíng dung.

Paul bí pongunsula podung, “Aapíe atel bosu langka delokke míípolo yelingka.” Agom konpe pomílo, no deke ekepe ilai, no Shedíke kue. No Bíkkemin. Bíkke míísing leríngko kadung de nom apíídope iyar moye. Dekepe iname ngolu míípolo duulado delokke aapí lekuem bomlado, Kristoke aapíem gela angu arang kamape ilado. Shedíke Agome ngolum dunggap dope podung, de ingkuem ngolu arope míídudí dem kénla delokrung yedope, delokke tani amoso delo petom amie remag aapíem paado, delomin Shedíke mííponame kadune. Ngolu aropakna delokke arekana aid yeta atí kídarlo aalat langkuju.

Supak ngolu Paulke luyin agomem tatkí laju; “Rutum Jisu Kristoke yanggong delokke Shedíke ayange, delokke Deena Uyuke lekue nolu takam kíng duulangka, Amén.”

Ejar éjar Deena kumko ekumlo sim Doying tarong sim deubar miyolo rikup rilat sula ritibodo, idola ami asoyange sok agomsokke miningem tatkénmang. Supakke botte yalumpe míngkesuna kídíe sim eerína agom sim mining tatkénmang, kapeila seko Rutum Jisu Kristoke yanggong em kíkí layene? Bíkke yanggonge ngoluke paab takamem botte yadung-ngoluke pííram semo takamem botte yadung. Edítko ngo turla duuyedí deddíko Bíkke yanggongem kéndung. Bíkke yanggonge ngom atí konperung míímodung.

Agíke yenamlo Shedíme, lootel kote agér ikí bimana milo mangke mimeko luyii sukílaju. Dekena amiem ngokke kaanampe menang asak ralnamrupe Shedíke pawarlok ipí

namem ngo kaatung. Dem amílem ukkí petommang, buluke paab emteng mesam bito, delo Rutumke ashéng puumue buluke amíl emlang aidem pulumto. Si amisok ijiinam agérko demangkom aina atíko ito emko lokmang, idakkom Rutum Jisu Kristoke yanggong delokke yaasam lokmin itone.

Ngolu Shedíke ayangem isab lamang. Tanike agome demangkom kolome Shedíke eerína agomem pobi lamang. Bí ngolum duuyarna ayanglok ayadung, maab bina ayanglok, mopítña ayanglok, moturna ayanglok, bisamna ayanglok, igulna ayanglok, usaana ayanglok, nomlang ngom bíkke dunggena oope delokke Bíkke olennam Ooke lekope dunggena ayanglok oo kídíem ayadung. Ngolu Shedíke ayang yabom namem gaklamílo, nolang ngo Shedíke omeo isappe kape pakmala tani amongem Bíkke ayangem lengkan laduwai, kapeila ngolu Bíkke tarong kone delokke Bíkke segulok olekone, delokke Bíkke segulok olekone, deddína amiem Kristokíng laalíkyai. Tani among kerala Bím ngolu lengkandung; "Legade turla duunamde Kristo bí" (Phil 1:21). Nomlang ngom petom lekonem paabna amie Jisu bí emla kaanadung. Delok legape, ngolu kepe turnamde Kristo bí, delokke ngoluke yenamlok Bíkke ayangem ngoluke inamlok lengkanrupe aido.

Idakkom Paul bí so merímang. Bí potíkai, "Deena Uyuke lekue nolu takamkíng yemín daklangka." Rutumke longekon delo takame sim Shedíke agom alop sim rimílo, bulu Shedíke kerala dakdung iname sokke miningem apíípe kénusuyai. Delo ngolu America em anípe paaye kuai. Milo kelang mimeke mííname so petom kadung, apíína mininge, delokke so gomrek so kalíkna kénusu penamde idung; Deena Uyuke leko bosunamde. No kéndonía, depe emnamde nolang ngo, ralmana, kédenglok pínam ami kídíde Deena Uyulo gyabbo sula delokke leko bosula iladonía?

Dekepe ilamin kerape ngo nolum potone, depe emnamde Deena Aidlok baptis laasuna delokke Deena Aidlok bíísetna bulu petom Deena Aidke aro legangem kéndune. Si lekobosu namko, duuyar nako. Delo yo Rajang moodí delo kaamo ruage iduem nokke darla kedduem delo nokkíng anín namko kénusudo, bímin nokke ngai ngasang lokkekem leríng, delo no pesomang. Delo no míídír sumang. No amikolo anínpe yebo sudung emla ansudo, de Deena Aide, nokke amíllok ainang poknam emkom mongéyape nokkíng dune.

Lekonem nokke ayanam amiem yuko, nokke míngá sumangko, míípoko delokke míínam suko ago lotta lo dakkí tonía? Nokke miksie nokke aapílo doona appunem díkat lado; idola delo ashéname, Bíkke ashénge ago delo kadung. No aguem gínyo dakkuem delokke ekumlo arapeaadokuem, nom Ralmona, Igulna em kénusudung. Rongngamye de arue. No tanie. Idakkom delo pesonam kamang. Delo míínam sunamko kadung. Delo mííponamko kadung. Ayang namía, de Igulna, nom Ralmona, de Deeda Aide lekoname.

Deena Aidde ralnampe Igulna petom mang. Bí nokke miruem imín sudope leemo bidung, delokke Shedíke ome uem letellok ikum lamadope idung. Shedíke Agome pébi sudung; "Anggodan lokke ami kídíe bíkke amínem pesoye; delokke Sanggodan lokke ami kídíe bík angun abéyem peso rían gela erkígeye; edílo mirue puumupe tokna asi kíshape eebom yedí, Rutumke Aide bulume ikísuye;" (Is 59:19)

Ngoluke Rutum delokke Mopítña bí takamem Bíkke amiem ikum nana bedangem mebitung. Ngoluke aralok sekokom tuoram maye, anyongo moodí dokom, kapeila edílo mirue puumu kíshape aabom yedí, Rutumke Aide, Deena Aide, Deena Uyue, ikum boye. No agié mimak imaye. Ngo agié mimak imaye. Rutumke Aide, Deena Uyue, ikum boye. No agié mimak imaye.

12. Risu kaimana Paware

Jisu bí Deena Aidke are kana delokke rísu kaimana pawarem kénto. Sim erkí genam amisim ankénto delokke Bíkke seguem aipakpe kénto. Delok legapemin Bí Deena Aidem míida sutone delokke Bí tani among so aala tanipe Agié batmang adape Bí Deena Aidlok Agíem bisupe emla pébisuto. Dekepe ilamin Jisuke ministrylo yedudelo Doying Kitasb agome Deena Uyue Bíkkíng duuto emla potí tetetone, delokke de bottena irisinyo Jisuke ibi namde Deena Aid pawarlok min itone.

Nom kapeila ngo arope míidune delokke Deena Aid pawarlok lengkannam irisinyoem silomelo ngo lupak manam lengangem si pobeng bidung. Ngokke akonem bíkke yenamlo irisinyo legalok Shedíme arope míidope poyem akon kepe torík sunamde kapeila bomram nampe ikane? Deena Aidke pawar si tani amoso ralduk yalum nape ido. Kape kísha Pitor lang Paul delokke Aku Yeyon lok míngkesuna kídfé Díngum lokke angum nana ami legangem kéntone dem ngo míngkénmang. Bulu apíípe Deena Aidlo míidasuto, delokke nolang ngo delok retaklok gídung, buluke inam kíshape Bíkke pawar legangem kénasdung. Yelen yeang delokke kristian mondoli kíshape ngolu Deena Aid ke pawarem kénnamde kénbaruname. Pitor bí poto, “Ngolu budi bukang inam bedangem matamang, ngolu nolum pawarem kénmo duem delokke ngoluke Rutum Jisuke aadí kuem poduem ngolu amiglok kaana hakii binemino. (2Pit 1:16)

Anyongko terín potoka. Pitorke sikepe ponam delokke atbom namde ingkue, “Idakkom ngolu amiglok bíkke mite miremem kaasuto”. Dííte teyolo bíkke batlupla irisinyope anpa sunamem bí mandung. Jisu bí Pitor, Jems, delokke John bulum gíboto delokke kedonna dííte kolo bulum saaboto delokrongem buluke kerala angukope batlupto (Mat. 17:1-2) Pitor bí poto, bí amiglok kaasuto, de kaamí kaamang agommang. Pitor bí agí turnamem sok legape bisu lado, ngo dem berokpe míido. Doorum lísamlok paware Pitorke amiglok kaasu namdem pétkí sulamang.

Silo melo si arodung – ngo sim kaasuto. Shedíke pawarem akone kaalado, de pebeepe kaabenam atíko delokke edílo bí dem kaamana akonem pobiyedí, agíke peso yirí anpang kaapanam atíem kedík yape Deena Aidke pawarem pokando.

Pitorkíng gíla no Mosi melang, Elijah me kaato emnamde mename, no kaamarung emmílo Pitor bí poyan suye, “Ngo agíke amig lok kaasuto!” Ingkuem amiglok kaasuton? Dem poyan sunamde, Mat 17:2-4 “Jisu bí buluke kerala atí konpe batlupto; delo bíkke migmoe doonyi kísha angune ito, delokke bíkke ege galuge asire ila yasinge ito, delo kaato name, Mosi delokke Elijah binyi lenla bím luposuto. Delo Pitor bí Jisume poto, “Rutum, ngolu so kaarík sunam si airunamko no todomílo, ngolu so kumko angumko molaju akonem nokkepe, akonem Mosi kepe, akonem Elijah kepe”.

Pitor bí dem kaaye dem erab aloto. Bí enyir enyore ila asoope duulímato. Ngo bím sikepe podope tatto, Esi ngokke yenamlo ngokkíng botte yalumna atíkope ilíkkai. Si ngokke mitpan sulayi manam anpasunam atípe ikai. Tabung legape atíko ilaju. Ngolu kumko angumko molaju; Jisu kepe ako, akonem Mosi kepe delokke akonem Elijah kepe. Supak ekumdem molen laju”.

Doying kitab atkolde (Passage) pongun sula poto, “Bíkke dekepe pongo dungem, kaatoname yalunna muksube bulum yetlum bomkai; delo doomuk delok agomko pokai, si ngokke ayanam Ue, bíkkíng ngo míiyum sudung; bík agomem tatbi langka.” (Mt.17:5) Sekote Pitorme asoope emna kamang, idakkom Shedí bí doomuk lok agomko poto delokke doomuklok lenna agomdem bí tadíito. De nomkom tadí moyarye.

Delo Pitor bí asoope ito, "Delo luyilsuna kídíe dem tatyedem ngemgípla duuto delokke pesoe ito." (Matt 17:6). Pitor bí migmue gupgeto delokke ngokke mííname ngok turnana ole tabu sim Deena Aidke pawar emin Pitor, Jems delokke Joan me pesoem amolo dongge dope itone. Emape bulu pesoruto.

Idakkom Jisuke míípo moku namekom dekepe ito; "Idakkom Jisu bí aala bulum ukkítio. Darep langka, peso mapeka emto. Bulu kanggong sukuname seko meteng kaamang. Jisu petomme kaato. Bulu dííte delokke oidak kuem Jisu bí bulum sikepe poyilto, 'Tanike Uem sikolokke kiirep kumang tetengem nolu ingkuem kaatodí dem seko meteng pomapeka.'" (Mat 17:7-9)

Sikena anpang kaapanam atíem anla Pitorke sikepe ponamde ito, "Ngolu Mite mirem sim agí amiglok kaasune," emto (2 Pitor 1:16). Bí agíke amiglok kaasuto; "Kapeila bí Abu Shedíkelok angun ralnamem paasuto, depe ila gairuna angun ralnamlok bí agomko paato." Delok rongem Pitor bí ballupko dííte delo buluke tatnam agomem lunam pakpe pokan dungku. Bí Yayi Shedíke agomem poyon subi toku; "Si ngokke ayanam Ue bíkkíng ngo míípodung. Sim agom sim ngolu teyong lok bíkkíng deena dííte delo yebo suduem aadope tatto". (2Pitor 1:17-18). Ngoluke kaatonam delok legalo Pitorme lupé sulana kamang, deena díítelo Jisukíng bílang Jems delokke John bulu dakbo suduem agom tatnam legangem lukí sulana kamang.

Arue, Aku Yeyon kaalu miri kídí delokke Aní Yeyon lokke kídí atto delokke luyilto kapeila bulum Deena Uyue igulto, dekepe de Deena Aid atelrude silo melokom milo delokke mime kídíem tíílíng kenona aanglo Jisume lengkandung.

13. Deena Aide Kumbido:

Ngo sim arí anyorupe míídung, depe emnamde deddína éjar éjar amie Deena Aidem daamna atípe kaamadung. No sim arope míídonía? Baibéle ngolum podung, maab bilamanam paabko kadung. Si paab si Abu Shedíme ipat sulangkom imang, demangkom Oo Jisu Kristo mekom emmang, idakkom Deena Aid simmin ipat sudune . De agomde Bím bottena amikope sanmotung. Abu Shedíme ipéésunam paab dem mesam bilado. Oo Jisu Kristome ipéésunam paab dem maab bilado. Idola Deena Aidem ipéésunam paab dem yedunam tani among sokom demangkom yepenam amolokom maab bimaye. Edítko Bí tebegna delokke deena amipe idune.

"Depe ila ngo nolum podung, ami kídíke paab takamdem delokke lukang luyé namem maab biladung, idakkom Aidem lukang namem maab bimaye. Sekodí Tanike Uem akkí suyedí bím maab bilaye idakkom seko Deena Aidem akpé suyedí bím so yerum sokom demangkom yepenam lokom maab bimaye." (Mat 12:31-32)

Atíko míípang sulangka. Lekonem tani gíídaso ilaru manam atíde Shedíke aro míínam em kéntope inamde. Sim míngge kítoka. No sim ankí tubong delokke dekepe ngokom ito. No olat sutomílo, no Rutumme nokke aapí tabunglok ayang dumílo delokke no Aidke atí kídarem kéndumílo, demílo tani amoso takamem abí yalum nade Shedíke aropak míínamem tani amoso mata namde mola rumanam atípe idung.

Agom sim lulen nepe ngo nom popadung, no Shedíke aro míínam lok yedumílo, no dengomem kénye, asie eerí dokom delokke gumname aabom dokom delok mang. Ngo sim arue emye, edílo no Shedíke míínamllok yeyedí, doonyi angune ngunyar mapekom ilado. Shedíke míísangde agínpe nom paamo remmo mapete ilado. Leko leko Shedíke alage nom sieng radalok gíbodo, delokke lekonem de aside nom eelum daknape no ansuye. Shedíke míísangde no Bíkke migmuem kaapí mangko, Bíkke agomem tatpí mangko kaamo ruruk lokkom nom kaamín gedung. Johnke Patmos emnam sieng gooralok moopí amolo duduem inam kíshape rongngame iye. Si Shedíke aro míínamía emla ngo John me íngkí domílo no arí anyorupe mííduwadí? Demangkom Paul bí de patek ekumde bíkke Shedíke míísange emduwamílo no kape emduwane? Ngo atí atelko nolum ponom biladung, de si; Edílo no Shedíke aro míínamllok kayedí, delo dengome kadung. No pawar kaye delok méélamllo angun abéye aaye.

Shedíke aro míínam kéékon delo Shedíke tolíknam míísang atíe kadung. Sikena atí legasim ngolu Doying kitablok Dabidke Israel ome uem ponam em makí laju.

Bí Silíng Siengem oolangka
enyeneme de ongkai,
delo bí ami kídíem pítílkó
radalok koobotoku.

Dekepe bí bulum nena kídí
lokkete laasing toku,
delokke mibo miru lokkete
bulum melen toku.
Delo asie buluke miruem
eelumto;
atelkote turmo mape siyin moto.
Delokrongem ami kídíem bíkke
pébisunam agomem arope mííto;
mííla bím koyitnam miriem
rínggeto

Idakkom bulu menang asak
bíkke agérem mitpan sutoku;
bíkke luyilem toya mape
mínggípe isuto.

Dekepe iname bí bulum
buluke konamem bito,
idola buluke gooralo
pesorunam kiliiem melíkto. (Miril 106:9-15)

Shedí bí Israel omeo kídíem buluke roguem tatbito, idola rongunamem tatbi dokom de buluke legape Shedíke aro míísamang, de buluke aide taplíknam legapemin. Buluke rogue bulukepe Shedíke aina míírum kone, de bíkke tolíkname, idakkom Bíkke aro míínammang, kapeila bulu Bíkke aro míísanglok arem bilímang. Shedíke tolík namlok aina míírum konlok agíke yenamem yena amie sim agom kídar sim poripene bojeko kadung.

Míngkíname míísang de anyo yadung, depe ikolok bulu ipoyana bedadem madung. Atíko kaatola. Ngo kéndung, no Shedíke míínam atí legang kénmaye.

Ngok kénnampe ngoluke adírllok íying lokke konange so kadung- edílo depe epe idokom ngoluke aange Shedíke míínamem ipe míiyedí íying lokke konanglok ngoluke yenyi yeso paanamem ikumye. Seko so notko so arope dududí, anyongo dokom si Bíkke míísangem kénnana bedange. No supak kelokke ila Shedíke míísangem antí bomdu mílo ngo nom podung nokke aapíem delokke aangem agíke míídu notkolo memape itoka. Delokrongem anyongko doorongem no Shedíke aro míínamem paaye.

Dem dekepe irongem, delokke ayédem agí murínglo demangkom ngasalo melík mapeka. Dekepe imílo no atíem paamaye. Ayokon amie agíke yenamem ngai ngasang akorlok yedung delokke dekepe ila bulu agí agié míngkén sumadope isudung. Ngolu agí agié agísulo ebínem laalík sudung kapeila ngolu agíke ngai ngasang lok agíem ikum kosudung. Dekepe ipe aimang. Nokke depe emnamde nokke murínglok, demangkom míípyampe lok demangkom ngasanglok idumílo, no bottena imullo olíkye.

Delokrongem ingkue? Shedíke Agomlok Shedíke míínamem mata langka; legade Bíkke nok legape míínamde edílote Bíkke Agomem ipat sumaye. De nokke si arorunge emnana akone. Bí edílokom Bíkke Agom lokke nom angu konpe ibimaye. Bíkke Agome arodo. Bíkke míínam de agínpe Bíkke Agomlok iye.

Supak sikena jegalo no píye ingkolo sim atí takam sim ilate, no Shedíke aro míísangem kénpíma teteng. Soona Deena Aide aalík dune. Bí kumbidung, "Deke akampe, Aide ngoluke ralmang píramem iguldung. Ngolu ingkuem kumpe aidodí, ngolu kénsumang, idakkom Aide agíe ngoluke agompe pokén yimanam sigínem gínlá kumbidung. (Rom 8:26)

Asoope doodola potoka, "Kape kumpe aidodí dem ngo kénmang," delokke dekepe idodelo no agíe Aidlo tolík sumílo, Bí nom lang nokke míínamem Abuke umké kerala lengkanye. Deena Aide Shedíke aropak aapíem delokke bíkke aro míísangem kéndung. Nokke aangem matana delokke nom agíem nok legangem kényana bí Shedíke umké kerala dem míínam dem bomaye, delokke Deena Aide nokkelok kumbi dudem nom melutmaye. Ngo nom rogudung, dem arang atídem kén langka. Delok legape no Shedíke míísangem kénma tetengem, atíyang imapeka. No depe epe idokom míiyin sumapeka. Asoope ilangka delokke Deena Aide Shedíke umké kerala nom kumbidung, delokke Bí nom tuuram momaye.

14. Aidlok Píbííla Yenamé:-

Ngokke ua, ngokke luyilem mitpan sumapeka,
ngokke políknam agérem agínpe iyar gelangka.

Ngokke luyile nom angun abépe

yeteemoye,

Míídasunam delokke míngke sunamem
gínyok momapeka.

Dekedem alínglo tuge langka,

Dekedem aapílo atla melangka.

No sim igemílo, Shedí lang tanie nom

ashépe mííye.

Shedíme nokke aapí aang tabulok míida sulangka.

Nokke kénnampe míisu namlo míida sumapeka;
 Nokke beleng tabunglo Rutumme míípang
 sulangka, delo nom bedang ainem
 bí tomlíkye. (Ngiitom Sirung 3:1-6)

Ikumla yenam legape ingkona mejik agérko kadun? No agísue lekonem dekena atíem íngkí sutan? Kapeila ayokon amie ikumla yenamem kéndo delokke ayokone tuuramla sido, dem míngkí tonía? Sokke mejik bedade ingkue?

No doying kitabem sorkamílo, no delo poyan sunamem repmola delokke dem potene keyéng potíye. Teyongke atnam Shedíke Agom tarong petommang, idola Shedíke Agomlo ikumla yenam legape leesi leemo itínamem kaapado. Kolom bomkína lokke Doying kitabem atlenna kídí simin botte yalumpe kakot atne. Ngokke kaaname gomrek ako annyi petomko kadung, idola dem suuke dooying atna kídíe bortam língko língkope laayon sudung. Shedíke ami kídí si ingkueke katon? Si tani legang aruem eerírupe kénkolok ikai. Bulum Deena Uyue duulup bomto. Deena Aidde tani agísuem pemílo tani legangem aiyape kénla dung.

Doying kitablok alopko kadung, delo ngo Pitor kelang Johnke legangem bojeko porito. Ngolu sim annyi sim poriyem binyi mitíkon pumsuko emla ngolu kaadung, John emnamko kato, de amide marponako, delokke Pitor emnamko kato, de amide agínpe tumna kísha inako. Luppere oletmílo bí aklíye, delokke ngok mííname amikone lupperem melet mílokom bí akampe marye. Bí edílote agíe míímap sumang.

Sok turna annyi sok yename angu kaku. Longeko Tomlíknam 3:1 lo atnampe bulu mondirlo kumsukape gíto. Mondir delok ebang delo alage lakkola kogoona amiko duudope kaato. Odo lokkekai alage sannako, bím roh danem delo jongaa líkto delokke adengem ekumlo jongaa toku. Bí longe rubungem delo biman supena toyala duutíto delokke "Amanko, amanko!" emla kotíto. Arue ami kídíe bíkke alaklo poisar bito; idakkom de bíkke guunyingem ipíí bimato. Mipile bím gípatna mipíe agíke kanamem bisu tokom bíkke guunyingem aidope ibi lamato, kapeila de kamang lokmang idola ralmang píram lokmin idune. Pitorlang John binyi agíke lukkép em yusula kama dokom bisu latuwai, idokom ami sokke míbom namem ipíí bimaye- Bí lebéela duuyé teteng.

Kogoona sim kanggap name, bí gína ami kídíem aipe kaasu lamato. Bí delo mondir aatak delo, longe longem, poolo pooluem, dítagem duutíto. Bí gíyi gísana takamke kangkepe ito. John lang Pitor akone akonem kaamín suto delokke sikepe agí agíe míísuto, "Ngolu sok opan sok kíshape ituwamílo kape iduwadí". Dekepe iname Pitor bí agínpe kerape pogenade ito, delokke magoona dem poto, "Ngolum kaatola!" (Tom 1:4). Pitorke agomlok tatmílo ngok mííname delo imul imanam atíko kadung-de paware, idola pawaremte botteyana atíko kadung. Delo ayang kadung delokke de ayang de Shedíke ayange emílo ayanam ami delok agérem inadung.

Pitorke agomlok aana ayangde kogoona amidem beyi beyipe delokke kiname idola darep moto. Bí molamape inade, miksie idola Pitorme dakpesula kaasuto. Pitorke migmode ayang migmope ito, idola edíngé ito. Idakkom delo angun ete ito, de aralok lenna angune. Teyongke ruumlo Pitor kílang Johnkíng Deena Aide olíkname binyi Deena Aidlok bíísetkai. Bulukíng aalík rongem bulu aapí atellok yebo suto. Bulu tolnamrupe mutna asarem tatsuto. Bulu delo yeto, supak Deena Aide binyikíng petom yemang, Bí bulukíng duuto. Buluke aapí

ainalok turna asie Korong asi kísha biilento, delo kogoo nade bulum kaasuto, bí kéntobuluke agom delo paware kato.

No "tuuramna amiem" ngom kangge sutola emla yenía? No Deena Uyulok bíisetla delokke Shedíke pawarlok agom atíyang kamape nokke yenamlok latkan layenía? Anepe idola Aidlok bíisetla yedola no dooying pogíng kamape nokke turnam paamana miluem demangkom nokke turnam kamana omem demangkom yaamé koope ina uem nootípe mídonía? Turnam paamana amiem delokke tuuramna amiem Jisu Kristo kíng buulíkna sombuge kadung.

Delokrongem Pitor bí kogoona amidem poto, "Najareth lokke Jisu Kristoke amínlok darepla gílangka". (Tom 3:6). Amide bíkke tatnam dem aro menam kíshape míito. Bí sikepe míito, idakkom ngo yaamé lokkekai lebédung-sim ilamaye!

No kénsudung, lekonem oolpe pateklo metínam amie, bulu patek em akla melen dokupe kumdokom, aropakde bulu mílí dokupe miram aapí kamang. Pitor bí luto kukéng, "Najareth lokke Jisu Kristoke amínlok gerepla gílangka". Delo amide bíkke alage Pitorkíng jumda sudola dakrepto, bí delo gakrík suto. Kogoona amide bíkke tebeg apíngem ledu delok dakkesuto, kapeila bí delok kerape tura sulamape idungai, delo atí konperung kaasula, erabeku ashéngeku bíkke migmode iname agompe pokén yimato, "Delo ale pokla dakto, delokrongem gító, delokke binyikíng mondirló poklangala, lekor korla Shedíme rínggela aato". (Tom 3:8)

Yeruk dooying takamlo si Pawar si amiem gerep motoku. Mííne míngomape pomílo sim agom kídar sim pori nekom kadung, bulu skepticism amie, bulu sikena atíe edílokem kakímang emdung. Taleng kupposo irisinyo pawar kadung emla arope míímang, tani amoso botte yalumna Deena Aidke irisinyo pawar dem arope míímang. Oh, ngokke angong, si aropage. Si arorunge!

Silo meloke science e deddína atíem aní aní ilento, tagying annyi kolang tagngo demangkom tagying angum kerape dem immang lote mapamang. Idakkom delo pawarko kadung, de among sok pawarem botte yadung. Si Deena Aidke paware, delok pawar delok Pitor lang John binyi kogoona amidem ipíla lengkanto.

Ngokke ua, ngokke luyilem mitpan sumapeka,
Ngokke políknam agérem agínpe iyar gelangka.

Ngokke luyile nom angun abépe yeteemoye.

Míida sunam, delokke míngke sunamem
Nyokmo mapeka. Dekedem alínglo tuge langka,
dekedem aapílo atla melangka.

No sim igemílo, Shedí lang tanie nom ashépe mííye.
Shedíme nokke aapí aang tabulok míida sulangka.

Nokke kénnampe míísu namlo míida sumapeka.
Nokke beleng ye tabungem RUTUMME míípang sulangka,
delo nom bedang ainem bí tomlíkye. (Ngiitom Sirung 3:1-6)

Kénpí manam leemo, yenamke majik leemo em midum atel petom kíng paadung, delokke de amide Rutum Jisu Kristo.

Kristo kelokmin duulíkna Deena Aidem ngolum bitone; delokke ngoluke arango aapílok turge nana Korong asie biilenye.

15. Ngoluke Ralnam delokke ngoluke Etor:-

Ngokke mííname ngo sim agom sim íngkímílo no mííne míngo kamape de arue emyerung, "Jisu bí amikua delokke no tumbope Bím gyabbo sudung emla kénsu donía?"

Ngo sim agomru sim Abu Shedíke legangem nom íngkí mílo, no dem berok gammape manyepe kapeila gyabbo sudokom, Shedíme no migí kope míímaye.

Méélam yalumpe, Deena Aidde ami komílo no Bím anínpe yebo sula, gyabbo sula yedudí emla ngo íngkí mílo no sikepe poyepe míido, "Ngo edíote Deena Aidem ami kíshape gyabbo sudung emnam kénsumang." No ngom sikepe íílat langkute iyepe, :"Kape kíshape Deena Aidem gyabbo sula delokke leko bosula yepene"?

Kerape Doying kitablo atkol notko kídíem kangkí laju. Deena Aidde migíko emla posut pomat sula pobitung. Annyi nape Deena Aid si Shedíe emnamem kaalaju. No nokke aropak ami madem gyabbo ibosula ilamang dem ngolu kéndung. Delok legape, kerape Shedíke Agomlok Deena Aidde amiko, delokke Deena Aidde Shedíe emla porman paape aido.

Poyerpe pomílo tani segue angumko kado. Kénnam, ngai ngasang delokke míísang. Kénnam emmílo, amide kénlado, míílado, delokke míngkén lado. Ngok kénnam lokmin ngo amiko emmodune. No amiko emla no berok sudung kapeila nokke kénnamde kadung. Delokrongem ngai ngasangko kadung, delokmin tanie anladune delokke ayange lendune.

Méélam yalumpe, delo tanike míísangko kadung, delogei belengem idung delokke mííyin sudung. No amiko dem no porman biladung, kapeila no míngkídung, no ayadung, no nokke míísangem belenglo ilíkdung. Ngolu Shedíke Agomlok Deena Aide sikena atíe kadung emla kaala dumílo, ngolu mííyinlo aaladung, depe emnamde Bí amiko.

1 Korinth lokke 2:10-11 lo ngolu Deena Aidke ministry em kaadung, Bíkke pinnyo kénnamem lengkandung. Ngolu Deena Aidke legangem sikepe poridung; "Dekedem Shedí bí bíkke Aidlok lengkandung; legade idung, Aide atí takamem matado, Shedíke eerína atí kídarem monbomdo. Legade, ingkuem tanie tanike atí kídarem kéndudí, de bíkkíng duusuna tanike aidem mosiido. Deke kíshape Shedíke atí kídíem tanie kénmang, idola Shedíke Aidemin kéndune".

Paul bí so pobitung, Shedíke Aide, Deena Aide, Bíkke kénname kadung emla kénsono. Dekepe iduem Shedíke Aide ingkoko kéndun? Bí Shedíke eerína atí kídíem, Abu kelo duuna takamem; delokke teyonglok arona takamem kéndung, kapeila Bí kéndung, Shedíke legang atíem lengkan lado. Abuke eerína kénpi manam atíem ngolum Bí lengkando.

Ngokke ankí kangkínam kéékonem ngo polamang. Tanie agíke kénmanam atíem luyil lamang delokke luyilnake bomperu namde bí agíke luyilbonam legangem kénnamde. Delok legape, Deena Aide Kristoke atí siriem kéndumílo, Deena Aide Abu kelang Ooke atí kídíem lengkan ladumílo, de bí Shedíke atí siriem kénlamin idune, delokke Aide kéndung kapeila Bí míísang nana pinnyuem gedung. Bí kénna ralnam kadung, delokke de aina segu lokke laginam ole akone.

Supak Ephesis Gomle 4:30 em kangkí laju, delo Deena Aide ngai ngasang ilanam aotko ngolu paaye, "Dorpít díku longe delok kepe nolu kelo soktam tupket líknam Shedíke Deena Aidem buumo mapeka". Depe imílo, buulí namde ngai ngasang lok lengkannam seguko delokke ayangem ibung ladumílo delokke kerape amide ayalana amipe ipe aido. Agomde sikepe idung, Deena Aidde buuladung emnamem lengkan binampe de idung. Aid delokke aapíem paab ikolok take

modumílo Bíkke ngai ngasang ralnam kadung. De atíde ngokke airupe ansunam atí akone. Ngo Deena Aidem ankídung, demamílo ngo Bím buumo pelo emla pesodung. No edílok kom Doying kitabe ponam "Shedíke Deena Aidem buumo mapeka" emnam sim tatkén maye. Ngo Bíkke marnamem pesodo emko lokmang. Ngo Bím ayadung delokke ngo bíkkíng mídasudung. Tani among sokke legangem Shedíke Deena Aidem ngo buumo pelo emla míngko lokmin. Paul bí dem dekepe ilamin bí ngolum sim ngiitom sim potune. Deena Aide ngai ngasang belenge kadung emla bí ngolum lengkantung.

Ngo ngokke longe longe yenamlo sim Deena Aidke gairuna segu sim bojeko gakto. Ngok mííname Bíkke ngillíname kadung, delokke ngok míínampe de ngokke agérem erappe imo nana legang akone. Deena Aide kapla rííla iladung emnam petommang idola ngilnam delokke ashéng erab delokke dengomnam takame kadung. No Deena Aide sikepe iladung emla kénma mílo, no ingkuem melut sutodí dem kénsumang.

1 Korinth 12:11 lok ila Apostol Paul bí ngolum aidke aman lagangem luyildung delokke bí attung, "Idakkom sikesi atelpe agérem gérdung delokke Aid atelrusi alung lai, tumbo elai mipilem bíkke míínampe amanem ordung. Bí so ngolum podung, aid aman orsude Shedíke Deena Aidke míísang agérlok ayé. Paul bí berokrupe Deena Aide míísang kaladung embitung.

Ngolu sim atkol angum sim laadum suduem, ngolu kaaname Deena Aide kénna am akor kadung. Bí kénlado, ngai ngasang beleng ralnam kadung, Bí ayaladung, delokke Bí ayang kosu ladung, Bík ayang dem ipat sune paablo olík ladung.

Méélam yalumpe, Bíkom míiyin sula agérlo aadope beleng nana míísange kadung. Sokke legalok Deena Aidde akonke pouk luk lok kamang emla ngolu luladung. Bí Shedí kelok lenpeksuna pawar mang demangkom Shedíke ai asangem dunggene emla edílok kom míípe aimang.

Deena Aid si amiko, nokke kíshana amiko, delokke dekerupe Bíkke ai asangem lengkandung. Dekena ai asang segu siang kékékonlo Deena Aidem ngolu edílok kom atíkon ralnape míípe aimang.

Ngo tebegpe míngge penam atílokke leríngem leelík bito. No mipil tumbo komílo, delokke tani lokke ole konko mílo no obag angum kolok miruem imínsudung, de tani among, adín amíl delokke uyue. Rutum Jisu Kristome míngkesuna ami kídíem keradanlok aabomdo, mirue agínpe ngolum kerang danlok mílo aatí bomye emnam dekom kamang. Shedíke Deena Aidlo kéndorula míída sunam demin yenamke adínlok miruem ikí suname. Tani amongke lunom ponom em nokke lang ngokke itum sunana beleng atelde Deena Aidlo nokkelang ngokke itum sudope míída sunam petom demin.

So atíeke ngolu arue empe nameke kadung. Ngolu ngoluke miru, uyu legangem erappe malen bompenam atíeke kadung, dem Judakíng sithi atnam gomrek 9 lo paadung. "Rutum yalum teyong kotoki Mikael, bíkke uyuem Mosike amíl legalo lumín suduem uyuem dekena ngilka luyéé agomem lulamape igeyela, Rutum bí nom ludung emlamino lutone".

Supak si gomrek si Soitanke pawar legangko popadung. Nolang ngo agínpe Soitanke pawar legangem míítí jupmang emla ngo míídung. Soitan pawarem kedon yana pawarko kadung, de Shedíke paware. Mikael, Teyong kotoki bogíng ete Soitanem akmín sunana agílo pawar kamang. Bí Mosike amíleme todope míísang nana aapílo Soitanem ikumdope Shedíke pawarem tomlíkpe aito. Teyong kotoki bogíng ete Soitanem ikí sunana pawar kamamílo, kape kísha ngolu bím ikí sulayene?

Soitanke botteruna pawarko kadung, tanike pawarem kedon yana pawarko kasudung. Bí kaamanam mirue. Bí adín iyyipe idola ngolum aabommang, Apostol Paul bí atto; "Ngolu adínem, iyyiem imínsumang" (Eph 6:12). Ngo amikonem imín sumílo, ngolu miruke píramko kéenyungem kényai. Idakkom ngoluke imín sunamde, "Yebona rutum kídí, ilanana tolnam ralnam, tani among sokke kaamo ruak lokke pawar delokke teyong yetalo uyu miru aid aimana kídí". Paul bí poyiltung Soitanke kebang kadung, delokke rutume bí delokke mirude agínpe inyoktope emla ngolum míítidung. Demin Pitorké sikepe atgade; "Agíem mosing sula, ansula duulangka. Noluke uyu mirue ngírla myomur kíshape dopenam matala ampeng amlenglo gígoodung". (1 Pit 5:8).

Si noksang si iyan sulamanam noksangem delokke moramnam atíem duggedo emla no lulado. Idakkom si dekemang. Agé tuuramem toge madem ingkona miluekom, ingkona mimekom pakmaye empeko kamang. Kapeila? Sina aro atíko, Isaiah 59:19, lo kadune; "Edílo mirue puumu kísha aabomyedí (edílo Soitane, nokke mirue, uyue puumu kíshape aabom yedí), RUULENNAKE- Aide, Deena Aide, dem daktumye."

Si porman si arodung, depe emnamde Deena Aidde amiko. Ngolu Díngum lokke angum nana ralna ami sok seguem delokke pawarem, kénperung aido. Bí ngoluke lagape imín suna amír ayab petommang. Bí kénpí manam atímang. Bí migíko, Deena Aide, delokke ngolu edíote míggíp supe aimang. Edílo mirue puumu kíshape mílo aabom yedí, RUULENNAKE Aide, Deena Aide, bím daktumye.

Supak ngokke angonga, ngo kapeila Deena Aidlo kolík sutone dem no tatkéndupe míidung. Bí ngokke tamte delokke ngokke ralname, delokke Bí nokke tamte pelang nokke lakjumpe ibipe míidung.

16. Deena Aidlok Ikumnam:-

Tani among so ralnam annyiko kadung; atímana ralnam delokke yejiinam lokke ralnam; delokke deddína siirum kerape botte bottena mimagem ito- de Shedí kelang Soitanke imín suname.

Ngo yaamé koo kídílo agom podungem leko sim ngom íngkítung; "Kapeila Shedí bí uyuem pítone? Ngokke bulum poyan sunamde si, Shedí bí edíote uyudem pímag.

Ngo pomík bitoso. Isaiahke 14 lo ngoluke kaanampe Lucifer bí pílenam aralokke leko kampo yalumna delokke gyan kaya yalumna turna atípe ito. Teyong kotoki kídíde pílenam turna atíe, dem no kénhudung. Taniem pímango adapekai Bí teyong kotoki opééyem píto. Bíkke teyong kotoki kídíem píduem, Bí teyong kotoki angumko bito- de Lucifer, Mikael, Gabriel. Lucifer bí abíd abíd teyong kotoki empemílo pawar kayato. Shedíke agomlok luyem, Lucifer me Ngargo ue emdo, delokke Shedíke pínam aralok angum lokke ole atel teyong kotoki teyolo rutum nana ralnamem bilíkto. Longeko si aropakpe ikai, depe emnamde Shedíme, Bík ilanana ralnamem, pawarem delokke Bím kumnamem bí neto. Bí poto, "Ngo Kedon yalumna kíshape ipe (Isaiah 14:14) delo bí talengpe Shedíke palengem dungkam kape belengto. Dekepe iname atnamlok paanam kerayalum paabde, nenam delokke kaabonam paabde.

Delokrongem atíko kakai. Marlíla Shedí bí Lucifer me amolo geletto, bíkke pawarem laabín mape meto, idola bím amíl kayimana aidpe imoto. Ngote mínga sudung kapeilai Shedí bí Luciferke pawarem laabín kumatone idola si berokdung bí deperung meto. Delok

legape ngoluke mipat si rumkínglo doomang delokke ralmang petemang. Ngoluke Mipat Soitan demangkom uyu si agíke yetalo ralnam kasuna rojako. Soitan ke pawarem kedon yane atelko kadung, de Shedí petom. No uyuem ikí sunamde améona atímang. Soitan delokke bík pawar emyem de ansoona atímang.

2 Korinth 4:4 lo emtung, Soitane tani among sokke demangkom sok yerum sokke uyue, "Tani among sokke uyue Shedíke mimangem gesuna Kristoke dooying angunem kaapa madope emla míngkí sumana aapí kídíem mímol sumodung".

Kapeilai nokke ekum erange demangkom kumríe demangkom angonge aidke atíem kaamape idune, dem míngíng kítónia? Sina nom poyan suname, "Míngke sumana kídíem tani among sokke uyue (Soitane) buluke aapí ainangem molmodung". Soitane nom demangkom tanie Shedíme míngke sunam dem míímang. Delok legape agomlok poyem bíkke pawar kadung, de pawarde "míngke sumana kídíke aapíem meelupdung, demamílo angun abéna Kristoke gospellok angune Shedíke noksange bulum nguntit bompelo".

Soitane agíke amín kana atílo korsangkai, sorkari petommang, idola dormo kumbung lote angkai. Shedíme kumsuko atíem bí tokamkai, bí aromana dormo ponmiklo bím kumsudope amiem ilíkdo. No dormo amirupe idolai bí mínggemang. Arope poyem bí nom dormo amipe imolídung- idakkom dormo amirupe inam delang olat sukuna kristian de bojeko angu sudung. Si kénpe nampe ido, depe emnamde seko bulu Soitan kumsu dudí bulu dormo amimang emkanmang demangkom bulu dormo mirue emlamang. No dormoko mirupe igíng kamang demangkom Soitane yebodope delokke nyokdope dormo mape ipenam kamang.

No kaadung, dekepemin legange idune, yeyin longe legang sim poyem sikesi berokpe sok yerum sok yerí longepe idung- longelok gonta gontalo polupoor agome aalíkdung. Idakkom Shedíke Aide ngolum ansu yepe emla lutor bidung, depe ila so yeyin longe kídí so dormolo mena yadnem ngolu ansupe aido. Jisuke legangem ponamde orek kone, idakkom akonde idung Bím Turna Shedíke Oo agíe emla torík sunamde. No Jisuke legangem potokom Soitane míngge kumang. Mipil amie, mime mimum yaaméye Jisume tani lokke gairuna kangi sukeng amipe kaamílo min delokke yeruklo botte yalumna tanikope kaamílo min Soitane ayang yene. Bí dem atí míínying kamang. Idakkom Turna Shedíke Uem Mopítña rutumpe toríksuna demmin bí an gapdune. Dekepemin tani amoso angu angupe kadune.

Ngo ingkuem so podudí de míngge penam atíko. No dormo lain legalo mínggap nepe ilado, idola no Rutum Jisu Kristome lerípe bommamílo demangkom Ralya yalumna Shedíke rutum pawarem arope míímamílo, de dormo kootír lainde Soitanke lelamem lerípe bomne. Dekepe ila Soitanem tani among sokke uyue emdung. Bí agínpe yadnam lok yena inape idung. Soitande menarunge delokke menamke abue emla Jisu bí poto (Jn 8:44), Dekepe ilamin Soitane edílokom arolok imane. Bí aro atídem kénma berok. Bíkke segu leríng yalum de yadnamde, delokke silo melo tani among so bottena yadname kadung.

Míípang sulangka, Rutum Jisu Kristo bímin Bedange, Arode, delokke turname (Jn 14:6). Arode amilok kadung delokke de amide Jisu Kristo bí, Shedíke Ue. Arodem Shedíkelok tanilo Jisu Kristo kelok lengkanto, Jisu bí arode. Soitanke ardape yekode Shedíke yekol lokke angudung. Shedí bí agínpe arolok idung, dem antula Soitane aruem ipat sutíye, depe emnamde menam delokke yadnamlok ido. Soitande metíne. Soitande yadtíne. Paul bí podo, Soitane ami aapíem molmola agérem ido.

No kaalangka, aapí simin aruem torík sune delokke aruem laalíklane. Depe iduem Soitane menamlok agér gérduamílo, bí amike unnoti nana pawarem kerape meelup

poodung, depe imílo bulu bíkke yadnamem gaklamaye. No bím yadnako emla kangkén tomílo, demílo no agié kootor supe aido. Idakkom kerayalumpe bí botterupe yadgoone emla kénma tetengem nokke aapíem mellupye, depe inamde bíkke yadnamem gakmadope emla iname. Delok legape bí kerape agié teyong kotoki angunpe batla amiem aruem podung emdope yadye, idola aropakde bí menamem podungai. Sim atkol (Pessage) sim Berok Binam 20:2-3 lo paadung, delo teyong kotokie, "Banji uyu, tabí aku, Banji rutum delokke Soitan, dem éjar díttag kope yééla arunglo yoplíkto, sittum líkto, delokke opín opínem yadgoo yimadope siilko bíkkíng tupket líkto".

Tani amoso, Soitanke agérem kangkén nana atíde idung, bí opínem yadgoodung, delokke supakkom tani bangguem yaddu teteng. Bík ministry de megoonam delokke aruem meelupnam. Jisu Kristomin arode. Opín takamlo migma monamde, nation em yebona kídíem delokke nation rutum kídíke aapíem meelupnam de atíru maname. Deddíne among pawar lok yena rojem mamín gekai, bíkke yadnamde buluke kénkepe idope agié abílpe yelfkkai. Silo meloke yeyi yesang akorsi menam yadnam mílípe ikai, delokke ami kídíke aapíe sok bottena yadnam sok tuulum sukai, buluke aapíem, amílem bottena mirue duulup bomkai emla kénsumang. Mirue edfíote aruem igemang. Bí agínpe metí yattíne.

Ephesian 6:11 lo Apostle Paul bí so poket líkla poduem ngolum "Nolu uyuem ikí suladope Shedíke mimag serangem apíípe getoka". emto. Bíkke yedodelo Paul bí ngokke pobom dunam atísim berokpe kénsumo. Bímin ngolum lutor nade, delokke Deena Aidemin Paulme sim Berok bitone. Paul bí uyuem lukísuto, delokke Soitanem migmoe gerík suto delokke bíkke pawarem ikí sutíto. Dekepe iname Deena Aide Paul kelok suttomdung, nolang ngo uyuke pawarem ikí sudope Shedíke mimak serangem tuge laju.

Ngolukíng Soitane marlangala keralok aabomye emla ngolu míímang. Bíkom delo budii kala míngkur dung. Ngoluke mirude bíkke belengem kangkén semdope inape imaye demangkom bí kapepak iyedí dem ngolu kénlamaye kapeila bí arolo aalíkna kísha irudung. Kaaname ngolum atí ipemana kísha iye. Ilen sialo dengomna kíshape lenye, idola atíe siirepye. Drug asi apong tíngírsuna yaamé kolo pobosukí toka delo bulu dem arodung embomdola kénmana kísha iye.

Supak kelokke ngom tatgaptoka. Miru si yadnam menamlok yebonako. Bí ngoluke adín iyyiem ramla lenbommang delokke dekepe ila Paul bí poto, "Ngolu adín iyyiem imín sumang" (Ephesian 6:12). Ngolu amikonem imín sumílo ngolu mipat lokke píramko poinem kénye delo ingkolok rua bommílo aiyen dem kénye.

Idakkom ngokke angonga, Ngo nokke legape aina koborko bidung. Delo milo kekom delokke mime kekom ikum nane kadung. No ikumrupe aiye, delokke dem ikumdem Turna Shedíke Oo Jisu Kristokíng paadung. Dekepe ikolokmin nolu lang ngo Shedíke pawarem míídune, de pawar atelde delokke ami atel petomde Soitanke pawarem botte yane. De pawarde Rutum Jisu Kristoke Paware Deena Aidlok agér gérnade. No Kristome Mopíntna rutumpe torík sumílo letel irum lokkom no ikum kosumaye, kapeila nolang ngo ikumna midu emteng pakyape ngolum ayana Kristo kelok ikumye (Rom 8:37).

17. Olat Sukunam

Lekonem ngo míngkido, deddína kristiane míngkesuna kídíe Kristoke amíl atele emnam sim torík sula kénso dunaya kénso manaya. Arope pomílo ngo míngkito, ngo apíípe

toríksula kénsono delokke ngokke apíipe Kristome dunggenam agome ngokkíng dung. Sim agom sim mííla ngolu Ephesia 1:3-14 sim kangkí laju.

"Kristokíng mipilem Shedíke yetalo aid amanlok ayang igul bina ngoluke Rutum Jisu Kristoke Abu, Shedíme yidge daklangka.

Legade, bí ngolum pílen batlen kerango pekai bíkke kerala deedo kupe lumenam kamadope bíkkíng langaasuto.

Bíkke mííposunam míísalok Jisu Kristoke Oope idokupe emla ayanglok bí ngolum ruulentung.

Bíkke ayanam Oolok bíkke ngolum asampe aman binam legape, Shedíke angun ralnam yanggong legape bím yidge laju.

Bíkke ngolum iyyilok dorpít suku namem, paabem mesam binamem, Shedíke yanggong mirem akorlok ngolu paadung.

De ngolum míínam delokke tatkén kangkén sunam emteng bilíktung.

Delokrongem bí bíkke mínggí sulok bíkke mííbom sunam arang aapíem ngolum kénmoto, dem Kristokíng bí metak sulík bitung.

De aro moodié píyem Shedíke ipíí bompenam mííbom namde, takamem teyong kedokom, among kedokom, Kristo meteng lutaksula atel kolo takam pínamem laadum sudokupe emla itung.

Agíke míísang míídulo gyapdope agér gérna rungkorlok ngolum ruulen bona bíkkíng ngolum ullík sutung.

Demílo, kerape Kristokíng míínam sunam kídí ngolu Shedíke erkínam ralnamem yidge laju.

Ngoluke turge penam ngijitom tatponem, aro agomem noluke taddo delo nolumkom Kristokíng laatak sutung. Nolu Kristome arue emla míídung delo Shedí bí bíkke emla nolukíng iyod soktamem bíkke pébi sunam Deena Aidlok tuplíktung.

Ngolu bíkke ami kídíe Shedíke pébi sunam atíem paaye emla míína nade Aidde, delokke delo Shedí bí bíkke ami kídem dunggenam atíem apíipe biye emla ngolum berokpe míísu modung. Bík angun ralnamem yidge laju!"

No sim Shedíke Agom tarong sim bojeko pori tupe ngo míídung, idakkom no edílo sok olesok Doying kitabem poridudí "Nolu Kristome arue emla míídung delo Shedí bí bíkke emla nolukíng iyod soktamem bíkke pébisunam Deena Aidlok tuplíktung," no sim apíipe míípang sumape idupe demangkom tatkén mapekom idupe. Depe emnamde Deena Aidlok soktam tupketnam emnamde ingkue emnam lagange.

So Shedíke Agom Oleso, "Runggenam" emnam agom si bojeko katung. Doying kitabe berokpe luyildung, tani mipísi kerang Adam lokke ila adínpé openam yeyin Adam lope, Shedíke aapílok ruulen líkname, Shedíke míírung suname delokke Shedíke aanglok Bím dungge dope Bíkke lok lenna Ooke lekope Oo dungge bosune. Agom konpe pomílo, mipil miyong sim Shedíke aapílok olat sudokupe runggetung. Idakkom tani takam si kristianmang. Takam si olat sukuna amimang. Doying kitabe deenampe pobidung. "Akone nyoknamdem Shedí bí aipe míímang". (2 Pit 3:9). Shedí bí tani ayokone nyokyepé míímangai. No paabna amipe iyepe emla Shedí bí míímangai. No doorum lísamlo gíyepe emla Shedí bí míímang. Tani legape doorum lísam dem pímangai. Doorum lísamde olet kuna teyong kotoki legapemin, delokke tani legape pímangai.

Idakkom kangkítoka. Amiem ijido imemdo emla lumenam kamadope píto. Ngo ingkuem idudí dem dolob dostipe iperung aido empenam kamang. Ngokke ibom namem megeyela tani among so angukon agér kokom idope ngo basi latuwai, delokke Shedí bí

kénsudung, depe emnamde ngokke basi namde ipoyaname, idola ngo sim agíke mííbang sukolok idung.

Arue, basilamin ngo ingkuem idudí idune. Basilamin ngo kristian pe idune. Sekokom ngom kristian idope luké kéréná kamang. Ngokke abue ngom dobol dosti lulíkmang, ngokke ane ngom luké kérémang. Ingkona pawar ekom ngom kristian idope luké kéréná kamang, kristome ngokke mopítña rutumpe idope, yenamem kristianpe yedope pona kamang. Ngom imem ijing kamape oto, delokke ngokke agí míísangem, tani among so duuna akonke míísang lokke angu konpe, Shedí Agíke míísanglok angupe otung. Dekepe Jisukom among so yedungem, Shedípe idolate tani pe yeduem míísange anguto, delokke Yayike míísang lokke anguto.

Delokrongem ngokke basisudí longeko angkai, delo ngo kristianpe ipe mííto. Delo deubar roh Missourilok Concordia lok Methodist aména girja delo sekote ngom tatkína katomang. Delo longe delo dumsuna ami anyoode "Olat sukunam" emnam de ingkuedi; dem mining dem kénto. Idakkom delo anyongo delo, Deena Aide ngokke aanglo agom poto, delo mimum koope ila dítage 14 kope iname ngo agíem paabna amikope kaasuto. Jisume ngok paabem Mopítña rutumpe ngo kaato, delo ngo basito, de ngokke yenamlo botte yalumna delokke mííjing yalum nepe ngokke yenamlo ngokke míílen suname. Ngo ngokke míísangem igeto delokke ngo Jisume ngokke Turmona rutumpe ullensuto. Ngo dem míílensuto, lootel legang pemang, poolo akké legapemang, idola yeyar bomdope emlamin.

Ngokke nyoknam demangkom sinam dem Shedíkom míí mang, delokke dekepakpe Shedí bí nomkom siyepe míí mang. Mipile agíke mííbanam kasudung, delokke doorum lísamlo ami kamang-doorum lísamlo edílokam ami kamaye-seko Tolna Shedí me lakkéng sutla sikepe poyen, "No ngom so melíkpe emla basitung. Ngo so dudung kapeila no ngokkepe basi bila mebitung". Demang ayanamía. No olat sudo kumílo aido emnamde Shedíke míísange. No olat sudokupe Bí runggetung, idola nolang ngo agíke yenam ulsutung. Ngolu agíke míínamem ulsupe aido; mesam namem torík supía demangkom topak supía emnamdem basinamde ngolukelo kasudung.

Ayongko míngkí potoka. De Sikepak pemoko idune- de mesam binam agome. Jisu bí krosslo sidakla ulo gokto, "Si apíngkai", tani siirum takamem mesamem bito. Among so nokke ipenam petomde idung mesamem torík sunam. Deena Aidde Díngum lokke pawarem kénsumone. Bímin no paabne emla nom lengkan bine. De Bíkkie agére. Delokrongem delo anyo delo no mesamem torík sumílo, atíko iye.

Edílo ngolu olat sudokudí, gairuna atíko kado. Dem pomík Bitola. Supak lope ingkona kristian ekom agíke olat sudokuem kape itodí dem poyin subi nana apíína gompí kamang emla ngo míídung. No dem ilamang. Ngo dem ilaye emla arope míí mang kapeila de Aidke agére, "Adín amíllok onamde adín amíle, delokke Aidlok onamde aide". (John 3:6) Dekepe igalok min, Berok Binam kitab so, ingkona aid atíem John bí kaatodí dem pobeng bikolo ponyi poso aloto, kapeila de angu ngupoona gompíko. No nokke aid yetalok anpaanam atíem poyin bilang kumang. Nokke olat supe idagem ingkona atíem antodí dem akonem poyin bilasumang, demangkom Aidlok bíísetnam atí paanamem pobeng bilamang. Idola annyide alík asak kabu sudung, delokke dekepe idodelo sinam lokke turnamlo aanam empenem abíyana atípe idung, si nokke yeruklo iyyilok írsunam empenem kedon yana atíko kadung, si akonke paabem maabnam empenem sepek yadung. Delo longe delope Shedí bí pílenna Abue, idakkom Kristome nokke Turmona rutumpe torík surongem, Shedí bí nokke Teyong Abue. Kristome torík sumalope Bí nokke Teyong Abue, delokke delokrongem min ngolum Bí oope todune.

Oh, si angun ralname! "Kaalangka, ingkona ayang akorlok Abue ngolum Shedíke omeue emdope itone, delokke dekena amie ngolu, dekepe ikolok ngolum Abuke omeue empe aikai. Idakkom ngolu Bíkke Oome torík sula paabem maab kosuma tetengem Bí ngolum oope míímang, torík sumilo delo kerayalupe ngolu Shedíke ekum erangpe ibosuye. Dekepe ikolokmin ngolum Shedíke ekum erang so olíkname emdune.

18. Shedí kelok Mataname :

De gairuna olat sukunamde anípe yenam lokke ilen siange, delokke lekonem ngok mííname Rojake omeo konpe apíípe dungge namem ngolu asoyang amie kénsudung delokke dekepakpe ngolukom idung. Shedíke omeo ayokone sikepe tuuramla yenam yedung iname, si ngom buulí modung. Ngolu míímo sumana turnam paamana milo demangkom mime, kídíem míímem tatmem mola Shedíke omeo legangem angu aapíko biladung. Ngolu Shedíme dunggena oo kídíe, delokke si kape emname dem kéndonía? No olat sukuna kristianpe idumílo no agom lokke Kristome lekope dungge bosune, delokke de among taleng sokke kedon yelumna Rutumke agomlok aadung. Dekepemin Shedíke Agome luer dune. Ngolu olat sudung kumílo, ngolu Shedíme dunggena kídíe .

Ephesia 1:12 si sikepe kado, "Demílo kerape Kristokíng míínamsuna kídí ngolu Shedíke erkínam ralnamem yidge laju". Ngolu míngkeng legangem podung, delokke ngolu Bíkkíng ngoluke míngkelok dunggapdung, idola Abu Shedíke Jisu Kristokíng míílknam míngkeng dem botteyaná míngkeng kamang, depe ikolok Bí Jisume ngoluke turnam arem dordope melíkto. Kerayalumpe Shedí bí Bím míída suto. Demin aropak míngkeng lok kangkenge, delokke Shedí bí ngolum dem kangge sukedem bito. Gomrek 13-14 si podung, "Noluke turge penam ngijitom tatponem, aro agomem noluke taddo delo nolumkom Kristokíng laatak sutung. Nolu Kristome arue emla míídung delo Shedí bí bíkke emla nolukíng iyod soktamem bíkke ami kídíe Shedíke pébisunam atíem paaye emla míína nade Aidde, delokke de Shedí bí bíkke ami kídíem míngé suma namem apíípe biye emla ngolum berokpe míísu modung. Bíkke angun ralnamem yidlaju".

So ngolu gairuna Deena Aidlok soktam tuplík penam legasim mííbom dola poye; "nokke arue emla míírongem", kerayalumpe, mesamnam alík asangem torík supe aido – Jisuke krosslo bilík sunamem míngkelok torík supe aido. Delo anyo delo, Abu Shedí bí nokke Teyong Abupe ikai. Delok rongem atíkonko ikai, de nokke ngom pokup polatsula podope tatname. Deena Aide nokke aidem hakii bidope, delo no sinam lokke turnamlo aadope ngo kumdung. De ingkue? Delo anyo delo Kristome nokke Turmona Rutumpe torík suduem Díngum sokke midum angum si ardarupe agér gérdö. Jisuke nok legape nokke paabem maab binamem nokke torík suduem Bím no agíke mopítña rutumpe torík suduem plenna Shedí bí nokke Teyong Abupe ikai delokke nom Shedíke bottena ekum erangpe ila, Kristoke Amíl adín olekope imoto.

Delo moodí delo Deena Aide mipil teyolo torík sunamem tatge yela Aidke soktamem tuplíkdung. "Nokke míngke surongem pébisunam Deena Aidem nokkíng siilpe tuplíkdung" delokke dekepe Doying kitabke mining de idune, delo Bíkke Aide ngoluke aidem hakii bidung. Kape kísha ngolu olat sukaku emla kénsudune? Ngolu dem pomík bilamang. Legade ngoluke anpang kaapanam atí sim poyin bila nana agom kamang, delokke dekepe ikolokmin aro míímana, kídíe tatkénmane. Idakkom delo moodí delo edílo Deena Aide soktamem torík sunamlo tuplík yedí, Bíkke Aide (Deena Aide) ngoluke aidem hakii bidung,

depe emnamde ngolu sinam lokke turnamlo aadungku- ngolum Abue oope tomto. Kristoke Amíl adínlo olíkto- dem ngolu kéndung.

Supak anyongko doopotoka. Shedíkíng dunggenam Kristoke amíl adínlo míngke sunake atíosok mining si ngoluke kénsunam petommang. Teyonglok olat sukuna, Shedíke ekum erape ikuna omeo kídflo Teyong Shedíke ayang belengem asoope doodola míngkí pootoka. Kerayalumpe ayana Teyong Yayike tarongem míngkí polaju. Shedí bí ngolum Kristokíng lubéé takamem bilíktung , delokke ngo sim lekonem mínga sudung, depe emnamde Bí lubéé dumílo Bík lubéélok ayang igulem nolang delokke ngo petom paadung, dem apíípe ngolu kénsududí. Lekonem ngolu agí petome míídísula yedung, agié alum sumape yedung, delokrongem ngoluke lumsamape yekolok pesonam ebínlo olíkdung. Ngokke kénnaam beréé yalumna ami ayokone agí agíssue bopol agérlo olík sudung kapeila bulu agíke gyanlok idung. Si bulum agísuem lubéé líkdope ita suname. Idakkom nolang ngo Bíkke lubéé líkkolok utepooruem paane. Shedí bí ngolum Kristokíng lubéé takamem paadope lubéé líkdung, delokke bíkke lubéé kolok ngolu tani gídaso mirem yalumne. Kerango pekai Bí ngolum Bíkke ayanglok ullentung.

Ngo akonko luyii sutoso, de ngokke among sok Papa, Joe Kulhman. Koo kídíe bulum míídung emla kénsunamde aiyalumna delokke amosokke botte yamlumna atíe. Ngo kéndung ngo míípaknam koomang kapeila Papa delokke Mama bulu ngom míídung. Yenam tabulo de atíde ngokke aapí aralo kanampe míísuname. Si ngom míípo modung, mesupnam tadol kíasadung. Idakkom silo melo éjar éjar koo kídíe dudung emla ngolu takame kénsudung, dekede mííyi manam koo kídíe bedu bedalo magoone. Idakkom Shedíke omeo miyongem tosiidung. Bí ngolum Bíkke ayalok kerango pekai ullentung. Nokke among sokke ane abulo luayem no tosiinam koope ilado, idola Teyong Abuko kadung, nokke angunem kaamang adapekai Bí nom matadung. Tani amonge lenmang adapekai, nom matadung delokke nom ayadung. Bíkke ome uem míípo dope kerapekai runggetung delokke lumsa manam ekurangem paadope Bíkke yanggolok ngolum mirem motung. Agom konpe poyem, nokke tani among sok ekum eranglo nom moyék nampe ituwape delokke depe idokom leko leko mipile paabo sumadope adín taronge pííram bosudung. Dígíne aato delo nokke yayí bí nom ayang tokom, nokke alem gekom sunadope murkonge pííramto. Bí nom ayatuwai idola ayange delo atí ilamang. Bí ankípe agér idungai, idakkom ngolu aupakkom mííta sakta aku aapíem gedungada. Nom ayalado, nom moyék lado, idola kanam remnamlo poyem opane ido. No Teyong Yayike legangem atíko kénlí donía?

Lekonem ngo míídung, ngolu míngge penam atíem míípat sudung delo ngolu arope míngge penam atílo míílat suku penampe ido. No dengomna aapí kadumílo, no miremdung. No yumem ketla dumílo delo dumtenko dumponglo leesu toka, delo aapíe delokke aide dengepe mííla iptoka, tani among tabung sokke remkínna ami kídíe atí kénmanam atíem no paaye. Tani yenamlokke kénto sumanam atíe kadokom no Kristokíng duusi gepeko kadung emnam dem no kéndumílo, no edíídung. Suuke longeso delokke yerumso, no Shedíkelo duusi gepeko kadumílo, no miremdung. Shedíke mosingde longe atel lega pemang, demangkom aapena poolo akké lega petommang. Shedíke mosiide yerí kayi manam duuyar pena atíe. Bí ngolum lumsa manam serangem bila mirem motung. Bíkke kénpi manam arang atíem ngolum bí lengkantung. Bíkke angun abéyem ngolukíng Bíkke ayanglok belenggeto, Deena Aidlok tupek líktung, dekepe ngolum Bíkke amipe iyod sutung.

No sim olat sunam sim irisinyope ankí kangkí tumílo Shedíke iyode nokkíng kadung. Bí Deena Aidem nokkíng sotkampe palíktung, dekepe Bíkke amipe nom iyod líktung, No miremdung.

19. Kristome Ngoluke Yeyon Sugenam:-

Mime dokom milo dokom ikum kosupe aimang. No ikum kosula rumkínglo yepe aimang. No ingkona tuubu regolo yedulai, nom tuuram dope pímang. No pakmadak emdolomin iramde kadune. Abu Shedíke labkíklo duula Miri Rínepe ina turna Shedíke Oo, bottena Ukil, nok legape dakge bina Oode nokkepe dung. Sikena moodílo Bí teyonglok mííte sunamem, bottena aid yetalok míínam sunamem bila Jisuke Amínlok ikumdope ngo kumdung.

“Deena Aidlok siil tuplíknam” emnam sim ngo pongun sula podung, ngok mííname Ephesia Gomle atel delokke gomreg, íying kolang angum delo Paul bí kape mííla potudí dem no mínga sudupe, “Nolukom míídasuto, delok méélamlo no aro agomem, noluke turnana gospel em tatto”. Dekepemin arose Agomsi idune – de noluk turkeng Gospèle.

Delokrongem bí polento, “..bíkkelo delokrongem nolu arope mííto..” Si nokke arose Agomem kerayalumpe tatdo delo dekepe kamangai, demangkom nokke olat sudo kerape kamangai. Ngo atíko so pobeng biso delokke bedangem mobiso. No aro Agomem tatto delokke Deena Aide nom kénsu moto. De arode turnana Gospèle, delokrongem no arope mííto delokke aruem no toríksuto. Jisu Kristome agíke Mopítña rutumpe torík surongem nom pébisunam Deena Aidke siilem tupket líkto, “de bíkke angun ralnamlok dorpít díku longe pímang tetengem ngoluke dunggenam tarong paape name”.

So supak, adín amíl so dudungem, nolang ngo capital em paala, dem dortí langkula, Kristokíng dungge tarongem paadung. No Shedíke kuemílo, no Bíkkepe idung, nom Abue oope latung, delokke si gairuna atí takam si nokkepe iye; de dengom aapí, aid míípo, Bíkke ayang, Bíkke lubéé Bíkke ainam, Bíkke omeo kídíem binam gairuna ashéng erab delokke kaalu sumanam yenamlo mííding agom kídísi. Nokke aid yenamlok ankí kangkínam atíe depe epe idokom Shedíke nom bipename bojeko kadung.

No Pisgah dííte ponyuklo dakto emla míítuwape, demangkom no angun abééna agérlokke lendo kukom delo no poyé, “Ayana Rutum, dem metobongka. Ngo dem laalí yimang. Si gai alodung”. Depe idokom ingkona atíem no antung kaatudí demangkom no so anyoso kadudí, dem no supakkem andung, de mul atíe, dorngo name. Nom dorpítnam delokke ngom dorbinam ngoluke angun ralna Shedíke kerala dakla nyokpena amíl si nyokpe mana amílem gekuma tetengem apíímaye.

Ngolu amíl adínpe amoso dudu tetedem, si amíl takamsi belum dung delokke duuteng pemane, depe idoso kape kísha atíe apíípe aro layene demangkom irílo dooyene? Delo kinam ramname, adír asonge delokke mijing eejo bomram siimue kadung. Turla yeduso guunyinge aapí aang kiname delokke kapnam rííname kadung. Delok legape si irípe ilamaye, si apíí lamaye. Sikesi ngokke nom ponam kídfarsi, aapí dengom, edíínam, ashéng erab, ngolu Kristo kepe idung emla ludí podíngem kénsumam si mul petome. Idakkem so longe kídí araso edílo si sipena amíl si sipemana amílem geyedí delo miksi doodí kayimaye, guunying tuubu kaimaye, ebín eson demangkom yenyi yeso demangkom ikang darkang kaimaye. Silo melo ngolu míngkelok kaadung. Nyampo edílo ngolu migmue geríksula kaayedí, amíl adíne Bíkke kísha iyekudí delopak dorpítnam are apííyeku.

Supak delokke isablok sim Doying kitab tarong sim kangkí laju. Paul bí míngkesuna kídíem pobo sutung; “Delok méélamlo aro agomko tatto, de idung nolum turnam bina

gospel; dem no arope mííto, delo nolum pébisunam soktamem Deena Aidlok tuplítko, si ngoluke oo dung genana mul e, sim bíkke dorpít rongem- duupeko angun abééna amolope pípmangem iye." Ngoluke angun ralna méélamke amongem retobong, delo laklíkpe bipoonam agom kamang. Among so paapename yurmap yayang iduwakom, demangkom bojar gudame depe epe ilai, ngoluke Kristokíng oo tarongem ngolu kepe repítto. Si renam aralo dungkai.

Delok legape kristiane tuuramla yenamem yepe aimang. No opanpe yenamem yedumílo, opanpe belenge idumílo, delokke opan kíshape ngai ngasange idumílo, no aropak sekodí dem kénsu madung. No mirem nemai! No olat suto kumílo, demílo Shedí bí nokke Teyong Abue. Bíkke oo tomname, delokke Deena Aide agíke siilem doryi dorsalo tupket líkto. Nom delok pébisunam Deena Aid delok tuplítktung; delok legape, Bíkke Aide nokke aidem hakii bidung, depe emnamde no sinamlokke turkolo angkai.

No nokke aapíem sikeso laalík sudokuem ngo sim aina isab sim item líkmoi; nokke Abu, Oo delokke Deena Aid kadung- mipil si angu angupe Shedíke oo isappe agérem idung. Kénsu topíam Abu si utepooro mipílokke leríngé, aina delokke apína amanem bille. Bíkke Oo Jisu kelok atí takamem bidung delokke turyarnam yenam emte bíkkelok bidung. Agínpe delokke moodí takamlo, Jisu kelok dada atí takamem bidung. Idakkom kénsu langka; Abu si lubéé takam lokke leríngé, aina delokke arona aman takamem bine.

Supak ngolu Deena Aidlo aalaju, bí Díngum lokke Paware. Arue, Abude takam lubéé lokke leríngé, delokke míngkí name nokom sim kénkabong, depe emnamde Jisu bí atí takamem nolu kepe iladope ibitung; idola Deena Aide pawar lokmin. Dekepe ilamin irisinyo agér iduem amiem agí agíke dungkolo ipí dungkune. Ngo nom alak leetan nam lagimang. Edílo Deena Aide duuyedí Díngum lokke paware, Bí agíe aalíkname Bíkke kangkolo duuna kina amílem ipíyeku. De Bíkke paware.

Supak atíko míípang sutoka; Arope míína takam petomem pébisuna Deena Aidlok soktam palíkdung. Shedí bí ngolum todung. Ngolu Bíkke oo tomnam kídare, Bíkke omeo ngolu Bíkkelok paapenam takamem paabane. "Kaatola ingkona ayanglok Abue ngolum serangem mebitune, depe emnamde ngolu Shedíke oo kídíe emsu ladung". (1John 3:1). Ngolu oope imona Aidem paato, delokke de Aidde Agíe ngoluke aidem ngolu Shedíke omeue emla hakii bidung. Ngolum iyodtung kapeila ngolu Bíkkíng dung, ngoluke kénnamlok ire sunammang. Ngolum iyodtung kapeila Jisu bí dem igitung, delokke Deena Aide Agíe delo dornam iyi isanglo tuplítktung.

Supak kangkí tola, siilde ingkue? De usul agal inammang, delokke ngo berokrupe pobiso demamílo no menam suyunglo byamem pelo. Ma, si ngai ngasang usul agal beleemang, idola míngke sunalo Deena Aide duumínlá Kristokíng apíípe torík sunamem hakii bidung. (1John 4:17) lo Apostol Paul bí podung, "Bí kape kíshadí dududí dekepe ngolukom tani among so dudung". Shedíke omeope delokke Jisukíng lekí lekope duubosune. Lekoda nom ngo podung; No seko kepe idudí bím edílokem menyok sumapeka.

20. Deena Aidem Ibuu ladung:-

Ngolu anyongko eeríyape Deena Aid lengangem migí isappe pori kílaju, delo ngolu nokke kerape kangkínam Bíkke attungkon legangem kaadak; De Bíkke ankén kangkén

sunam; sokke legang akon sok ilamin pettang takam lokke denge yalumna, pekí pettangem Bí aipe míiya tone.

Bíkke ralnamem, Díngum lokke ralnarung Pawarem no kaamílo delokke Bíkke ngolum aabo sunamem no kaamílo gai alodung. Delok rongem edílo nolang ngo lekobosu ladung delokke gairupe Bíkkíng gyabbo suladung emnam dem kénsu yedí, de ngoluke mííping alo yimanam atíe. Delok méélamlo ngolu kénsudung Bí ngolum aid yeta atí legangem bottepe luyilbona amie, aro takamem airupe lengkanne. Idakkom ngo nolum kényepe míídung, delok kéékon lo tanike segue kadung, delokke delok isablok Bíme ibung ladung.

Sok legalo Doying kitabe kadung, idola Shedíke Agomem ngolu dungkol lokke lenggé lamang, iname Ephesia 4:1-2 lok ngolu lulen laju. “Rutumke legape patek amipe idola, demílo tomlen namem noluke paatonam yenamem are kamo langka. Remagope delokke remelpe yelangka; ayanglok akone akonke egedem gebosula, jémgap bosu langka”.

Ngo so doopodung kapeila si Aid sok ayé kídarde bojeko silo meloke kristian yenamlo delokke Mondolilo pííramdung. Aidlok bííset dung emsuna kristian kídí lote nenam ponam paabe kadung. Remag emnamde ingkue dem mining dem deddína silo meloke amie kénmang. Mínggíp sunam, emnamsi kristian kídíke yanggong lok botte yalumne emnam si kristian kídílo pííramdung, delokke ngolu kaaname rego takam lo akonke agomem tatímang delokke ansoope míísuname, remele, jémgename, delokke ayange anyoodung.

Gomrek akonem porilaju, Ephesia 4:3 “Yeponam ayonlok Aidlo atel bosu penamem ralbo sulangka”. Sokke mining de olat sukunam agomlo kadung. Sokke mining de Jisuke lekorlok gínam, kross em joosula Bíkkíng mamín genam. Berokrupe yetonamlo Jisuke kross ko kaatonade delokke krosslo sitonade, olat sukuna takam kepe krossde mining kadung. Ngolu Bíkkíng remagna aidlok, remellok, delokke jémgaplok gípe míímílo ngo emsunam aapíem simope aido; akone akon egedem ayanglok, delokke dengom ayonlok Aidke lekuem bomgappe emla ralbompe aido.

“Amíle atele, Aide (Deena Aid) atele nolum tomduem míídong atelkolo tomnam kíshape Rutum atel, míngkeng atel, baptis atel”. (Eph 4:4-5). No sikepe íngkí lado; Ingkuei aropak mondolide? Ngolu éjar éjar kebange kadung. No city ayokonlo kéényung kerelo girjako kaato dandan iye. Sikesi kebange. Idakkom Rutum Jisu Kristo petom sikepe poladung, “Ngokke Mondoli”. Ngolu sikena kebang kabu sunamde airudung, delomin abíd abíd kristianem ngolu ajung bosuyene, idakkom edílo si Mondoli arokope iyedí, de Kristoke Amílpe idung. Ngolu Bíkke amíllo, Bíkke Mondolilo olíkname. Gomrek 5 lo ingkona baptis emdí Paul bí potune dem kangkí laju. 1 Korinth 12:12-13 lo ponam baptis atelrudem bí popatung. Kénsu langka, no ingkuem atbom tuwadí dem angupe langel kanmang delokke delok lala aabangem pílamang, delokke sina bíkke manbomnam baptis em poyan suname. “Amíl si ole angu angu idakkom, abung atele, delokke sokke ole boje dungkom, bulu amíl atelkope idung. Deke kíshape Kristo kíngkom idung. Legade idung, Judai dokom, Griks dokom, abíl dokom, rutum dokom ngolu Aid atel lokke amíl atelpe idope emla Aid atellok ngolu takam amíl atello baptis isutubong delokke ngolum takam Aid atelem tííbo suyepo emla bitung”. De baptis de atele, Kristokíng amíl atelpe baptis inamem Ephesia gomle 4:5-6 lo popatung, “Rutum atel, míngkeng atel, Baptis atel delokke takamke Abu Shedíe atele. Bí takamke Rutume, takamlok agér gérdung delokke takamlo duumíndung”. (Gomreg 5-6).

Supak Ephesia 4:26-32 lo gílaju, si sokke dooying polen puwange.

"No marling dakkom imem mapeka. Nokke marlíngem doonyiem olupkosu momapeka.

Uyuem aamo mapeka.

Pyoosi pyorumna kídíe pyoosi pyorum yimapeka; agí alakrulok agér gérperung aido.

Tatnyinam agomem lubo sumapeka, idakkom tatna kídíem aina agérem bidope, akonke píram adulok igul bosu penam agomem pobo sulangka.

Delokke dorpít díku longe delok kepe nolukelo sotkam tupket líknam Shedíke Deena Aidem buumo mapeka.

Kangki ramki, aduk ak, marling buulíng, ukmín lumín, lukaa luyéé, edoranam takam atímanem mepak bosu langka.

Akone akonem ayanglok igul bosula, ayang míípasula, Shedíke nolum Kristokíng maab kunam kíshape maab bosu langka.

Ngolum ansulangka emtung demamílo Deena Aidem ibuuye. Kape kísha akone Deena Aidem buumo ladune? Aapílo gelangka. Deena Aid si Díngum lokke tolnarung paware idagakom, Bí yalange idung delokke buupue idung. Sim gairuna ami sim ibuu ladung míngki kangkilok, ekung ekarlok, markolok, luku lukar agomlok. Agom konpe luyem, mipil tumbo yenam markolok, luku lukar agomlok. Agom konpe luyem, mipil tumbo yenam yepat sukolok bím ibuu ladung, de remelem ipatsunam, jémge namem ipat sunam, ayanglok akone akon egedem gebo sumanam, delokke dengom lok atelbosu namem ipat sunam. Sikesim akonem ipat sumílo Deena Aide buulídung.

No ingkuem agínpe míbosula idudí demangkom ingkona aid yeta em no paatuwadí delokmang dem supakkom ngo lukí tete sudung. Nokkíng maab mana aid kadumílo, delo míngki kangkie kadungada mílo, delo atímana agom ponam kadumílo, nokke aanglo nesu posu kadung adamílo, nokke kaalí manam amiko naptam bomdumílo, demílo Deena Aide delo nokke aapílo duumaye. Bí duulamang, kapeila si atí kídfísi Bíkke segu siang lokke angudung. Sikepe iko amíl so Deena Aide Bíkke mondir pe ilamang. Kapeila? Legade sikesi paabe delokke bulu Deena Aidem ibuudung. Bí sikena amíl atel delo paabem duubosula duulamang delokke duumaruye.

Ngolu so Deena Aidke legaso atíko kaaye. Maab bimanam paab legang mesam bimanam paab legangem mítí senyina amiete kadung. So yedunam among sokom, yepenam among lokom maab bimanam paab atelko Baibéle podo. Delo sok paab sok legange deddína agí míínamem pobidung idakkom demkom lubomnam legang sokke langu sula pope aimang.

Mati 12:22-30 em pori langka.

"Delokrongem bulu bíkkíng epompe tumla migmana delokke gommanako bomaname, Jisu bí, dem ipítoku.

Ami takame sai emla mííla pokai, "Si Dabidke oope ikan dunía?" (Jisume míídola potung).

Idakkom Pharasi kídíde dem tatyedem bulu poto, "Bí Biljebub, uyu rutum lokmin Bí uyuem monpak mona ralnamem paatune".

Jisu bí buluke míngkorem kénla pokai, "Yeta takamde agí agísue apan aran ina taonde demangkom ekum erade atelkope tolbo sulamang.

Soitane soitanem monpak kumílo, bí agí agísue ipan iran sudung. Demílo dekena yetade kape tolyene?

Delokke ngo uyu kídíem Biljebub kelok mondung kumílo, seko kelok ami kídíe uyu kídíem monpak dungkune? Demílo bulu nolum bisar ibinape iye.

Idakkom ngo uyu kídíem Shedíke Aidlok monpak dungkumílo, demílo Shedíke yete nolukelo aadung.

Demangkom ralna amidem kerape bí yéépong mamílo, kape kísha akone ralna ekumlo aala bíkke serangem bomyekune? Yéépong míloomin bí bíkke ekum delok atísiriem giruk layene.

Ngokkíng duumanade ngom akne, delokke ngom gesii bosu manade pitnyokne.

Supak sikom agom si atele. Pharisi kídfíke inamde Shedíke agér em erkígedo idola Deena Aidem uyu ke agérpe lulíkdo. Jisu kelok ila Deena Aide uyuem monpak toku delokke migmana delokke agom pomana amidem ipítoku- "Migmana ami delang gommana amide annyide agom polen kaku delokke kangkaku". Pharisi kídíe pokai, de agérde uyu ke, Soitanke belenge. Jisu bí payansuto, kape kísha Soitane Soitanem monpak yekune? Bí agísuem ipatsula agér inam pemin de iyene.

Delok pokopak delok sim porikítoka.

Dekepe ila ngo nolum podung, ami kídfíke paab takam dem delokke lukang luyéé namem maab bilaye; idakkom Deena Uyuem lukaa nadem paabem maab bimaye. Seko Tanike Uem akpé suyedí bím maab bilaye, idakkom seko Deena Aidem akpé suyedí bím so yerum sokom demangkom yepenam takam lokom maab bimaye. (Mat 12:31-32)

Paabko kadung, dem paab dem maab lamang, delokke dem Deena Uyuem lukang luyéé name. Deena uyu ke amanem Apostol kídfílok yegedo, delo Shedíke pawarem mipil tumbolok agér inado, sikesi Shedíke gospelem berokpe pornam bina leríngé. Dekedem supaklope apekpe porman kadope mebitung. Edílo milokone demangkom mime kone Deena Aid agérem erkí dola, Soitanke agére emdudí de amide paab kadung.. dem paab dem yedunam sokom demangkom yepenam lokom maab bimaye.

Ansu langka Deena Uyu ke legangem no ingkoko podudí demamílo no mesam bilamanam paabem paapeke.

21. Deena Aidke Adulok Ngoluke Míibomnam:

Sikesi silo meloke Shedíke Omeo legape erbomdí longe. Doying kitabe sikepe podung, "Si atí kídísi lenyemílo alage meedusula dakrepla kumlangka, kapeila nolum repítdíku longe anín dubong". (Luk 21:28). Si moodí simin lekoda Aidke ayém delokke aman takamem Mondolilo mosing díkue. Si moodí simin Aidke atí kídíem mosiidíku bottena longe. Ngo kéndung si míngke sumana legape kaamue idung, moodié gíyang gíyang kaamo yayang idung. Idola ngoluke méélam yepename asir yayang idung, angun yayang idung. Ngolum dorpít díku longe anín yayang idung, delokke kénsu langka ngolu Shedíme gerík sula ríksuma tetengem ngolum kristianpe idope delokke Shedíke Oo dungge nape idope delokke Kristome Oo dungge bosunape imang tetengem dorpít kuname apíímaye. So longe somin agomlok ponampe éjar éjar amiem Deena Aidlok bíisetla Deena Aidlok Baptis laaname emsudope anpa sudíe.

Delok legape Deena Aidlok baptis laanam kayon suna míngge rupenam atíko si delokke ngoluke míísanglo sokke ason ayon legangem ngo nom pobitope míídung. Si atí si lekonem kaabong sunam atíko, delokke si ngoluke kén gepenam atíko- depe emnamde

ngoluke míísangde nokke míísange, ngokke míísangem sikesi Shedíke míísang lokke angu molado. Si gaipe ngoluke anpa sunamlo kayon sudung delokke si migípe ina Deena Aid lolang delokke Bíkkíng sonsu yonsudung.

Hibru 10:16 lo podung, "Simoko daaponge ngokke bulum ibo supename aapena longelo, emla Rutum bí podung. Ngo buluke aapí ainalo ngokke ayonem líkye delokke dekedem buluke aapílo atlíkye."

Aidlok baptis laanamde ngoluke aapí ngai ngasang yenamlo píísem dung, ngolu sim mitpansupe aimang, depe emnamde ngoluke ankí kangkíla míngge penamsi agínpe kaapadope kamang, delokke de ngoluke míísange. Ngolu Deena Aidlok baptis laaduem anpang kaapanam legalo ngolu lumem pomempe aimang demangkom ngaduklok ponamem arope míípe aimang. Ngok kaanampe, lekonem ngolu tanirupe mandung, depe emnamde ngolu usul agal agíke ngai ngasang belenglok yela delokke delok isablok Deena Aidlok baptis laanamem mandung.

Appírde esing lokke leríng yalum ole. Sekokom dem lukí sumaye delokke ngoluke baan yalumna aid yenam lokke olede ngoluke tani amig lok kaapang manamade. Ngokke botte yalumna yenamlok olede ngokke míísangde. Nokke yenamlok botte yalumna olede nokke míísangde. Edílo de nokke aid yeta yenamlo aayedí, nokke Shedíkíng, Jisu Kristokíng delokke Deena Aidlo sonsude nokke míngge yalum penam míísange. Lekonem sikepe idung ngoluke míísang atídem ngolu luposupe míídung idola lubo suname anyoodung. Idakkom edílo si apíyedí ngolu peebepe poye "Depe epe idokom nokke míínampe idak langka", ngolu ami asue anyoyange kénsuko amodelo aalíkdo.

Agomem poripala delokke yenamlo arope gérgenam em aipakpe kaamílo, ngolu luyin agomlo aabo sumílo anpang kaapanam takam sokke mínggenam poinde idung, Deena Aide ngoluke míísangem umbomdung. Deddína éjar éjar amie Deena Aidlok bííset namem paato emne kadung; depe idola bulu buluke míísangem Deena Aide apíípe umbom dudí umbom madí dem akor sior dem apíípe kénsuna kamang. Si Deena Aidlok baptis laado dem kape itodí delokmang, idakkom dem anpang kaapang rongem kape iyar kadí demin. Deena Aide apíípe nok míísangem umbom mamílo, ankí kangkínam atíde asar mumpe iyeku. Pawar kana aidke kebanglo aapíem gakla manam aid yetalo eerímana amikídí legape si dekepe ilado. Bulu agíke seguem angupe ikumape idola sikena aiasanglo erapla yena kídíe.

Saulke dín delo edílo Shedí bí Mijpahlo lengkan sutodí, delo Saulkín gímínna ami ayokonem Dabidme umdope míngkolo usul agalna aina kaalu miriem duubomto. Pawar kana kumnam kebanglo, irisinyo atíem paape kolo dekena atíe kaladung, idakkom supakkem eerína delokke duumínna lubéyem melut sudung. Si duumínna aid si, ngoluke yename appír lerínglok angupe yeku míloomin ngoluke aapílo eerípe duulíkdune. Lubéé simlang ankí kangkínam sim duulík mope Míímílo nokke aapíem delokke míísangem Aidke gooralo duumope aido.

Si silo meloke agérlok igebanam luyilko delokke laginamko. Usul agal ila yago yago ngai ngasang belengem ngo pomang, ngokke pobom namsi aapíem gakbomna ayang kaapanam delokke aapíem pula nokke aapíem míímo sumo kunamde. No agomlokke pomílo nokke aapí petommang, idola nokke míísangem Shedíkíng melík sumílo de nokke aid lokke ankí kénkínam atípe iye. Si anyongo legape iman penam atímang idola nokkíng duupena atíko, delokke de asie ééríla bíípokpe inako delokke yohlo nokke taleng telo takar angun kaimape ruruge ina kísha inako. Yenyi yesue delokke ebín ebone delokke ikaa

darkange aado. Depedokom no edíídung, nokke miksie amigem díkomla delokke no legangem apíípe kénmang iduwakom no sikepe poye, "Depe epe idokom, ngokke míínammang, idola Nokke míínampe idak langka".

Ngoluke aapílok gaangde delokke sokke apíí lnamde idung, míísangde. Ministry lo ngokke sim díttag takam sim kaaname, tebeg yalumpe míngge penamde ngoluke míísangde Shedíke Aid umbomko gooralo dupe aido. No Deena Aidlok bíísetdung emla adum ale ilado delokke Deena Aidlok baptis laato emlado, idola ngo nom agomko íngkídung. Silo melo nokke míísangde Deena Aidke umbomko gooralo dudunía? Depe imamílo, demílo, no ingkona atíem anpang kaapatudí dem ngo arorupe míímang. De atode duutemang. Shedíme ngoluke míísangem umbom dope bimílo, delo Bí ngoluke yenam tabungem Bíkke pegoolomeye.

Edílo Deena Aide mipil tumbolo aayedí delokke Shedí bí míísangem gakbom yedí delokke turnam dem yebo yedí, delo yenam tabungem si anpang kén pang namsi agér bidung. Delokrongem mipil tumbode agí yenamlo agí míngkorlok kamang, idakkom Deena Aidemin dem yebodune. Doying kitabe dem pansaanam emdung. Amike míísangem megédo delokke Shedíke míísangem aamodo. Delomin akone sikepe polado delokke kénlado; ngo ngokke yenamem paatoku, kapeila ngokke míísange Shedíke míísalo nyok líkkai.

Ngolukepe Kumbiname:

Yayie, Kristianpe turla yenam atísi tani among so botte yalumna delokke agérlok lengkan penam atíko. Si petom turname, delokke ngolu kape kísha yepe aidodí dem kénla dumílo, ngolu nokke ayon petomlok yela dumílo, ngolu agí agísue tetela delokke nokkingte teteng dumílo mime milo takamem nokke ibipenam de irí kayimang.

Nokke ngolu kepe ruubinam atíem lekonem edítko ige lamape idune. Kristiane sekokom nokke ruubinam atíem lekonem adítko ige lamape idune. Kristiane sekokom nokke ruubinam ledulok gílamape ikolok míínying sumana kamang. Nggo agíe apíí mangkolok míínying sunamem ngo kén sudung. De ansoona taem míínying sumana kamang. Ngo agíe apíí mangkolok míínying sunamem ngo kén su dung, de "ansoona paab" emnam sok kadung. Améona tabín doríne bottena bildingem rooletdo dem ngolu kén sudung. De ansoona tatkin tapumde ekumdem dotíla bénlet modo. Dekepakpe "Ansoona paab" emnamde ngoluke aapí aangem roodo, de ngoluke turnam legape nokke ruubinam yardongem inyokdo, ngoluke nokke legape ilanam atíem inyokdo.

Ngo turna Shedíke Oo Jisuke amínlok kumdung, depe emnamde no ngoluke yenamlok tapum tarugem inyokbiye. Ngoluke agí agíe kaasunam tabín taruk takam dem ngolu kelokke arbín langka delokke ngolu agí agíke paabem delokke pííramem ponkan sudung. Ngoluke aapí aangem k anggap toyika, E, Rutume.

Jisuke amínlok delokke Jisuke legape tapumem petbika. Ngolu agíke adum alena aapíem gela nom ngoluke amige kaasu madope igul langka. Ngolum kaato mííto sunamem bika delokke ngolum agí agí sulokke 'ngo' emsuna aapí lokke mooteng motoyika. Yayie, ngo kumdung, nokke ayanglok delokke tetenglok, ngoluke kerape ikímanam baptis em anípe itoyika. Delokrongem takam lokke abýalumpe, Deena Aidke ngolum ina pekolo ngolum melík toyika. Ngoluke yenamlo silo kelokke ila are kaya yalum nalo melík langka, kapeila moodié gíyin dakbong. Ngoluke ipenam egede bottedung. Ngoluke aralok sekote tuuram

madope delokke tani among sok atí takame Jisume kaadope delokke ngolukíng mílí Jisume kaadope ilangka.

Amén.

Deena Aidke legangem Íngkí bengkíname :

1. Mondoliem giisang rongkuem Shedí bí Bíkke Aidem tani among sokke laabín yekudí?

Loodíke Deena Aidke legangem delokke Díngum sokke angum nana ami legangem íngkí namem ngo paatídung. Dekepe iname sike sok íngkínam agom ayokonem ngo poyan sudak, delokke ngok mííname nokke aanglo si kadubope emla míido.

Kerayalumpe, sim poyansula podungem atíko pobeng biso. Edílo ngolu mondoliem giisang legalo poyedí, Deena Aide among sim gínyo kunam legalo ngolu poyon supe ido. Bíkke giisanam pawar kadung, gaggapnam pawar kasudung. Seko bulu turdung adadí delokke seko bulu mondolilo giisang kosu yekudí bulu Deena Aidem saabo suyeku.

Ngolu kénitudung, edílo Jisu bí aku among sim mela gítokudí Olib dííte teyonglo dakla Bí petom ensu kaku. Seko bulu bíkke anín lo yetodí bulu endak kuem anínpe kaato, gínyo kumape Bím kanggapto. Bulu delo Bíkke gíku namem kanggapla dakto. Bíkke endakkueem Bí petom ito. Idakkom Jisu bí tani among sok enye kuname Abu kelo duutoku, dekepe Deena Aidke gínyo yekuemkom iye. Depe idokom Deena Aide edílo gíye kudí Bí atel petome imaye. Bí Kristoke nyameng em, depe emnamde, Mondoliem Bíkke lekope enboyeku. No Kristoke amíllo olík tumílo, dem anípe okunam kénnam paanamem, Kristo Jisuke ikumnam kristian yenamem bomla gíye- no sok angun ralna, ikumna amíl sok olepe idumílo, demílo nokom Kristoke nyameng sok ole. Delok legape, amoso Deena Aidke agérem iyinrongem Bíkke gídakkueem, Bí nom delokke olat sukuna, míngkesuna takamem gíboyeku. Demin Mondoliem giisang kunam arode.

2. Among sokke Deena Aid kelok giisang rongkuem among so Rutum Jisu Kristoke legangem kénna akone turnam paaye tetenía?

Jisuke gínyo kumang adape Bíkke among so dudung adape bottena Deena Aidke agérem ibomye emla Bí peebepe pobito. "Edílo bí píyedí tani among sokke paabem, adínlok yejii namem delokke among sok bisarem nooye; paabem luye kapeila bulu ngom aro míímato; yejii namem luye, kapeila ngo Abukelo gídakku, delokke nolu ngom kaayimaye; bisarem luye, kapeila among sokke rojem bisar tubong". (Jn 16:8-11)

Agom konpe poyem Deena Aidemin sekepe kénsumona pawarde. Nokke kénso namko kéndumílo Deena Aidemin nom kénso modung kune. No kénsumona pawaremi míípang sududí? Kapepak itodí dem no ansu kaasu mape ilado, idakkom yoh rubungem no tapdu taptok sula iplamape ito. Deena Aidemin nokke ayin aapílo agom potone. Kerayalumpe no paabne emla delokke olat sukupe aido emla no kénso dem no míípang sudunía? De Deena Aidke kénso monana paware nom lengkan nade. Idakkom edílo Deena Aidem among sokke langgé yekudí, amie Bíkke kénsumona pawaremi kényimaye.

3. Deena Aidke gírong kuem dítág kínít bottena ebín gooralo turnam paana amieke kayenía?

Ngokke poyan suname, de aropak kaye. Ngokke supakke ponam kíshape among so ami kídíke paabem kénso dokupe ipena Deena Aidke kénso mona pawar kayimape iye idakkom Shedíke Agom kénnamlok bulu turnam dem paalaye.

Ngo íying angum minitpe manpenam tap Shedíke agomem língko língkope iruula metung. Edítko taplo ilík yedí dekeko Shedíke Agomem laadope ngo ralkíto. Ngokke pobiname kapei sike petomko emla no mílado; dekepe iname Mondoliem giisang rongkuem, ngokke gírong kuem delokke among sok Shedíke omeo takamem laarong kuem Shedíke Agome gígong teteye delokke ngok agomem kerape tadíng kangíí mana milo demangkom mime kídíe, depe epelai Shedíke Agomem Tadíng kangíímane, delo tatyeku. Bulu tatlípe tatyé. Longeko ngokke supakke pobom namsi aruedí bulu dem atíkídí dem kaasuye, Deena Aidke kénsu monana pawar kamape, Agomem tatla bulu toríksuye ,delokke edílo bulu Agomem torík suyedí, bulu Jisu Kristoke inam saanam isablok torík suye, de ullík ilík lok imang. Dekepe éjar éjar amie ebín longeso turnam paayeku.

4. Aku Yeyonlok kaalu miri kídíe Deena Aidlok bííset tonía- agom konpe poyem, si kaalu miri amikídísi Pentekost longe kerape Aidlok baptis isutónia?

No sim kénsu lado, ngo sim tungkí sim adape keradelo ngomto, idakkom ngo sim legasim andepe pobiyeku. No atíko ngokke kerape ponamem míípang suyeku. Edílo Aku Ayonlok deena ami kídíem Deena Aide bííset bomtodí, de Shedíke rutum pawarlok agére. Deena Aid de Aku Yeyonlok deena kídíke amanmang. Silo melo Deena Aidlok bííset namde Jisuke bíkke Mondoliem mebinam amane. Si Jisu kelang Teyong Abuke apína míísange delokke Turna Shedíke Oosok aropakpe míírung suname, depe emnamde olat sukuna míngkesuna takamde Deena Aidlok bíísetpe aido. Si Bíkkie míísange, si Bíkkie amane, Bíkkie Mondoliem botte yalumna amanpe biname.

Dekepe iname, no kaalangka, edílo Aku Ayonlok kaalu miri kídí em Aidlok bííset todí de Shedíke bulum apekpe bisuname. Silo melo so yerum oreg so, si amanko, Shedí kelok ruulennam arotko, depe emnamde Bíkkie Mondolilok ami kídíe Deena Aidlok bíísetpe aido.

5. Jisuke ipí namem jonnampé Shedí kelogía itone demangkom Deena Aid logia itone?

Ngo atíko nom berokpe pobiso. Shedí bí agínpe "Bottena Ruutume" delokke teyong amongke pawar emlang tani amongke pawarem bomne. Bí Ralya yalumna Shedíe delokke atí takame Bíkkelok lendung. Bí alummadope bine, pawar takamem bomne, tolya yalumne. Edílo among so Jisu bí yetodí, Bí agíke ralnamlok kina amílem ipímang. Deena Aid emin bíkkelok ipí tokune, ngo dem kerangke gomlelo apííyape pomík bito.

Deena Aide ngokke ayin aapílo aruem lengkando longedem ngo edí lokom menyok sumaye, kapeila atí takamlo angunem atíkonpe ilíktung. Tomlíknam 10:38 si aruem lengkan nam legape ngokke Doying kitabsok laalen name, legade Shedíke Agomko tullík mape ngo ngokke agomem deperung emla sumang. "Shedí bí Deena Aid loklang delokke pawarlok Nazareth lokke Jisume tosakto, delokke deddíko bí gíoola aina agérem igoola delokke uyu pawar gooralo duuna takamem ipítoku, kape ila Shedí bí bíkkíng duumínto".

So ngoluke Díngumem kaapadung. Shedímin Jisume tél nyongket nade. idakkom Deena Aid pawar emin irisinyo ila ipínade. Dekepe ila ngo Jisuke asilok darep kunam pongkoklo aadungku. Míípang sulangka Jisu bí Shedípe idolate tanipe idorumílo emla ikíto. Bí amílpé aato, agompe pomílo adínpe aato, idola Díngumlok midum angum de Jisuke baptis laado delo kato; delo Shedí bí tatbedope poto, "Si ngokke ayanam ue, biking ngo mííyum sudung". Dekepe idodem, Deena Aide Jisukíng pekí kíshape oila Bím agérlo ullíkto. Si Deena uyu pawar rungemin, silo meloke ipína amisi, bí irisinyo bedalok lengkandung delokke Oo Jisu Kristo kelok ipídung. Shedí bí Deena Uyulok Jisume tél nyongketto.

Si Deena Aidrung simin suuke ipínasi. Shedí bí teyong umké lo dudola, aman takamem bina, "Malikpe idung". Bíkke lakbík danlo miri Ríne, ngoluke ukilde. De nokke lega pelang ngokke legape kumbina Shedíke Oo Jisu Kristo bí. Idola delo nokke ekumdelo, nokke turnam delo, demangkom Deena Uyuem ingkuem tomlíktudí, Jisuke among so yedungem inam kíshape supakkom akamope idung. Deena Aid emin ipína arode.

6. Deena Aidke amane Mondoli Mondolilo duurí kanía? Silo melko Deena Aidke amanem paala yenía?

Ngokke kerangke íngkí dem poyan suname. "Ma" emdung, ngokke annyi napena tungkí dem poyan sunamlo, "E" emdung. Atí ago mondolilo binam amande silo meloke kristian legapemin. Iying kolang annyi gomle lok Korinthlo atpoonam sithilo ngolu kaaname atí atí amane delokke Aidke belenge kado; delokke si Deena Aidemin mití mitíem angu angu amanem bidune- dekom amike míínam lokmang, idola Bíkke míínam lokmin.

Ami akonem amanem aropakpe bitumílo demangkom bojeyape amanem bitumílo aman binam amide dem adum ale igepe aimang. Bí dem ami lote pon-gepe aimang. Si kape ila depe idune emla íngkímiло, si Deena Aidke amanemin emla akone kangkéndung, de aman binam delokmang idola Bík pawarem tani adínlok lengkannam demin. Nokkelang ngokke ipenam petomde, agér ina amílem bisu namde. Ngolu gyan bilamang kapeila si takam atí si amíl adín lokkepe kadung. Shedíkíng petom ngoluke bisu namde tolíksuna ayin aapí, delokke Bíkké dengomlok pínam mondirem inadung, delokke de idung Deena Aidke aware. Bí agíem delokke agíke pawarem lengkansudo.

Delok legape seko Rutumkíng agísuem apíipe bilíksula Bí inayepe emla amílem bisududí, bímin Shedí bí bím apekna aman ko bitung emla kangkén suyene. Bí dem adum ale igemaye, depe epe dokom botte yalumna kristian yanggongde améope míísu namde. Seko aropakpe delokke berok songkok Aidlok bííset dudí, bí miméé sunamem igeye. Aidlok de amide míngkím sunam kamaye.

Rutum Jisu Kristoke yanggonge, Shedíke ayange, delokke Deena Uyuke lekue nolu takamkíng duumín langka. Amén. (2 Korinth 13:14).